

Södertörns högskola

Vårterminen år 2008

Statsvetenskap Påbyggnadskurs; Uppsats 15hp

Feministiskt initiativ - en idéanalys.

Skriven av

Akira Wizelius

Abstract

Feminist initiative – an idea analysis.

Political Science

Author: Akira Wizelius.

On the fourth of April in the year 2005 Feministic initiative (Fi) was created,¹ it was an main response to the slow changes in the Swedish society, which claimed to establish an equal society. Equality² has become one of the major indicators of a contemporary democratic society. The Swedish government has long proclaimed to reach this goal, but even though Sweden currently lies in the front among the democratic societies, while you consider equality issues, especially between the sexes, there is still a lot that need to be done in the Swedish society. Feministic initiative began as an organization and established a political party and participated in the election during the year 2006, but failed to reach a place in the parliament. Recently Feministic initiative said that they will participate in the upcoming election in the year 2010.³ It made me wonder which feministic ideals that Feministic initiative actually practices. Feminism is a broad ideology, and a reaction against the society that claims to be democratic but systematically oppresses women. This oppression created feminism; but there is different views of feminism, my main objective in this paper is to present a few different feministic directions. These are, radicalfeminism, marxistic feminism, liberalfeminism, socialistic feminism, post-modernfeminism and black (women's) feminism. From these theories will I create a analyze frame and try to locate different kinds of feministic ideas within Feministic initiatives policy documents called *F! for a feministic policy, election manifest* and *platform for Feministic initiative*. Thus, the main focus in this paper to do an idea analyze and focus on Feministic initiative, do they really use the different ideas expressed within the different types of feminism that I consider in this paper in a equal manner? The conclusion is that Feministic initiative is tendentious, Feministic initiative uses ideas, perspectives and expressions that are typical for radicalfeminism more than they use ideas, perspectives and expressions from other types of feminism.

Keywords; Feministic initiative, idea analyze, feminism, ideas, perspectives and expressions

---

¹ "fira Fi 3år! Göteborg" <http://www.feministisktinitiativ.se/kalendarium.php?ID=1626> Tillgänglig den 2008-04-23 klockan (17:15) and Svenska Dagbladet och TT "Feministiskt initiativ presenterades"

http://www.svd.se/nyheter/inrikes/artikel_409723.svd Tillgänglig den 2008-04-23 klockan (17:16)

² Worth to note is that the term equality can in a Swedish context refer to equality or equality between the sexes, during this abstract I mostly use the term referring to the latter.

³ Carlbon, Mats publicerad 2008-01-28 "FI ställer upp i valet"

<http://www.dn.se/DNet/jsp/polopoly.jsp?d=1042&a=737254> Tillgänglig 2008-04-02 klockan (17:33)

1 Inledning	s. 1
1.1 Syfte	s. 2
1.2 Frågeställning	s. 3
2 Tidigare forskning	s. 3
3 Metod och material	s. 6
4 Teori	s. 9
4.1 Liberalfeminism	s. 9
4.2 Marxistisk feminism	s. 11
4.3 Socialistisk feminism	s. 12
4.4 Radikalfeminism	s. 13
4.5 Postmodernistiskfeminism – Queerteori	s. 14
4.6 Svarta kvinnors feminism	s. 15
5 Analytiskt ramverk	s. 17
Tabell 1	s. 17
5.1 Empirisk analys	s. 18
5.2 Valmanifest för Feministiskt initiativ 2006	s. 18
5.3 Plattform för Feministiskt initiativ	s. 20
5.4 F! För en feministisk politik Feministiskt initiativ 2006	s. 21
5.4.1 Slutsats	s. 48
6 Slutdiskussion	s. 49
6.1 Förslag på vidare forskning	s. 50

1 Inledning

Den fjärde april 2005 skapades Feministiskt initiativ⁴ (Fi) som ett gensvar mot de långsamma förändringarna som skulle gynna jämställdheten i Sverige. Fi:s utgångspunkt är att kvinnan måste ses som en fullvärdig medborgare. Detta innebär att kvinnor borde få samma, civila-, politiska-, sociala- och ekonomiska rättigheter som män.⁵ Bland annat visar statistik att bara 49 procent av alla kvinnor mellan 20 och 64 år var heltidsanställda år 2005, i jämförelse med männen som uppnådde 72 procent.⁶

Att främja jämställdhet har varit ett uttalat politiskt mål hos den förra regeringen precis som med den nuvarande. Gudrun Schyman (Fi) konstaterar dock att de löften som har uttalats inte har infriats; utan den förda politiken har till och med missgynnat kvinnor.⁷ Andra feministiska förespråkare menar att det visas en tydlig ignorans när det gäller att förändra politiska frågor som prioriteras bland kvinnor, som barnomsorg och sjukvård.⁸ I teorin utlovar politikerna förändringar, men dessa uppfylls inte i praktiken, enligt Fi. Feministiskt initiativ belyser detta problem och detta osynliggörande och menar att löfterna som angivits för att främja jämställdheten⁹ måste verkställas så snart som möjligt.

En etablering av ordet feminism spreds i Sverige under 1990-talet, vilket senare ledde till att Sveriges dåvarande statsminister Göran Persson under 2000-talet gjorde ett uttalande¹⁰ ”Jag är feminist, men vill inte driva de här frågorna så hårt att jag skapar motsättningar i samhället.”¹¹ Detta uttalande har många feminister ifrågasatt. Uppfattningen bland feministiskt orienterade aktörer är att större delen av de svenska politikerna har visat sig

⁴ ”Fira Fi 3år! Göteborg” <http://www.feministisktinitiativ.se/kalendarium.php?ID=1626>. 08-04-23.

⁵ Kymlicka, Will (2002) *Contemporary political philosophy*. (andra upplagan) Oxford University Press Inc, New York s. 287-288 Refererar till Marshall, T.H (1949) *Citizenship and social class*.

⁶ Statistiska Central Byrån (SCB), (2006) *På tal om kvinnor och män*. s. 49

⁷ Schyman, Gudrun ”Reinfeldt har vilselett de lågavlönade kvinnorna” publicerad 2007- 10- 30 <http://www.feministisktinitiativ.se/artiklar.php?show=600> Tillgänglig 2008-04-02 klockan (12:43)

⁸ Öberg, Peter ”Kvinnor bryter mönster” publicerad 2002 i Valfärdsbulletinen nummer 1 Statistiska Centralbyråns tidning om arbetsliv och välfärd s. 14-15 tillgänglig på http://www.scb.se/Grupp/Allmant/dokument/A05ST0201_06.pdf 2008-04-30 klockan (12:31)

⁹ Jämställdhet och jämlikhet är två begrepp som används ofta ibland kan det vara svårt att särskilja begreppen. Min utgångspunkt kommer att vara; jämlikhet är idealet, alla människors lika värde. Jämställdhet är när detta värde syns på alla plan i samhället mellan könen, mellan kvinnor och män. SCB bekräftar min uppdelning på s. 5 i *På tal om kvinnor och män*. (2006)

¹⁰ Gemzöe, Lena (2002) *Feminism* Bilda förlag; Fälth & Hässler, Smedjebacken. s. 11

¹¹ Andersson, Sandra ”Fi:s kandidater till riksdagsvalet 2006” citerar Göran Persson i en artikel som publicerats i Aftonbladet 2002-01-24 publiceringsdatum saknas. <http://www.feministisktinitiativ.se/riksdagslistan.php?person=Sandra%20Andersson> Tillgängligt den 08-04-01 Klockan (00:20)

oförmögna till att förändra kvinnors situation, och detta ledde skapandet av Feministiskt initiativ. Förutsättningarna för ett feministiskt parti verkade därmed ljusa, eftersom det finns så mycket som måste förändras, menade initiativ tagarna. Trots detta fick Feministiskt initiativ väldigt lite stöd i riksdagsvalet år 2006, knappt 0,7 procent av rösterna, och de gav snart upp som parti.¹² Som ideell organisation är Fi fortfarande aktiva och om Fi:s styrelse får som den vill så kommer Feministiskt initiativ även att ställa upp till valet år 2010.¹³

Ett av problemen Fi ställs inför, är feminismens bredd. Det finns flertalet olika utgångspunkter som feminister kan laborera med. Något som till exempel blev tydligt i debatter mellan Tiina Rosenberg och Ebba Witt-Brattström, båda Fi-företrädare men från olika feministiska skolor.¹⁴ Fi vill förändra kvinnornas möjligheter och få kvinnor att behandlas som jämlika medborgare. Kvinnor skall ha samma mänskliga rättigheter som män. Även om målet är gemensamt så finns det olika feministiska idéer och strategier som argumenterar för hur ett jämställt samhälle skall uppnås.

1.1 Syfte

Feminismen har en stor ideologisk bredd, ett feministiskt perspektiv kan tas utifrån ett liberal-, marxistisk-, radikalfeministiskt perspektiv med flera.¹⁵ Vid en närmare studie av Feministiskt initiativs stadga och deras formulerade svar på frågan *Vilken sorts feminism står Fi för?* under fliken frågor och svar, konstaterar jag att Fi strävar efter att representera flera olika typer av feminism på ett likvärdigt sätt. Fi nämner frågor som fokuseras inom dessa olika feministiska inriktningar utan att göra ett tydligt anspråk av att representera någon särskild feministisk inriktning.¹⁶ Min fråga blir då; Är idéerna som de olika typerna av feminism använder sig av företrädarna på ett likvärdigt sätt i Fi:s politiska resonemang?

---

¹² Carlbom, Mats "Feministiskt initiativ ger upp som parti" publicerad 2007-02-20
<http://www.dn.se/DNet/jsp/polopoly.jsp?d=1042&a=620118> Tillgänglig 2008-04-02 klockan (17:29)

¹³ Carlbom, Mats "FI ställer upp i valet" publicerad 2008-01-28
<http://www.dn.se/DNet/jsp/polopoly.jsp?d=1042&a=737254> Tillgänglig 2008-04-02 klockan (17:33)

¹⁴ Jonsson, Gunnar "Aldrig mer i politiskt rampljus" publicerad 2005-11-16
<http://www.dn.se/DNet/jsp/polopoly.jsp?a=488999> Tillgänglig 2008-04-02 klockan (17:45)

¹⁵ Abbott, Pamela och Wallace Claire (1998) *Introduktion till sociologi- Feministiska perspektiv*. Lund; Studentlitteratur. s. 44-64, Bryson, Valerie (2003) *Feminist political theory- an introduction*. (andra upplagan) Palgrave Macmillan: New York. s. 1-250, samt Gemzöe, a.a. s. 30-76.

¹⁶ <http://www.feministisktinitiativ.se/stadgar.php> och <http://www.feministisktinitiativ.se/faq.php>

Mitt syfte är att analysera om resonemangen som de olika feministiska inriktningarna fokuserar på, finns företrädda i Feministiskt initiativs förda politik. Studien ämnar att undersöka hur de olika feministiska inriktningarna impliceras i Feministiskt initiativs policy dokument, *Valmanifest för Feministiskt initiativ 2006*, *Plattform för Feministiskt initiativ* och *F! För en feministisk politik – Feministiskt initiativ 2006*. Undersökningens syfte är att analysera dessa tre dokument; hur Fi:s visioner och praktiska sakfrågor framställs i dessa samt om en eller flera feministiska perspektiv syns mer tydligt än andra.

1.2 Frågeställning

- Hur väl representeras de olika feministiska idealen i Feministiskt initiativs politik? Syns någon tendens, att Feministiskt initiativ drar åt en viss riktning, eller drar de åt flera olika feministiska riktningar? Tilldelas de olika feministiska perspektiven lika stort utrymme?

2 Tidigare forskning

Sara Aarnivaara och Alexandra Jonsson skrev en C-uppsats vars syfte är att se vem eller vilka som får företräde i den samhälliga diskursen, där de använder Feministiskt initiativ som empiriskt exempel. Författarna menar att Fi:s språkrör har exkluderas från diskursen, och rapporteringen kring skapandet av Fi har varit allmänt negativa.¹⁷ Vidare menar Aarnivaara och Jonsson att Fi:s ståndpunkter går i kontrast mot den allmänna politiska diskursen, Fi representerar således en motdiskurs.¹⁸ Denna motdiskurs framställs som odemokratisk, avvikande och extrem och ses därmed som ett politiskt hot, detta faktum tolkar författarna som ett möjligt uttryck för den manliga politikens rätt till företräde.¹⁹

Förra året skrev Vanja Karlsson och Klara Nygren en B-uppsats. Karlsson och Nygrens ambition var att analysera Fi organisatoriskt. Författarna utgår från att alla organisationer är hierarkiska, så kallade toppstyrda, det finns alltid ett maktförhållande inom alla typer av

---

¹⁷ Aarnivaara, Sara och Jonsson, Alexandra (2005) *Kön, politik och makt – Den diskursiva kampen om tolkningsföreträde. Empiriskt exempel Feministiskt initiativ*. Lunds Universitet; Lund. s. 2 tillgänglig på <http://theses.lub.lu.se/archive/2006/01/20/1137753641-19578-188/Uppsatsen.pdf> den 2008-04-30 klockan (13.35)

¹⁸ Aarnivaara och Jonsson, a.a. s. 2-3

¹⁹ Aarnivaara och Jonsson, a.a. s. 29-32

organisering.²⁰ Författarnas genomförde en fallstudie av Fi då Fi har ett annat organisatoriskt ideal, ett ickehierarkiskt nätverk; för att sedan se om Fi lever upp till detta ideal i praktiken.²¹ Karlsson och Nygren drar dock slutsatsen att det är svårt att undvika skapandet av maktordningar när man etablerar en organisation och anser att även Fi präglas av hierarki. Men Karlsson och Nygren betonar att även om Fi för tillfället har anpassat sig till den politiskt organisatoriska normen, så måste det finnas ett alternativ till ett hierarkiskt styre, om Fi väljer att utveckla detta alternativ återstår att se, men om Fi gör det kommer Fi att vara ett fullgott alternativ. Således poängterar författarna hur viktigt det är att Fi fortsätter att utvecklas genom att även analysera sig själva, om Fi inte gör det kommer det alltid att finnas en skillnad mellan Fi:s vision och deras verklighet.²²

En annan intressant uppsats har skrivits av Louise Lindell. Lindell analyserar den allmänna debatten i Sverige när Fi skapades. Lindells utgångspunkt härleds utifrån liberal teori, författaren kontrasterar den liberala skolan mot den feministiska skolan och menar att dessa två skolorna präglas av en idékonflikt.²³ Lindells ambition är främst att undersöka hur konflikterna ger sig till känna i debatten, för att kunna genomföra detta utför Lindell en idéanalys där hon skapar olika dimensioner²⁴ som hon anser utgöra debattens konflikt underlag. Författaren linjerar upp två olika dimensioner där man tydligt kan se konflikter, det är i distinktionen mellan vad som tillhör den privata- och vad som tillhör den offentliga sfären, samt viken typ av politik som skall föras närvarons- eller idéernas politik.²⁵ Lindell drar så småningom slutsatsen att idéernas politik är rådande, den aktuella debatten menar att politik inte enbart kan utgå ifrån kön. Vidare ser Lindell att Sverige präglas av ett liberalt teoretiskt ideal där resonemang om individuell frihet och frihet från tvång flitigt förs fram. Och att den feministiska politiken eller de feministiska idéerna avfärdas som apolitiska och begränsade.²⁶

---

²⁰ Karlsson, Vanja och Nygren, Klara (2007) *I ambitionen att göra det alternativa – en studie i att skapa jämlika politiska organisationer i ett patriarkalt samhälle*. Lunds Universitet; Lund. s. 1 tillgänglig på <http://theses.lub.lu.se/archive/2007/05/21/1179748096-14151-217/STV1022CB-uppsats2CKlar5B25D.pdf> den 2008-04-30 klockan (13:51)

²¹ Karlsson och Nygren, a.a. s. 3. och s. 12-14

²² Karlsson och Nygren, a.a. s. 23-24

²³ Lindell, Louise (2006) *Klassiska konflikter i en ny debatt – Analys av idéerna i debatten kring bildandet av ett feministiskt parti i form av Feministiskt initiativ*. Lunds Universitet, Lund. s. 1-2 tillgänglig på http://theses.lub.lu.se/archive/2006/08/14/1155552360-9220-874/pdf_file.pdf den 2008-05-01 klockan (18:23)

²⁴ Lindell, a.a. s. 1, 4-5

²⁵ Lindell, a.a. s. 4-6

²⁶ Lindell, a.a. s. 29-30

Maria Moustakakis och Emelie Ring har skrivit en uppsats som handlar om hur Fi och Junilistan har behandlats i media, författarna vill granska om media verkligen är opartiska i sin rapportering av dessa nyetablerade partier.²⁷ Studien lägger sitt fokus på *Aftonbladet* och *Svenska Dagbladet* eftersom de representerar olika intressen, borgerligt respektive socialdemokratiskt. Deras primära syfte är att undersöka om det finns någon skillnad i rapporteringen mellan dessa två tidningar. Tendensen som de ser är att rapporteringen i huvudsakligen har varit negativ om både Fi och Junilistan men att det skrivits mer om Fi. Författarna anser att en bidragande orsak till att skriva om Fi kan vara deras nyhetsvärde, och konstaterar att objektiviteten i media inte gör sig gällande i deras undersökning.²⁸

Stefan Berg och Jenny Ericsson skrev en B-uppsats vid Södertörns högskola, uppsatsens syfte är att placera in Fi på den politiska skalan. Är de höger, vänster eller mittemellan? Berg och Ericsson gör en politisk indelning av fyra olika typer av feminism; liberal-, radikal-, marxistisk- och materialistisk feminism och ställer de tre senare på den politiska vänster skalan.²⁹ Min ambition för denna uppsats är snarlik den som Berg och Ericsson använder sig av, dock kommer jag inte att göra den här typen av uppdelning. Jag anser att även om olika typer av feminism kan företräda en typisk höger-vänster politik så präglas feminismen inte i en betydande grad av en sådan uppdelning eftersom feminism i grund och botten vill uppnå samma mål; att få kvinnor att ses, bemötas och behandlas som likvärdiga i praktiken. Det som jag undersöker är om de olika typerna av feminism som jag behandlar får en jämlik representation i Fi:s politik; eftersom feminism är bredare än den traditionella höger – vänster problematiken. Vidare utgår Berg och Ericsson främst utifrån Pamela Abbott och Claire Wallaces bok *Introduktion till sociologi- feministiska perspektiv (1998)*, där materialistisk feminism presenteras, denna typ av feminism tolkar jag som marxistisk då den för ett resonemang om produktion och exploatering³⁰, vilket jag anser utgöra en del av den marxistiska feminismen. Författarnas analys utgår endast från Feministiskt initiativs plattform, och de konstaterar så småningom att Fi har tydliga vänstertendenser då de inte

---

²⁷ Moustakakis, Maria och Ring, Emelie (2006) *(Fi)asko och (list)igheter – en granskning av rapporteringen i Svenska Dagbladet och Aftonbladet om de nya uppstickarpartierna Feministiskt initiativ och Junilistan*. Södertörns Högskola, Stockholm. s. 5-6 tillgänglig på <http://www.diva-portal.org/sh/abstract.xsql?dbid=697> den 2008-05-05 klockan (13:18)

²⁸ Moustakakis och Ring, a.a. s. 23-46

²⁹ Berg, Stefan och Ericsson, Jenny (2005) *Feministiskt initiativ – vänster, höger eller mittemellan?* Södertörns Högskola; Stockholm. s. 3-5

³⁰ Abbott och Wallace, a.a. s. 54-56

verkar representera en liberalfeministisk politik lika tydligt som de andra typerna av feminism som författarna använder sig av.³¹

3 Metod och material

Eftersom jag vill göra undersökningen så tydlig som möjligt ska jag redogöra för mina utgångspunkter och mitt tillvägagångssätt. Jag kommer att försöka presentera en utförlig redogörelse för hur jag har tänkt och för hur jag har gått till väga i denna uppsats. Detta för att andra skall kunna göra om samma undersökning och komma fram till samma resultat. Jag strävar efter att ge uppsatsen en god reliabilitet och tillräckliga underlag för en så god intersubjektivitet som möjligt.

Studien har en ideografisk ansats och siktar in sig på det specifika; en djupare inblick i Feministiskt initiativ. Med detta vill jag bidra till den vetenskapliga kunskapen om feminism och om Feministiskt initiativ utan att jag gör något anspråk på att framställa ett generaliserbart resultat.

Uppsatsen bygger på en användning av kvalitativa metoder. Självklart finns det ett flertal olika sätt att undersöka och analysera det material som min undersökning berör; och det finns flera olika typer av metoder som kan kategoriseras som kvalitativa. Det är viktigt att betona att materialet måste ses i sin egen kontext, dess eget sammanhang.

Undersökningen bygger på en idéanalys; en idéanalys är ett sätt som forskare kan använda för att utföra en studie. Metoden går ut på att läsa en eller flera texter som innehåller ett aktivt resonemang, forskaren skall sedan avgöra vilket typ av idéer som förs samt hur dessa uttrycks, rent konkret eller med implicita hänvisningar.³² För en närmare förklaring utgår jag från Herbert Tingstens definition av ideologi. Enligt Tingsten utgörs ideologier av tre element. Det första elementet är grundläggande värdepremisser. Det andra elementet förklaras som verklighetsomdömen. Slutligen utgörs det tredje elementet av konkreta

---

³¹ Berg och Ericsson a.a. s. 19-27 se även deras abstract ”Minst representerad är det liberala perspektivet vilket ligger till grund för att vi hävdar att Feministiskt initiativ kan placeras mer till vänster.” mot slutet av deras skrivna abstract.

³² Bergström, Göran och Boréus, Kristina (2000) *Textens mening och makt – metodbok i samhällsvetenskaplig textanalys*. Lund: studentlitteratur. s. 175

rekommendationer, vad kan man göra konkret?³³ Dessa tre element återfinns inom feminismen, däremot använder de olika typerna av feminism olika fokus.³⁴ En idé kan ses som en tankekonstruktion som utmärks med en viss kontinuitet, i den här uppsatsen kommer tankekonstruktion innebära föreställningar om verkligheten och föreställningar om hur man bör handla, idéer ses som en ingående komponent för en ideologi.³⁵ Ideologin i mitt fall är feminismen och idéerna är uttrycken som de olika feministiska riktningarna intar. De olika typerna av feminism kan ses som ideologier för sig, vilket gör det lämplig med en ideologianalys eftersom den jämför ideologier eller ideologisk förändring.³⁶ Jag anser att en idéanalys är mer lämplig eftersom studien fokuserar på idéerna och perspektiven som de olika typerna av feminism uttrycker. Studiens idéanalytiska inriktning kommer fokusera på de allmänt förda idéerna i Fi:s policydokument, för att sedan försöka bedöma om en eller flera idéer eller perspektiv syns mer tydligt än andra.³⁷ Uppsatsen baserar sig på de uttryck som de olika feministiska perspektiven intar inom olika dimensioner och anknyter till den inomfeministiska debatt som förs. Utifrån min förståelse för vad detta innebär har jag skapat en analysram som sedan används för att återfinna olika feministiska idéer eller uttryck.³⁸ Detta möjliggör en jämförelse, en risk är dock att skapandet av ett analysverktyg baserat på dimensioner kan bli för vagt eller för allmänt hållet.³⁹ Detta har jag försökt att motverka genom att använda mig av flera dimensioner och idéer där de olika typerna av feminism skiljer sig åt. Det finns dock en viss problematik med vad humanitära (människovänliga) aktioner tolkas som, begreppet är ganska vagt och allmänt formulerat, det kan vara i princip vilken aktion som helst som forskaren själv anser vara människovänlig. Därför har jag försökt ha i åtanke om aktionen skulle främja flertalet människor de gånger humanitär aktion eller humanitära aktioner använts. För att genomföra denna studie skulle en forskare även kunna använda sig av en innehållsanalys eller en diskursanalys, men denna uppsats gör inget anspråk på att vara någon av dessa. Studien använder sig inte av en innehållsanalys, då dessa har en kvantitativ ambition det vill säga att göra saker mätbara. Onekligen skulle studien kunna

---

³³ Bergström, och Boréus, a.a. s. 150

³⁴ Värdepreniss; feminismen menar att demokrati inte kan finnas förrän kvinnor och män är jämlika i praktiken. Verklighetsomdömen där Hirdmans genussystem kan ses som en potentiell förklaring till varför kvinnor och män behandlas olika, det finns tydligt konsistenta påståenden om kön inom feminismen. Konkret rekommendation de olika feminismerna skiljer sig åt, de för olika resonemang utifrån sin förståelse av kön och för hur kvinnor passiviserar.

³⁵ Bergström, och Boreús, a.a. s. 148-149

³⁶ Bergström, och Boreús, a.a. s. 148-179

³⁷ Bergström, och Boreús a.a. s. 154

³⁸ Bergström och Boreús, a.a. s. 162-165

³⁹ Bergström och Boreús, a.a. s. 171

genomföras genom att räkna ord men jag anser att en sådan fokusering skulle missa sådant som uttrycks implicit i texten. Studien utförs inte heller med en diskursanalys. Även om dessa har ett språkligt fokus så innebär ett val av diskursanalysen att forskaren även analyserar hur språket kan ses som ett uttryck för makt, något denna uppsats inte gör några anspråk på.⁴⁰

Underlaget som har skaffats fram för att kunna utföra denna analys återfinns på Feministiskt initiativs hemsida⁴¹, där har jag plockat ut tre dokument, *Valmanifest för Feministiskt initiativ 2006*, *F! För en feministisk politik – Feministiskt initiativ 2006* och *Plattform för Feministiskt initiativ*. Jag har använt mig av material som jag har funnit relevant för uppsatsens frågeställning; litteratur och tidningsartiklar som på något sätt berör eller kan tänkas knyta an till uppsatsen överlag.

För att göra arbetet praktiskt genomförbart har jag begränsat mina källor till de tre policydokument som finns på Feministiskt initiativs hemsida, några artiklar från Dagens Nyheter, Svenska Dagbladet och Feministiskt initiativ. Artiklarna används främst till att styrka händelser samt för att kunna föra en slutdiskussion. Policydokumenten utgör mina huvudkällor, tidningsartiklarna används främst för att få en mer allmän bild av Fi och deras förda politik. Därtill har jag begränsat urvalet av mina källor ytterligare till att endast bestå av material publicerade på hemsidan eller i någon tidningsartikel under perioden 2005-04-05 till 2008-05-25. Denna tidsperiod är således min tidsmässiga avgränsning för undersökningen. Tidsperioden utgör större delen av Feministiskt initiativs existens. Källornas samtidighet med denna undersökningen är i detta fall att betrakta som god. Att använda sig av dessa källor medför också en osäkerhet. Tidningskällorna i studien är sekundärkällor i förhållandet till andra tänkbara centrala källor, som exempelvis talespersoner för Feministiskt initiativ. Därtill kan artiklarna i dessa tidningar eller Feministiskt initiativs egna artiklar vara tendentiösa eller felaktiga. Det är även värt att fundera kring materialets oberoende, framförallt gällande berättarens grad av oberoende, materialet skall helst vara opåverkat av någon person eller yttre omständighet, det är sannolikt att feminister och deras motdebattörer präglas av olika åsikter i samhället, men till vilken grad de är det kan vara svårt att avgöra. De flesta källorna har funnits att tillgå på internet. Således kan källornas äkthet ha blivit alternerad. Dessa angivna faktum kan påverka studiens validitet. Därför kommer studien att försöka beakta

---

⁴⁰ Bergström och Boreús, a.a. s. 44-88 och 221-268

⁴¹ www.feministisktinitiativ.se

materialens äkthet, oberoende, tendens och samtidighet enligt källkritiska principer.⁴² Dessa källor är dock de jag har använt mig av. Således är jag utlämnad till användandet av källor vars reliabilitet och validitet kan vara tveksam. Eventuella brister i undersökningen kommer också att påverka den slutdiskussion om Feministiskt initiativ som jag kommer att föra. Diskussionen som tar sin utgångspunkt i det insamlade materialet kan således påverkas av brister i densamma, detta kommer onekligen att påverka min allmänna diskussion om Feministiskt initiativ.

4 Teori

Feminismen menar att uteslutandet av kvinnorna går rakt emot det demokratiska idealet, om allas lika värde ses som ett demokratiskt värde så kan man på inga grunder utestänga kvinnor från att få ha inflytelse på sin egna vardag. Feministisk teori ifrågasätter det faktum att i stort sätt alla kända samhällen så återfinns kvinnorna i en situation där de inte har samma privilegier och samma makt som män.⁴³

4.1 Liberalfeminism

I likhet med den historiskt politiska utveckling som tog fart efter den moderna demokratins skapande så följde feminismen i dess spår, således är liberalfeminismen det första feministiska perspektiv som intogs. Den klassiska liberalismen framförde olika argument för att öka individens frihet, medan liberalfeminister ville öka kvinnors frihet. Wollstonecraft ses ofta som företrädare för den liberal feministiska skolan.⁴⁴ De liberala feministerna ville ha rätt till utbildning, politiska- och juridiska rättigheter, de ville få samma rättigheter som männen hade.⁴⁵ Framförallt ville de få ta en del av det offentliga livet och få ett ökat självbestämmande, en ökad autonomi; de ville inte längre vara bundna till hemmet, den privata sfären.⁴⁶ Liberala feminister förde ett aktivt resonemang om att kvinnor självklart kan vara och är lika rationella och förnuftiga som män, således är kvinnor och män likvärdiga medborgare, att ignorera kvinnors resonemang och tankar står i strid mot det så kallade

---

⁴² Esaiasson, Peter; Gilljam, Mikael; Oscarsson, Henrik och Wängnerud Lena (2002) *Metodpraktikan – Konsten att studera samhälle, individ och marknad*. Nordstedts Juridik AB; Stockholm.

⁴³ Bryson, a.a. s. 1

⁴⁴ Gemzöe, a.a. s. 32-33

⁴⁵ Bryson, a.a. s. 28-29

⁴⁶ Bryson, a.a. s. 28-29 Se även Gemzöe, a.a. s. 31 feministisk debatt behandlar ofta en distinktion mellan privat och offentligt, där det privata ofta syftar på hemmets sfär och det offentliga till det utanför hemmet, det är dock viktigt att betona att man också gör en särskiljning mellan privat- och offentlig sektor, som då syftar på arbetsmarknaden.

demokratiska samhälle som människor ämnade att skapa.⁴⁷ Att denna feministiska inriktning påverkat samhället kan konstateras när en *känslodeklaration*⁴⁸ skrevs i Seneca Falls år 1848 där det står ”We hold these truths to be self-evident: that all men *and women* are created equal.”⁴⁹

Individuell frihet är liberalfeminismens kärnfråga och en av företrädarna för den moderna liberalfeministiska politiken är Susan Moller Okin. Okin menar att man har varit inkonsekvent när man har försökt att etablera kvinnornas rättigheter. Hon menar visserligen att kvinnorna har fått ökad tillgång till arbetsmarknaden och därmed ökade möjligheter att uppnå autonomi (självständighet), men att detta har lett till en dubbel börda för kvinnor, de måste nu förvärvsarbeta och förväntas ta hand om sin familj. Framförallt ses kvinnor ofta som primärt ansvariga för de barn som de kanske har. Okin menar således att det könsliga förtrycket tillåts fortsätta inom den privata sfären, inom familjelivet pågår förtrycket fortfarande; detta påverkar i sin tur den offentliga sfären, med förväntningar och åsikter på vad som ”är” kvinnors ansvar, en inställning som Okin vill bryta.⁵⁰ Okin betonar även att tidigare liberalfeminister inte hade ifrågasatt kvinnors ”naturliga” ansvar på ett konsekvent sätt.⁵¹ Okins lutar sig mot den nya liberala feminismen när hon argumenterar för en snävare definition av den privata sfär i kontrast mot de som vill upphäva gränserna⁵²; Okin menar att man omöjligt kan ta bort möjligheten till en privat stund (privacy), utan att både kvinnor och män behöver en ställe där de känner sig säkra och inte blir kontrollerade. Däremot är Okin öppen för att vidga gränserna mellan könen, vi måste dela de husliga eller privata sysslorna jämlikt anser hon.⁵³ Om detta blir verklighet så kommer den individuella friheten och möjligheten till autonomi att öka, något som bara kan göra samhället gott.

---

⁴⁷ Bryson, a.a. s. 28-55 se även Gemzöe, a.a. s. 31-38

⁴⁸ fritt översatt från ”Declaration of Sentiments”, se länken som anges i not 41

⁴⁹ Bryson, a.a. s. 32, författaren hänvisar till Rossi (1973) s. 416, finns även på tillgänglig på (publiceringsdatum okänt) ”Declaration of Sentiments, Seneca Falls, New York, 1848” <http://www.closeup.org/sentimnt.htm> 08-04-08 klockan (17:40)

⁵⁰ Held, David (ed.) (1991) *Political theory today*. Polity press; Oxford. s. 90 Okin Moller, Susan har skrivit det tredje kapitlet *Gender, the public and the private*. (s. 67-90)

⁵¹ Held/ Okin, a.a. s. 75

⁵² Held/ Okin, a.a. s. 76

⁵³ Held/ Okin, a.a. s. 90

4.2 Marxistisk feminism

De marxistiska feministerna tar tydligt sina influenser ifrån marxismen, Karl Marx och Friedrich Engels var inga feminister men deras kommunistiska manifest inspirerade etablerandet av en till feministisk skola. I likhet med den rent marxistiska läran så är marxistiska feminister starkt kritiska mot det kapitalistiska system som etablerades, den främsta kritiken riktas mot det ekonomiska system som kapitalismen anlade; kapitalismen skapade förutsättningarna för vissa att bli riktigt rika medan andra blev väldigt fattiga, ett ekonomiskt klassamhälle skapades. Marxisterna menade att det är ohållbart att minoriteten (produktionsägarna) får ut merparten av vinsten medan arbetarna får ut en bråkdel. Denna exploatering måste få ett slut, varje människa, framförallt arbetarna, ska själv få bestämma över sina produktionsmedel.⁵⁴ Marxismen menar att när det kapitalistiska systemet raseras så kommer klassamhället och kvinnoförtrycket att försvinna.⁵⁵ Vidare intog marxismen en materialistisk ståndpunkt och utgår hela tiden ifrån de materiella behov som människan har; mat, kläder och bostäder. Marxismen sätter dessa materiella villkor i fokus.⁵⁶ Den menar att historien speglar en utveckling som baseras på att producera det materiella livet, som i sin tur har lett till det ekonomiska system som vi känner som kapitalismen. De marxistiska feministerna riktade dock sin kritik mot att samhället hade glömt bort arbetarkvinnorna. De menade att kvinnor är ekonomiskt beroende av män, således måste även kvinnor få yrkesarbete. Vidare betonar de hur det kapitalistiska systemet exploaterar kvinnor, genom att ge dem ännu lägre löner än de män som arbetar, samtidigt som de genomför obetalt arbete i hemmet. Detta blir då ett dubbelt ekonomiskt förtryck som måste förändras.⁵⁷ Förutom detta gjorde marxistiska feminister en klar distinktion mellan kvinnor och kvinnor där de borgerliga kvinnorna möttes med förakt, de marxistiska feministerna menade att arbetarkvinnor och medelklasskvinnor omöjligt kunde dela samma mål eller samma intressen, eftersom de inte tog del av samma sorts klassförtryck.⁵⁸ En mer samtida ståndpunkt inom den marxistiska feminismen blandar klass och patriarkat, där man riktar in sitt fokus mot produktion eller snarare reproduktion. Det krävs en kvinna som skolar, tar hand om och inte minst föder barnen. Den reproduktiva sfären lades nu upp på den politiska agendan.⁵⁹

---

⁵⁴ Gemzöe, a.a. s. 64-67

⁵⁵ Gemzöe, a.a. s. 57-63

⁵⁶ Gemzöe, a.a. s. 64-67

⁵⁷ Abbott & Wallace, a.a. s. 50-54 samt Gemzöe, a.a. s. 66-67

⁵⁸ Bryson, a.a. s. 107-110 refererar till Zetkin, Clara (1984) *Selected writings* Foner, P (ed.) New York; international publishers.

⁵⁹ Gemzöe, a.a. s. 67-75

4.3 Socialistisk feminism

Till skillnad mot den marxistiska feminismen så gör den socialistiska feminismen ingen skillnad på arbetarkvinnor och medelklasskvinnor. De baserar sig på humanitära ideal som de vill etablera i samhället, framförallt långsiktigt. Även om den socialistiska feminismen också tar inspiration från marxismen så betonar den inte klass och ekonomi frågorna lika starkt, de vill hellre minska fattigdomen och arbetsvillkoren med gradvisa reformer, de har siktet inställt på att uppnå jämställdhet.⁶⁰ Socialistiska feminister menar att samhället skulle tjäna på att få aktiva kvinnliga representanter, man skulle gifta sig av kärlek, inte för att skapa en ekonomisk relation och hushållssysslorna skulle göras gemensamt. Detta skulle främja den kvinnliga emancipationen.⁶¹ Socialistiska feminister såg det också som sitt ansvar att behandla den misär som finns i samhället, det är vårt gemensamma ansvar, och även statens ansvar att skapa ett välfärdssamhälle.⁶² Vidare utgår socialistiska feminister från uppdelningen av tvåsystem, där socialistiska feminister kombinerar det marxistiska perspektivet med det patriarkala perspektivet. De menar att kapitalism och patriarkat måste ses som två olika system av förtryck, således utsätts kvinnor för en speciell form av exploatering i det kapitaliska samhället. Målet blir då att utveckla en teori som fokuserar på det kapitalistiska patriarkatet som i slutändan möjliggör en förståelse för de olika sätt som leder till det kapitalistiska systemets strukturering som sätts av den manliga dominansen.⁶³

Iris Marion Young för ett (vad jag tolkar som) socialistiskt feministiskt resonemang, Young menar att man måste ifrågasätta rättvisa; rättvisa är mer än fördelningen av materiella ting, samhället består av mer än bara resurser som kan fördelas på ett jämlikt sätt. Young menar att även de icke-materiella tingen måste fördelas jämlikt (exempelvis makt) och poängterar att de institutionella förhållandena ständigt måste utmanas och ifrågasättas.⁶⁴ Young konstaterar att det finns två värden som vi bör eftersträva,
1 att få möjligheten att utvecklas och att få använda sina förmågor, samt att kunna uttrycka sina erfarenheter;

---

⁶⁰ Bryson, a.a. s. 94

⁶¹ Bryson, a.a. s. 96-97 skriver om Sylvia Pankhurst ser dock ingen tydlig hänvisning till hennes originaltexter, finns hänvisning till sammanfattningar, Davis (1999) och Dodd (1993).

⁶² Bryson, a.a. s. 97 hänvisar till Dodd, K (ed.) (1993) *A Sylvia Pankhurst reader*. Manchester; Manchester University press.

⁶³ Abbott och Wallace, a.a. s. 56-59

⁶⁴ Young, Iris Marion (2000) *Att kasta tjejkast – Texter om feminism och rättvisa*. WS bookwell OY, Borgå, Finland. Young för sitt argument systematiskt igenom detta kapitel (rättvisa och fördelning) s. 13-26

2 att få möjligheten till inflytande över det man gör i livet och att få möjligheten att sätta de villkor som påverkar det man gör.⁶⁵

När alla människor kan göra detta finns det rättvisa samhället enligt Young. Däremot finns det antagonister till dessa två värden, förtryck och dominans; ”Med förtryck syftar jag på institutionella hinder för personlig utveckling, och med dominans institutionella hinder för individuellt självbestämmande.”⁶⁶

4.4 Radikalfeminism

”Det personliga är politiskt!”⁶⁷ är ett känt uttryck myntat av radikalfeminister, med detta menade radikalfeministerna att politiken måste breddas bortom den offentliga sfären och även inkludera den privata sfären, det vill säga hemmen. Radikalfeminismen menar att kvinnor förtrycks i och med den dagen som de föds, förtrycks de i kraft av att vara kvinnor, på grund av sitt kön. Radikalfeministerna menar att kön spelar roll, annars skulle de troligen inte vara det första som frågas när ett barn har fötts.⁶⁸ Det könsliga förtrycket är den rådande normen som upprätthåller patriarkatet; patriarkatet är ett annat begrepp som radikalfeministen Kate Millet lanserade i sin bok *Sexual politics*.⁶⁹ Termen används flitigt inom feministiska forum, den utgår från en tanke på att; i alla kända samhällen finns det en maktuppdelning mellan könen, detta maktförhållande utgörs av mäns dominans över kvinnor inom samhällets alla områden. Från barnsben skolas flickorna systematiskt in i sin underordning, dessa idéer och attityder internaliseras (blir deras egna) och förs vidare. Och om en kvinna skulle våga sätta sig upp mot eller ifrågasätta sätts de på plats med våld eller hot om våld. Radikalfeminismen utgår från att alla kvinnor är förtryckta, således är radikalfeminismen utformad av kvinnor, för kvinnor.⁷⁰

Vidare menar radikalfeminister att sexualiteten har stor betydelse som ett maktverktyg; sexualiteten som vi ser den idag är en social konstruktion som upprätthåller patriarkatet eller könsmaktsordningen. Makten visar sig främst när det är män som får möjligheten att definiera vad sex är och vad sex skall vara.⁷¹ Denna underliggande norm gör sig ständigt påmind i

---

⁶⁵ Young, a.a. s. 45

⁶⁶ Young, a.a. s. 45

⁶⁷ Bryson, a.a. s. 167, Gemzöe, a.a. s. 46 samt Wendt och Åse a.a. s. 37

⁶⁸ Wendt och Åse, a.a. s. 24

⁶⁹ Bryson, a.a. s. 165-167 hänvisar till Millet, Kate (1985) *Sexual politics*. London; Virago.

⁷⁰ Gemzöe, a.a. s. 45-47

⁷¹ Wendt och Åse, a.a. s. 22-23

samhället, där kvinnor blir sexuellt objektifierade, utnyttjade, intvingade i prostitution eller i pornografiska forum.⁷² Ett tydligt exempel återfinns i samhällets syn på våldtäkt. En våldtäkt utgår alltid från mannens perspektiv, även när det inte finns några tecken på att kvinnan ville ha sex så förutsätts just detta. Onekligen verkar samhället anta att kvinnor jämt vill ha sex och om hon inte är tillräckligt tydlig utifrån mannens perspektiv för när hon inte vill ha det så är det ingen våldtäkt. Således är sexualiteten ett uttryck för kvinnlig underordning och mäns makt i samhället.⁷³

Radikalfeministerna påpekar också att samhället har en underliggande heterosexuella norm, en förväntan på att alla människor och framförallt kvinnor skall vara heterosexuella, den heterosexuella normen innebar att kvinnorna blir lojala mot män på flera plan och sätter deras behov och intressen i centrum.⁷⁴

4.5 Post-modernistisk feminism - Queerteori

Den post-modernistiska skolan säger att den går bortom det traditionella ”modernistiska” tänkandet, där förnuft och mänsklig utveckling står i centrum. Post-modernisterna ifrågasätter detta och menar att inget tillstånd är naturligt, det finns alltid en agent bakom handlingen, således är ens subjektivitet alltid i rörelse och ett subjekt kan aldrig bli fullständigt. En av de mest kända postmoderna tänkarna även inom feministiska forum är Michael Foucault; han menar att verkligheten alltid uppfattas via språket som vi talar, språket skapar en erfarenhet, en förutsättning, en identitet och eftersom verkligheten alltid präglas av detta faktum så kan det inte finnas en objektiv ståndpunkt, det är omöjligt att beskåda världen med objektiva ögon. Det enda som existerar är en mängd subjektiva åsikter och ståndpunkter som skapas utifrån språket. Språket är även det som formar oss, det formar vår identitet. Foucault menade att samhället präglades av diskurser, sättet att tala och de språkliga sammanhangen som ger orden en viss betydelse. Detta präglar människors sociala medvetenhet. Den rådande diskursen sätts av den politiska makten. Men den rådande diskursen kan alltid ifrågasättas; diskursanalys och dekonstruktion är två centrala begrepp hos postmoderna teoretiker.⁷⁵

---

⁷² Bryson, a.a. s. 175-195 (kapitel 11) samt Wendt och Åse, a.a. s. 22

⁷³ Bryson, a.a. s. 165-167 samt Wendt och Åse, a.a. s. 23

⁷⁴ Bryson, a.a. s.188-195 samt Gemzöe, a.a. s. 48-49

⁷⁵ Abbott och Wallace, a.a. s. 63-64 Bryson, a.a. s. 233-235 samt Gemzöe, a.a. s. 132-133

I denna uppsats företräds den postmodernistiska feminismen av queerteorin. Jag lägger lite mer fokus på queerteorin eftersom Tiina Rosenberg som var en talesperson för Fi, är en uttalad queerteoretiker. När man pratar om queerteori är det i princip omöjligt att inte nämna Judith Butler som år 1990 skrev boken *Gender Trouble*. Butler kritiserar framförallt kategoriseringen av kvinnor, som om det skulle finnas en enhetlig och universell kvinnlighet. Butler menade att en sådan typ av uppdelning är starkt normerande och väldigt begränsad, förväntningen på att kvinnor skall vara heterosexuella och en dikotomisk motsats mot män är något som måste ifrågasättas. Butler betonade att den heterosexuella normen är ett av genuskonstruktionens mest fundamentala delar, där skapandet av kvinnligt och manligt stärks med idén om det ”naturliga” heterosexuella begäret. Något som Butler kallar för den heterosexuella matrisen. Det som skiljer queerteori från radikalfeminism är att queerteoretiker med Butler i spetsen menar att distinktionen mellan kön och genus inte kan upprätthållas, de samhälliga bilderna på vad som är manlighet och vad som är kvinnlighet är även de skapade av kontexten, de är inte bundna till det biologiska könet på något självklart vis. Den sexuella identiteten är föränderlig och alltid i rörelse, vidare finns det ingen specifik egenskap som man kan tillskriva något speciellt biologiskt kön, kvinnor kan vara och agera som män precis som män kan vara och agera som kvinnor, och de finns de som pendlar däremellan, gränsen mellan att vara hetero-, homo-, bi- eller transsexuell är inget definitivt ståndtagande utan gränserna är öppna och flytande och man kan röra sig mellan dessa olika typer av sexuell identitet.⁷⁶

4.6 Svarta kvinnors feminism

Den här typen av feminism kan företräda flera kvinnor inte bara de svarta (det vill säga kvinnor med Afrikanskt ursprung), utan den företräder kvinnor som känner sig uteslutna på grund av sin etnicitet inom den feministiska rörelsen. Grunden i deras kritik mot feminismen är att feminismen utgår från den västerländska normen, och att den baseras på föreställningen om den vita kvinnan. Således är feminismen starkt etnocentrisk, den förbiser rasismens effekter samt att en människas etnicitet faktiskt också har betydelse. Således har kvinnor med annan etnisk bakgrund än de i västvärlden helt andra förutsättningar och upplever förtrycket inte bara i kraft av att vara kvinna utan de blir även förtryckta på grund av deras etnicitet.⁷⁷

---

⁷⁶ Bryson, a.a. s. 235-239, Gemzöe, a.a. s. 138-143 hänvisar till Butler, Judith (1990) *Gender trouble. Feminism and the subversion of identity*. London: Routledge.

⁷⁷ Abbott och Wallace a.a. s. 59-62, Bryson, a.a. s. 226-233 samt Gemzöe, a.a. s. 152-160

Denna typ av feminism poängterar att etniciteten är oerhört viktig för identiteten; de anser även att det är oerhört viktigt med en betoning på etnicitet eller den etniska identiteten som en föränderlig position, således utgör etnicitet inte grunden för någon typ av essentiellt tänkande; ett tankesätt som annars är väldigt vanligt när man pratar om etnicitet. Svarta kvinnors feminism vill motverka de ”naturligt givna” gränserna som dras mellan olika etniska grupper. Betoningen eller kategoriseringen av ”de andra” är något som svarta kvinnors feminism kritiserar.⁷⁸ Vid en feministisk analys av Sverige lyfter den här typen av feminism fram ”invandrarkvinnorna”. ”Invandrarkvinnorna” är de som oftast hamnar allra längst ner i hierarkin.⁷⁹ Men ”invandrarkvinnor” är som sagt ingen enhetlig grupp och kan inte generaliseras, man kan således konstatera att kvinnor med ett uppenbart annat etniskt ursprung än det västerländska är de som drabbas hårdast.⁸⁰

---

⁷⁸ Gemzöe, a.a. s. 155-156

⁷⁹ Gemzöe, a.a. s. 156-159 Gemzöe hänvisar till Knocke, Wuokko (1991) *Invandrade kvinnor – vad är problemet?* Publicerad i Kvinnovetenskaplig tidskrift (KvT) nr 3 (1991).

⁸⁰ Gemzöe, a.a. s. 156-159

5 Analytiskt ramverk

Tabell 1

Analysram: I analysramen presenterar jag vad jag uppfattar som de olika kärnresonemangen som presenteras i de olika typerna av feminism. Jag använder följande förkortningar (LF= Liberalfeminism, MF= Marxistiskfeminism, RF= Radikalfeminism, PF= Postmodernfeminism, SkF= Svarta kvinnors feminism och SF= Socialistiskfeminism).
 Analysramen presenterar vad jag tolkar som de olika typerna av feminism mest centrala resonemang och perspektiv, vilket område som de lägger sitt främsta fokus på, vad de tycker är den viktigaste förklaringen till kvinnors förtryck samt vad samhället skall göra för att åtgärda detta.

Teori Idéer & dimensioner	LF	MF	RF	PF	SkF	SF
Feministiskt kärnresonemang	Individuell frihet	Ekonomisk klass	Kön	Språk	Etnicitet	Välfärd
Politiskt fokus	Autonomi & medborgerliga rättigheter	Ekonomi, arbete & Re(Produktion)	Heteronorm & kön	Diskurs & Identitet	Etnicitet & Identitet	Socialt skydds-nätverk
Förtrycksmekanism	Brist på rationalitet i samhället	Det kapitalistiska systemet	Patriarkatet	Rådande diskurs och dess skapta normer	Normen om det "vita" som ideal	Brist på humanitära aktioner
Rekommenderad åtgärd	Minskad privat sfär, minskad statlig kontroll, kvinnor skall inte vara bundna till hemmet. Vill ifrågasätta kvinnors "husliga" ansvar	Ökad kvinnlig arbetskraft i alla typer av arbete för att minska det ekonomiska beroendet av mannen, problematisera kvinnors reproduktiva ansvar	Ifrågasätta heteronormen, lyfta fram patriarkatet, få kvinnor i maktposition, belysa våld som maktinstrument, utformad av kvinnor för kvinnor	En omfattande dekonstruktion (omstrukturering) av samhället, sexuell identitet skall vara öppen, det finns inga könsbundna egenskaper	Ifrågasätta feministisk etnocentrism, Belyser etnicitet som en viktig del av ens identitet	Alla människor har rätt till en viss standard, vill bekämpa misären, makt bör fördelas.

5.1 Empirisk analys

Jag kommer systematiskt att behandla varje dokument för sig. Jag kommer att försöka att föra mina resonemang och stödja dessa genom att hänvisa till den text som har skrivits och sedan koppla dessa till någon av de dimensioner som jag redogör för i min analysram. Vidare ämnar jag att analysera texterna utifrån varje typ av feminism, således kommer jag att försöka redogöra för de punkter och allt det skrivna resonemanget som jag anser ingår inom respektive feminism. De två kortare dokumenten som jag analyserar, det vill säga *Valmanifest för Feministiskt initiativ 2006* och *Plattform för Feministiskt initiativ* representerar en mer allmän förd politik. Medan det längre dokumentet *F! För en feministisk politik – Feministiskt initiativ 2006* har ett mer utvecklat resonemang. Jag kommer försöka att fokusera på varje område för sig i detta dokument. Det är viktigt att betona att när jag placerar eller kopplar ett visst resonemang till ett uttryck för en eller flera olika typer av feminism i dessa dokument, menar jag inte att de andra typerna av feminism inte skulle kunna föra ett sådant resonemang. Min tolkning grundar sig på vad jag upplever som de olika typerna av feminisms primära uttryck eller fokusering, via idéer eller aktivt resonemang.

5.2 *Valmanifest för Feministiskt initiativ 2006*

I Feministiskt initiativs valmanifest som presenteras på en sida återkommer de olika feministiska inriktningarna ett flertal gånger, manifestet påbörjas med sju olika punkter som representerar de olika feministiska inriktningarna som jag har behandlat, dock i olika grad, men alla förekommer. I punkt 1 skriver Fi

.../kvinnor har i genomsnitt 4300 kronor mindre än män i plånboken varje månad, trots att kvinnor arbetar lika mycket⁸¹

Detta faktum är något som främst tre feministiska perspektiv skulle vilja motverka och förändra, liberal-, socialistiska- och marxistiska feminister vill alla se en lönehöjning eller en uppvärdering av det som anses vara ”kvinnliga” arbeten. I den näst följande punkten skriver Feministiskt initiativ

.../ 46% av alla kvinnor någon gång utsatts för fysiskt eller sexuellt våld eller hot om våld av en man och för att kvinnor fortfarande är rädda för att bli överfallna och våldtagna på vägen hem⁸²

Denna ståndpunkt anser jag är ett uttryck för radikalfeminismen, eftersom fokuset läggs på våld och kön.

Lite längre ned används de två kvarvarande typerna av feministiska perspektiv.

⁸¹ Se Bilaga 1, *Valmanifest för Feministiskt initiativ 2006*. s. 1

⁸² Se Bilaga 1, a.a. s. 1

/.../ invandrade kvinnor tilldelas jobben med de allra mest otrygga arbetsvillkoren⁸³

Ger ett uttryck av svarta kvinnors feminism då etnicitet premieras.

Och slutligen syns queerteorin när Fi skriver:

/.../ hatbrotten mot homosexuella, bisexuella och transpersoner ökar.⁸⁴

eftersom queerteoretiker ifrågasätter sexuella identiteter och vill öka acceptansen, förståelsen och ifrågasätta normen för sexuell identitet.

Längre fram i texten lägger Fi sitt fokus på jämställdhetspolitiken,⁸⁵ och utgår utifrån kvinnors olikhet. Fi menar att kvinnor trots dessa olikheter bör förenas för att bryta könsmaktsordningen. Formuleringen representerar alla typer av feminism som jag har behandlat, etnicitet, sexuell läggning, ekonomiska förutsättningar, könsmaktsordning används. Dock ser jag en radikalfeministisk betoning mot slutet av texten när Fi vill utöka kvinnors möjligheter till maktpositioner.

Kvinnor måste få mer makt och män måste ta ett steg tillbaka.⁸⁶

I den följande texten argumenterar Fi för en feministisk politik, som Fi utvecklar med lönehöjning, upphörandet av mäns våld, en individualiserad föräldraförsäkring, ett samhälle fritt från diskriminering, samt ett mer anpassad uppbyggnad av samhället.⁸⁷ Under dessa rubriker som Fi sätter upp, presenteras de olika feministiska inriktningarna igen. Att lönerna måste höjas, drivs av socialistisk-, marxistisk-, och liberalfeminism. Att mäns våld ska upphöra är framförallt ett radikalfeministiskt uttryck då våldet betonas som ett maktinstrument i en större utsträckning än vad de övriga typerna av feminism gör. Men resonemanget breddas till alla typerna av feminism när Fi sätter människans säkerhet i centrum. Kraven på att föräldraförsäkringen måste individualiseras och en mer rättvis arbetsuppdelning mellan yrke och hushåll, placerar jag som liberal-, marxistisk-, socialistisk- och radikalfeministiska intressen. Fi:s vision om en diskrimineringsfri värld representerar alla typer av feminism som jag behandlat. Klass, könsmakt, etnicitet, sexuell läggning och allas lika värde tas upp. Att i samhällsbyggandet öka kvinnors tillgänglighet till det offentliga rummet, garantera en viss ekonomisk och social trygghet i hem, arbete och offentlighet ser jag

---

⁸³ Se Bilaga 1, a.a. s. 1

⁸⁴ Se Bilaga 1, a.a. s. 1 Homo-, bisexuella och transpersoner förkortas ofta i en feministisk kontext till hbt.

⁸⁵ Se Bilaga 1, a.a. s. 1

⁸⁶ Se Bilaga 1, a.a. s. 1

⁸⁷ Se Bilaga 1, a.a. s. 1

som ett implicit uttryck av samtliga typer av feminism.⁸⁸ Sammanfattningsvis kan jag konstatera att de olika feministiska perspektiv som jag har presenterat i min uppsats alla blir representerade i detta dokument, utan att jag ser någon betoning åt något särskilt feministiskt perspektiv. Således anser jag att detta dokument företräder alla de olika typerna av feminism som jag behandlar mycket väl. Och utifrån detta dokument kan jag hittills konstatera att Feministiskt initiativ uttrycker en jämlik representation av samtliga typer av feminism.

5.3 Plattform för Feministiskt initiativ

I Feministiskt initiativs plattform används en mer systematisk argumentering för Fi:s politik; dokumentet består av en sida som presenterar deras politik i korthet. Deras vision är att

/.../alla människor har samma möjligheter att leva ett fullödigt liv.⁸⁹

Något som alla typerna av feminism som jag presenterat skulle skriva under på. Den politiska plattformen fortsätter med

Feministiskt initiativ vänder sig till kvinnor som vill avskaffa den patriarkala ordningen och till de män som solidariserar sig med oss i denna kamp.⁹⁰

Texten har en klar radikalfeministisk ton när patriarkatet (mäns makt) erkänns och problematiseras.

Fi breddar detta resonemang i texten därefter. Fi menar att kvinnor inte kan enas om allt, det finns olikhet mellan kvinnor; ekonomi, klass, etnicitet, utbildning, sexuell läggning skiljer kvinnorna åt. Fi betonar dock att kvinnor alltid blir begränsade. Återigen används samtliga feministiska perspektiv, då kvinnor sätts i fokus utifrån ett flertal perspektiv.⁹¹ Vidare ställer Fi krav på en feministisk analys som ska fokusera på den rådande maktstrukturen där män kontinuerligt tilldelas makt- och tolkningsföreträde. Denna problematik ställs framförallt i fokus hos radikal-, marxistisk-, och även socialistisk feminism, som alla skulle vilja ta i tu med detta samhällsproblem.⁹²

Inslag av samtliga feministiska perspektiv syns när Fi nämner att kvinnor ses som sexobjekt, våld mot kvinnor, trakasseri på grund av kön och sexualitet, lönegap, låga löner, obetalt

---

⁸⁸ Se Bilaga 1, a.a. s. 1

⁸⁹ Se Bilaga 2, *Plattform för Feministiskt initiativ*. s. 1

⁹⁰ Se Bilaga 2, a.a. s. 1

⁹¹ Se Bilaga 2, a.a. s. 1

⁹² Se Bilaga 2, a.a. s. 1

arbete, att kvinnor tar ansvaret för omsorgsarbetet, kvinnor får en lägre pension samt att de kritiserar den vita västerländska normen och intar en öppenhet mot andra etniska identiteter.⁹³

Fi utgår från den patriarkala maktordningen som upprätthålls bland annat genom våld och krig, dessutom fördelas resurserna orättvist enligt Fi. Fi förespråkar solidaritet mellan människor. Patriarkatet representerar radikal-, resurserna socialistisk-, och det solidariska perspektivet företräder liberalfeminismen. Dessa perspektiv återkommer, könsrättvisor, kvinno-solidaritet representerar den radikala- och liberala feminismen, medan formuleringen

Vi kan inte tillåta beslut där några kvinnor befrias från sina jämställhetsproblem på andra kvinnors bekostnad.⁹⁴

går in under socialistisk feminisms humanitära syn. Flera av de feministiska perspektiv som jag behandlar syns i texten mot slutet av detta dokument men jag tycker mig se en mer radikalfeministisk betoning, även om flertalet av de feminismerna som jag har behandlat skulle stödja resonemanget, så anser jag att den radikala skolan representeras tydligare med sin betoning på köns-makt. Bland annat när Fi skriver

/.../ kvinnors underordning beror på mäns överordning. Därför måste män avstå från privilegier.⁹⁵

Det radikalfeministiska köns-makts-perspektivet görs än tydligare i dokumentets två sista meningar

Feministiskt initiativ formulerar en politik som på alla livets områden utmanar patriarkatet. Vi räknar med att motståndet är stort, men att den feministiska viljan att förändra är större.⁹⁶

Sammanfattningsvis kan jag konstatera att jag ser en tendens åt de radikalfeministiska idéerna i detta dokument, bortsett från denna tendens så representeras alla de feminismerna som jag behandlar i denna uppsats relativt jämlikt. Således anser jag att Fi fortfarande använder uttryck från samtliga feministiska perspektiv på ett jämlikt sätt. Även om en tendens syns åt det radikalfeministiska perspektivet så är denna tendens inte tillräckligt tydlig, samtidigt som de andra perspektiven även de får en fullgod representering.

5.4 F! För en feministisk politik *Feministiskt initiativ 2006*

I dokumentet tar Feministiskt initiativ upp tolv olika områden, dessa är: För en feministisk politik; Politikens organisering; Rättspolitik; Sexualitet och kroppslig integritet; Vård,

---

⁹³ Se Bilaga 2, a.a. s. 1

⁹⁴ Se Bilaga 2, a.a. s. 1

⁹⁵ Se Bilaga 2, a.a. s. 1

⁹⁶ Se Bilaga 2, a.a. s. 1

medicin och medicinsk forskning; Utbildning och forskning; Arbete, familj och socialförsäkringar; Samhällsbyggnad och bostadspolitik; Miljöpolitik; Kultur och media; Antirasism och Utrikes- och säkerhetspolitik.⁹⁷ Jag kommer att försöka att analysera varje del för sig. Alla områdena förutom För en feministisk politik innehåller punkter, jag kommer att försöka genomföra en sammanfattande analys av de punkter som Fi använder sig av inom respektive område.

För en feministisk politik

Under denna rubrik för Feministiskt initiativ ett lite mer allmänt resonemang precis som de gjorde i de två tidigare dokumenten som jag har behandlat. I det första stycket skriver Fi:

Målet för en feministisk politik är ett samhälle där alla människor kan utveckla sin fulla potential i ett jämlikt samspel med andra – oberoende av kön, ålder, funktionshinder, sexualitet eller hudfärg/etnisk tillhörighet. Arbetet mot könsorättvisor och sexism står i fokus för en sådan analys. Sverige är idag, trots en formell jämställdhet mellan kvinnor och män, ett samhälle som systematiskt underordnar kvinnor genom en överordning av män. Feministiskt initiativs förslag syftar till att bryta denna könsordning. En feministisk politik handlar i mycket om att omvärdera och förändra synen på många av de verksamheter, göranden och varanden som tillsammans utgör vårt liv. Det är ett stort och omfattande arbete som kräver ständiga förhandlingar på livets alla arenor, även i den parlamentariska politiken.⁹⁸

Detta stycke använder sig av alla de feministiska perspektiv som jag har behandlat i denna uppsats, allas lika värde syns implicit med ”alla människor kan utveckla sin fulla potential” (liberal-), ”könsordning” (radikal-), ”sexualitet” (queerteori), ”omvärdera och förändra synen” visar en implicit ton av omkonstruering (marxistisk- och socialistisk-), ”hudfärg/etnisk tillhörighet” (svarta kvinnors feminism) benämns vilket jag ser som en nödvändighet för att kunna påstå att en idémässig jämlik feministisk politik förs.⁹⁹

Fi fortsätter med att ifrågasätta de generaliserande uppfattningarna som finns kring kvinnor och män. Fi menar att dessa generaliseringar begränsar människan i dess möjlighet att skapa sin egen identitet, samhället måste bygga på ömsesidig respekt för varann. Fi anser att samhället bör präglas av en ”inkluderande” politik inte en exkluderande politik, ”breda allianser” och ”pluralism” är värt att eftersträva. Fi betonar att det privata alltid kommer att politiseras utifrån kvinnornas erfarenheter. Alla de feministiska uttryck som jag har använt

⁹⁷ Se <http://www.feministisktinitiativ.se/downloads/platforms/feministiskpolitik.pdf> tillgänglig den 2008-05-07 klockan (14:31) som innehåller *F! För en feministisk politik Feministiskt initiativ 2006*. s. 2 (innehållsförteckning)

⁹⁸ <http://www.feministisktinitiativ.se/downloads/platforms/feministiskpolitik.pdf>, a.a. s. 3

⁹⁹ <http://www.feministisktinitiativ.se/stadgar.php> och <http://www.feministisktinitiativ.se/faq.php>

mig av återfinns inom denna text, att ifrågasätta den generella uppfattningen kring kvinnor och män är något radikala-, marxistiska-, liberala feminister och queerteoretiker betonar. Vidare syns tydliga spår av svarta kvinnors feminism, när Fi betonar identitet, antirasism, ”breda allianser och stor pluralism”. Den socialistiska feminismen är mest tydlig, när Fi skriver att det måste finnas ömsesidig respekt för varandras egenart, ett uttryck för den socialistiska feminismens betoning på humanitet.¹⁰⁰

Fi tar senare upp ekonomin som en feministisk utmaning. Fi menar att jämställdhetspolitiken inte får vara beroende av en god tillväxt, följaktligen vill Fi se en omfördelning av resurser i samhället, resurserna skall utgå från en feministisk analys för att uppnå en jämställd fördelning. Detta är något som framförallt marxistiska- och socialistiska feminister vill uppnå, eftersom de fokuserar mer på ekonomi än vad de övriga feminismerna gör.¹⁰¹ Resonemangen fortsätter på den följande sidan, där Fi vill problematisera mäns privilegierade position. Fi menar att vissa arbeten värderas högre för att de utförs av män, den allmänna synen verkar vara att män utgör den ”producerande” och den ”närande” sektorn medan kvinnor utgör den omvårdande sektorn som ”tär” på samhället, Fi vill bryta denna syn. Ett ifrågasättande av det här slaget, är något som skulle kunna göras av liberala-, radikala-, marxistiska- samt socialistiska feminister.¹⁰² Dessa perspektiv breddas i det följande stycket när Fi vill införa ett alternativ till BNP (brutto national produkt) måttet, som Fi anser utgöra en väldigt begränsad indikator för ett lands välstånd. Fi menar att olika familjekonstellationer måste få tillhöra den ekonomiska sfären. Ett sådant fokus skulle tydliggöra det obetalda arbete som kvinnor utför. En sådan utvidgning skulle de redan nämnda perspektiven driver.

I texten vill Feministiskt initiativ också bredda synen på ekonomiska sektorer. Fi menar att förutom den privata och den offentliga sektorn så återfinns en social sektor, en sektor som präglas av allmännytta eller medlemsnytta inte av eget vinstintresse. Denna typ av kategorisering ser jag som ett uttryck för den socialistiska feminismen eftersom denna sektors strävan utgör en humanitär aktion. Fi poängterar även betydelsen av ”ekonomisk självständighet”, vilket uttrycker den liberala feminismen, medan förutsättningarna för att kunna uppnå detta,

---

¹⁰⁰ <http://www.feministisktinitiativ.se/downloads/platforms/feministiskpolitik.pdf>, a.a. s. 3

¹⁰¹ <http://www.feministisktinitiativ.se/downloads/platforms/feministiskpolitik.pdf>, a.a. s. 3

¹⁰² <http://www.feministisktinitiativ.se/downloads/platforms/feministiskpolitik.pdf>, a.a. s. 4

/.../lika tillgång till utbildning, vård och omsorg, delat föräldraansvar, lika förutsättningar på arbetsmarknaden, både som anställd och företagare samt frihet från allt könsrelaterat våld.¹⁰³

ger implicita uttryck för samtliga typer av feminism, ”könsrelaterat våld” (radikal- och queerteori), ”lika tillgång till utbildning” (liberal-) samt ”lika förutsättningar på arbetsmarknaden” (svarta kvinnors -, socialistisk- och marxistisk feminism fokus på arbete).

Feministiskt initiativ avslutar denna del med att uttala en ambition om att utmana ”könsmaktsordningen”, vilket jag ser som ett radikalfeministiskt uttryck.¹⁰⁴

Sammanfattningsvis ser jag en tendens åt det radikalfeministiska perspektivet i texten som förs under denna första rubrik, även om alla typerna av feminism som jag behandlar återfinns så anser jag att den radikala skolan framträder lite starkare eftersom ”kön”, ”könsordning”, och ”könsmaktsordning” ett implicit uttryck för patriarkat, används flitigt. Vissa av de övriga feministiska skolorna finns välrepresenterade, den socialistiska-, den marxistiska-, den liberal feministiska skolan får alla fullgod representation medan svarta kvinnors feminism och queerteori inte används riktigt lika flitigt i just denna text, men detta kan förändras under kommande rubriker.

Politikens organisering

Feministiskt initiativ strävar efter att förändra politikens nuvarande organisering. Fi menar att en ny politik är nödvändig för att bryta kvinnornas underordning, därför måste politiker sätta maktfrågor i fokus för att kunna påverka jämställdhetspolitiken. Fi lägger ett tydligt fokus på jämställdhet, Fi vill se att jämställdhetsområdet får en ansvarig minister, inte en som delar detta ansvar med andra områden, Fi vill att det skall etableras ett eget jämställdhetsdepartement. Vidare vill de skapa en särskild myndighet som skall granska ett flertal områden utifrån ett könsmaktsperspektiv, ett sådant fokus prioriteras främst inom den radikala feminismen där maktfrågan är central och måste åtgärdas. Jag ser även en implicit radikal feministisk tongång när Fi utgår från att män är överordnade; det anser jag vara ett indirekt ställningstagande för att patriarkatet är den främsta förtrycksmekanismen.¹⁰⁵

Feministiskt initiativ styrker detta resonemang i texten som följer, genom att citera

¹⁰³ <http://www.feministisktinitiativ.se/downloads/platforms/feministiskpolitik.pdf>, a.a. s. 4

¹⁰⁴ <http://www.feministisktinitiativ.se/downloads/platforms/feministiskpolitik.pdf>, a.a. s. 4

¹⁰⁵ <http://www.feministisktinitiativ.se/downloads/platforms/feministiskpolitik.pdf>, a.a. s. 5

Regeringens skrivelse (2002/03:140). Skrivelsen har tydliga radikalfeministiska influenser, då ”könsmaktsordning” och ”män är överordnade” används som centrala argument. Regeringen menar att jämställdhetsarbetets främsta utmaning är att synliggöra könsmaktsordningen för att sedan kunna angripa de strukturer som upprätthåller denna ordning. Inte bara Feministiskt initiativ, utan även Regeringen vill se en förändring.¹⁰⁶

Längre fram breddas argumenteringen till att representera samtliga feministiska perspektiv, liberala feminister vill bryta synen om kvinnors husliga ansvar vilket jag vagt tolkar som ett möjligt uttryck för ”könsmaktsordningen”, marxistiska feminister kan även de tolkas in under ”könsmaktsordningen” eftersom de vill problematisera kvinnors reproduktiva ansvar. Queerteoretiker ser gärna att diskriminering på grund av ”sexualitet” (vilket jag tolkar som sexuell läggning) upphör, svarta kvinnors feminism vill gärna bryta ”rasistiska strukturer” och socialistiska feminister vill gärna bryta de ”socioekonomiska strukturer” som finns i samhället, för att få bort förtrycket. Men den uppenbara betoningen på ”könsmaktsordning” vilket jag tolkar som ett implicit uttryck för patriarkat, är framförallt rent politiskt ett radikalfeministiskt fokus.

Fi betonar även vikten av folkstyre, det vill säga demokrati. Fi menar att alla som lever i Sverige inte får vara med och påverka, de som utesluts är ofta de mest utsatta. Därför vill Fi ändra på reglerna för medborgarskap, där folkbokföringsort skall avgöra vem som är eller inte är medborgare. Detta är framförallt ett uttryck för svarta kvinnors feminism, eftersom de mest utsatta kvinnorna ofta har annan etnisk bakgrund. Detta blir lite mer klart när Fi skriver att ”strukturell rasism” måste synliggöras, denna ses som en maktordning som samverkar med andra, exempelvis könsmaktsordningen och ”heteronormativitet”, som kritiseras av queerteori och radikalfeminister.¹⁰⁷

Texten avslutas med tio punkter på vad Fi vill genomföra. Dessa punkter uttrycker vissa eller samtliga av de feministiska perspektiv som jag har behandlat. Men en tydligare representation för svarta kvinnors feminism syns då ett flertal av punkterna gör det lättare för ”utländska medborgare” att få ”svenskt medborgarskap”.

---

¹⁰⁶ <http://www.feministisktinitiativ.se/downloads/platforms/feministiskpolitik.pdf>, a.a. s. 5

¹⁰⁷ <http://www.feministisktinitiativ.se/downloads/platforms/feministiskpolitik.pdf>, a.a. s. 6

Sammanfattningsvis kan jag konstatera att i texten med ett aktivt resonemang kan se en radikalfeministisk tendens, medan jag under de skrivna punkterna ser en tendens åt svarta kvinnors feminism¹⁰⁸, de övriga feministiska perspektiven får en godkänd representering.

Rättspolitik

Feministiskt initiativ vill förändra rättsväsendet. Fi menar att det nuvarande rättsväsendet är diskriminerande mot kvinnor framförallt när det gäller sexualbrott, Fi skriver:

/.../ Det är oacceptabelt att brottsoffer blir ifrågasatta och misstänkliggjorda på grund av kön, etnicitet, sexuell läggning eller andra tillhörigheter. Särskilt vid sexualbrott finns en oroväckande tendens att skuldbelägga offer.¹⁰⁹

Detta ser jag som ett uttryck för alla feministiska perspektiv, även om frågan i sig är något som väckts av framförallt radikalfeminister och queerteoretiker. Fi poängterar att lagstiftningen samt bemötandet och attityderna inom rättsväsendet måste förändras, så att oron för ”dåligt bemötande” och ”förnedrande behandling” från rättsväsendet försvinner. Fi anser att alla delar av rättsväsendet har ett gemensamt ansvar att motverka alla typer av diskriminering. Det radikalfeministiska perspektivet tonas ned här enligt mig. Fi uttrycker de övriga feministiska perspektiven genom att inta en generell ståndpunkt kring diskriminering genom att skriva ”diskriminering på olika områden”.¹¹⁰ Dessa områden kan ju vara vilka områden som helst. Resonemanget breddas än mer när Fi skriver;

Den självklara utgångspunkten för demokrati måste vara att alla kan känna sig trygga, respekterade och värdefulla som medborgare och individer oavsett vem man är. Likhet inför lagen bör vara en självklarhet men är inte det i dagens Sverige. En genomgripande undersökning av hur befintliga lagar appliceras ur ett genus-, hbt- och antirasistiskt perspektiv är nödvändigt.¹¹¹

I den avslutande texten belyser Fi förekomsten av hatbrott och att hatbrottslagstiftningen är tänkt att ge skydd åt minoriteter, men enligt Fi så uppmärksammar rättsväsendet sällan de rasistiska, homofoba eller kvinnofientliga motiv som kan ligga bakom olika våldsbrott. Således döms inte förövarna och offren bemöts inte i enlighet med det brott som är begånget. Detta vill Fi förändra.¹¹² Fi skriver representativt för samtliga feministiska perspektiv rakt igenom den skrivna texten, liberal- fokus på medborgerliga rättigheter och allas lika värde, svarta kvinnors- adderar ett ”antirasistiskt perspektiv”, socialistisk- vill ha trygghet,

¹⁰⁸ Se Bilaga 3 *Punktlista*. s. 1 Punkterna 1-10 (Politikens organisering)

¹⁰⁹ <http://www.feministisktinitiativ.se/downloads/platforms/feministiskpolitik.pdf>, a.a. s. 7

¹¹⁰ <http://www.feministisktinitiativ.se/downloads/platforms/feministiskpolitik.pdf>, a.a. s. 7

¹¹¹ <http://www.feministisktinitiativ.se/downloads/platforms/feministiskpolitik.pdf>, a.a. s. 7

¹¹² <http://www.feministisktinitiativ.se/downloads/platforms/feministiskpolitik.pdf>, a.a. s. 7

marxistisk- problematiserar i viss mån kvinnors maktlöshet i rättsväsendet, och queerteoretiker och radikalfeminism bidrar med ett genus- och hbt perspektiv.

Därefter följer åtta punkter, där jag inte ser en tydlig tendens åt något särskilt feministiskt perspektiv, eftersom en bred kategorisering av diskriminerade grupper görs samt att Fi vill införa könsmakts-, antirasistiska- och hbt perspektiv inom rättsväsendet.¹¹³

Under denna rubrik ser jag ingen tydlig tendens, däremot får alla de feministiska perspektiv som jag behandlar en likvärdig representation, både i texten och i punkterna.

Sexualitet och kroppslig integritet

Texten under denna rubrik är uppdelad i flera underrubriker, först följer ett resonemang om *Sexualitet*. Feministiskt initiativ vill att synen på sexualitet problematiseras, Fi menar att sexuell utveckling påverkas av samhällets bilder och föreställningar kring vad som är eller inte är acceptabelt. Således vill Fi uppnå en sexuell frigörelse, individens sexuella frihet måste utvecklas. Fi strävar efter en sexuell utveckling som sker utan fruktan för våld, övergrepp och att kvinnorna ska få full kontroll över sin egen reproduktion. Vidare ifrågasätter Fi skolans, reklamens och medias roll som skapare av kulturella normer, och vill ifrågasätta dessa, samtidigt som sex- och samlevnadsundervisningen måste skärpas. Det resonemang som syns i underrubriken *Sexualitet* kan anamma samtliga feministiska perspektiv men jag ser vissa betoningar, en liberal- betoning när Fi skriver ”Individens sexuella frihet”, en marxistisk- betoning på ”reproduktion”, samt en queerteoretisk och radikalfeministisk problematisering av den sexuella normen.¹¹⁴ Alltså utelämnas svarta kvinnors feminism samt socialistisk feminism i en viss utsträckning. Därefter följer fyra punkter, i punkterna ses en betoning åt det queerteoretiska, radikal- och liberalfeministiska perspektiven, eftersom Fi främst problematiserar ”sexualitet”, ”heteronormativitet” och könsidentitet.¹¹⁵

Sedan följer nästa underrubrik *Kroppslig integritet*. Här argumenterar Fi om kvinnors rätt till sin egen kropp, en rättighet som Fi menar måste garanteras till varje individ, det uttrycker främst ett liberalfeministiskt perspektiv när friheten betonas.¹¹⁶ Perspektivet breddas i viss mån när Fi betraktar barns rättigheter, att se dem som egna individer ger uttryck för

¹¹³ Se Bilaga 3, a.a. s. 1-2 punkterna 1-8 (Rättspolitik)

¹¹⁴ <http://www.feministisktinitiativ.se/downloads/platforms/feministiskpolitik.pdf>, a.a. s. 8

¹¹⁵ Se Bilaga 3, a.a. s. 2 punkterna 1-4 (Sexualitet och kroppslig integritet)

¹¹⁶ <http://www.feministisktinitiativ.se/downloads/platforms/feministiskpolitik.pdf>, a.a. s. 9

liberalfeminismen och att göra vuxna ansvariga tolkar jag som en humanitär aktion och således ett socialistiskt feministiskt uttryck.¹¹⁷

Fi tar därefter upp mäns utbredda våld mot kvinnor, och för resonemanget systematiskt framåt på denna sida och lite på den efterföljande sidan. Fi betonar att vi måste utveckla en nolltolerans mot våld överhuvudtaget, främst mäns våld mot kvinnor där 46 procent av alla kvinnor i Sverige någon gång utsatts för fysiskt våld, hot om våld eller sexuellt våld. Fi menar att det även förekommer våld i samkönade relationer, och vill lyfta fram detta som ett problem. Fi vill även underlätta möjligheten för funktionsnedsatta kvinnor att söka hjälp eftersom dessa kvinnor är särskilt utsatta. Fi anser att en ekonomisk analys av vad våld kan kosta samhället måste genomföras, okunskapen om denna kostnad medför att brotten osynliggörs. Dessutom vill Fi utgå från ett brottsoffersperspektiv för att kunna förebygga denna typ av våld. Flera feministiska perspektiv finns företrädade här, framförallt syns radikal- och socialistisk feminism som har eller kan ha ett fokus på våld. Den socialistiskt feministiska inriktningen blir mer tydlig med ett fokus på funktionshinder där deras humanitära syn används. Den queerteoretiska skolan vill även de se ett upphörande av våld i olika typer av relationer; medan den marxistiska feminismen kan trycka för en ekonomisk analys av detta problem.¹¹⁸ Fi för även ett resonemang om sexuell identitet, att ifrågasätta heteronormativiteten och könsrollerna samt att ifrågasätta synen på kvinnor som objekt och män som subjekt för att kunna stoppa exploateringen och sexualiseringen av kvinnor och deras kroppar. Detta tolkar jag som ett tydligt uttryck för radikalfeminismen samt för queerteorin, men jag ser även ett vagt uttryck för marxistisk feminism när Fi vill häva exploateringen.¹¹⁹

Sammanfattningsvis konstaterar jag att texten i denna underrubrik har en radikalfeministisk och queerteoretisk tendens. Sedan följer ytterligare några punkter, alla feministiska perspektiv som jag behandlar återfinns under dessa punkter, men radikal-, socialistisk feminism och queerteorin framträder starkare under dessa punkter, där ett flertal kan ses som humanitära aktioner och en större del uttrycker missnöje mot våld eller hot om våld, pornografi,

---

¹¹⁷ <http://www.feministisktinitiativ.se/downloads/platforms/feministiskpolitik.pdf>, a.a. s. 9

¹¹⁸ <http://www.feministisktinitiativ.se/downloads/platforms/feministiskpolitik.pdf>, a.a. s. 9-10

¹¹⁹ <http://www.feministisktinitiativ.se/downloads/platforms/feministiskpolitik.pdf>, a.a. s. 10

prostitution och sexuella tjänster.¹²⁰ således finns det en tendens genom hela denna rubrik åt de redan angivna hållen.

Vård, medicin och medicinsk forskning

Texten under denna rubrik består av ett allmänt resonemang samt tre underrubriker. Först förekommer det allmänna resonemanget där Feministiskt initiativ belyser vikten av att ifrågasätta den manliga normen inom sjukvården. Fi menar att de symptom som kvinnor uppvisar inte är desamma som de män uppvisar vid samma slags sjukdomstillstånd, trots detta utgår sjukvården utifrån de symptom som män uppvisar. Således upprätthålls kvinnan underordning. Fi anser att alla människor har rätt till en vård som bygger på beprövad erfarenhet och vetenskap, att alla har rätt till samma kvalitet på vården, ser jag som en humanitär aktion, ett socialistiskt feministiskt fokus, dessutom syns queerteorin den liberala-, och den radikala feminismen när Fi vill ifrågasätta den manliga sjukvårdsnormen.¹²¹ Queerteorin görs mer tydlig när Fi vill se att transpersoner bemöts på ett ickediskriminerande sätt.¹²² Texten med det allmänna resonemanget har uppvisat queerteoretiska och radikal feministiska tendenser, och följs nu av ett par punkter; under dessa punkter ser jag främst en queerteoretisk tendens när ”transpersoner”, ”hbt perspektiv” och könsnormer problematiseras.¹²³

Därefter följer den första underrubriken, *Yrke och organisation*. Där vill Fi avskaffa landstingen för att få möjlighet till att skapa en icke hierarkisk sjukvårdorganisation. Fi vill även uppvärdera vårddyrenas status och höja deras löner. Att kunna omfördela maktpositioner rekommenderar socialistiska feminister som åtgärd, och att höja kvinnors löner trycker främst marxistiska feminister för.¹²⁴ Underrubriken har en socialistisk- och marxistisk feministisk tendens. Därefter följer två punkter; punkterna har en klar socialistisk feministisk prägel då jag tolkar uttrycket i punkterna som humanitära aktioner.¹²⁵

Sedan följer nästa underrubrik *rättighet till sexuell och reproduktiv hälsa*. Fi börjar med att betona individens sexuella frihet, tillgången till preventivmedel och vikten av reproduktiv hälsa. Fi utvidgar resonemanget med att kräva fri abort för att kvinnor ska kunna uppnå

¹²⁰ Se Bilaga 3, a.a. s. 2-4 punkterna 5-30 (Sexualitet/.../)

¹²¹ <http://www.feministisktinitiativ.se/downloads/platforms/feministiskpolitik.pdf>, a.a. s. 12

¹²² <http://www.feministisktinitiativ.se/downloads/platforms/feministiskpolitik.pdf>, a.a. s. 12-13

¹²³ Se Bilaga 3, a.a. s. 4 punkterna 1-8 (Vård, medicin och medicinsk forskning)

¹²⁴ <http://www.feministisktinitiativ.se/downloads/platforms/feministiskpolitik.pdf>, a.a. s. 13

¹²⁵ Se Bilaga 3, a.a. s. 4 punkterna 9-10 (Vård/.../)

autonomi, abort måste ses som en kvinnlig rättighet. Fi vill även att Sverige skall driva och arbeta för dessa frågor nationellt och internationellt. Resonemanget ger främst uttryck för liberalfeminismen som fokuserar på autonomi och individers frihet, men är även ett uttryck för radikal- och marxistisk feminism när betoningen läggs på rätten till fri abort, den senare syns mer tydligt med ett fokus på reproduktion medan den tidigare är mer implicit men definitiv trycker för fri abort och kvinnors rätt till sin egen kropp.¹²⁶ Texten därefter handlar om hur kvinnor omhändertas och bemöts vid barnafödande. Fi vill att alla kvinnor skall få större möjlighet till att bestämma över sin egen vård under sin graviditet och förlossning. Kvinnorna skall kunna påverka så mycket som möjligt. Resonemanget har en liberalfeministisk anda när Fi trycker för ökade valmöjligheter vid barnafödande, en socialistisk feministisk tendens syns också eftersom jag tolkar resonemanget främst som en humanitär aktion. Texten i denna underrubrik har en liberalfeministisk tendens. Sedan följer några punkter; genom alla dessa punkter ser jag en klar socialistisk feministisk tendens, då punkterna ger uttryck för vad jag tolkar som humanitära aktioner.¹²⁷

Sedan följer nästa underrubrik *Psykisk hälsa*. Fi lyfter fram den psykiska hälsan som ett växande problem. Fi skriver att alltför många kvinnor främst i åldern 15-24 år utsätter sig själva för självmordsförsök eller tillfogar sig självförvällade skador. Dessutom ser Fi att allt fler kvinnor drabbas av oro, ångslan och ångest, detta måste förändras. Fi menar även att den traditionella vården av missbrukare utgår från arbete med manliga missbrukare, även detta måste förändras. Texten har en socialistisk feministisk prägel då Fi vill minska kvinnors ohälsa. Sedan följer fem punkter; dessa punkter har en socialistisk feministisk, humanitär tendens.¹²⁸

I helhet kan jag då konstatera att texten under denna rubrik och dess underrubriker samt i majoriteten av punkterna visar en klar socialistisk feministisk tendens.

Utbildning och forskning

Texten påbörjas med ett allmänt resonemang och följs sedan av tre underrubriker. I det allmänna resonemangen betonar Feministiskt initiativ att det är viktigt att ifrågasätta normen inom skolan, föreställningar kring kön måste brytas, flickor skall inte behöva utsättas för våld

---

¹²⁶ <http://www.feministisktinitiativ.se/downloads/platforms/feministiskpolitik.pdf>, a.a. s. 13-14

¹²⁷ Se Bilaga 3, a.a. s. 4-5 punkterna 11-29 (Vård/.../)

¹²⁸ Se Bilaga 3, a.a. s. 5-6 punkterna 30-34 (Vård/.../)

eller förväntas vara tysta, om allas lika värde skall gälla så måste könsmaktsordningen och den strukturella rasismen brytas. Skolan måste innefatta ett genus- och antirasistiskt perspektiv. Jag bedömer att texten har en implicit ton av alla typer av feminism, allas lika värde ser jag som liberal-, etnicitetsperspektivet som svarta kvinnors-, radikal- och queerteori ifrågasätter könsmakten, att vidga förståelsen kring olikhet ser jag som humanitärt alltså socialistisk-, och även om marxistisk feminism inte syns tydligt skulle jag tro att de skulle stödja detta resonemang.¹²⁹ Således ser jag ingen tydlig tendens under det allmänna resonemanget.

Därefter kommer den första underrubriken *Förskola, fritidshem, grundskola och gymnasieskola*. Genom den följande texten fram till de första punkterna för Fi en policy som jag anser uttrycker samtliga typer av feminism, även om vissa är mer implicita så anser jag att de alla är företrädare på ett relevant och snarlikt sätt. Fi säger bland annat att de vill motverka könssegregeringen, att elever inte ska påverkas att välja utbildning på grund av kön, etnicitet eller religiös tillhörighet, Fi vill ”motverka traditionella könsmonster” och kräva sanktioner från de skolor som inte uppnår målen som sätts. Dessa är några av resonemangen som presenteras i texten, att ifrågasätta normer kring kön, utveckla alternativ pedagogik bland annat queer- och genuspedagogik ser jag som queerteoretiskt, radikal- och implicit liberalfeministiskt, att utveckla demokratiska arbetsformer inom skolan och ge utrymme för nytänkande inom pedagogiken samt att Fi vill etablera tanken om det livslånga lärandet i praktiken ser jag som en humanitär aktion och därför ett socialistiskt feministiskt uttryck. Vidare representeras den marxistiska feminismen med en betoning på sanktioner och resurser. Även svarta kvinnors feminism finns representerad med sitt fokus på etnicitet. Texten täcker de olika feministiska perspektiv som jag har behandlat på ett jämbördigt sätt.¹³⁰ Därefter följer ett flertal punkter, som inte har en tydlig tendens åt något håll. Vissa av punkterna företräder endast en eller ett par av de olika feministiska perspektiven så företräds alla ungefär lika mycket. En vag tendens kan jag dock se åt den socialistiska feminismen då jag tolkar några av punkterna främst som humanitära, men denna tendens anser jag inte vara tillräcklig för att anta att dessa punkter skulle vara tendentiösa.¹³¹

---

¹²⁹ <http://www.feministisktinitiativ.se/downloads/platforms/feministiskpolitik.pdf>, a.a. s. 16

¹³⁰ <http://www.feministisktinitiativ.se/downloads/platforms/feministiskpolitik.pdf>, a.a. s. 16-17

¹³¹ Se Bilaga 3, a.a. s. 6-7 punkterna 1-17 (Utbildning/.../)

Sedan följer nästa underrubrik *Vuxenutbildning*. Fi menar att det är viktigt att möjligheten till utbildning alltid hålls öppen, man ska kunna ändra sitt yrkesval efter 18 års ålder. Fi anser att samhället måste bryta det snäva förhållningssätt som finns inom utbildningssystemet idag, utbildningen måste hållas öppen och kunna bidra till att bryta könssegregationen. Texten representerar en human attityd och representerar socialistisk- och även liberalfeminism med en vag antydning på ökad individuell frihet, att själv få ändra och hålla utbildningsmöjligheten öppen.

Längre fram skriver Fi;

Staten måste ta initiativ till ett bildningsarbete som synliggör könsmaktsordningens uttryck och hur den samverkar med andra maktordningar så som strukturell rasism och heteronormativitet. För att förändra på djupet behövs en bred feministisk folkbildningssatsning.¹³²

Fi lägger sitt fokus på könsmaktsordningen, ”heteronormativitet” och ”strukturell rasism” samt att bidra till folkbildningen. Det tolkar jag som ett uttryck för queerteori och radikal- (könskraft och heteronorm), svarta kvinnors - (strukturell rasism) och socialistisk feminism då en breddad folkbildning kan minska misären.

Fi vill förändra värnplikten och istället skapa en allmän samhällstjänst där värnpliktsutbildning utgör en del i utbildningen som också bör infatta samhälls nödvändiga arbeten som katastrofhjälp, vård och omsorg och miljövard. Denna tjänst bör ge möjlighet för individer att bryta könsmonster, att genomföra en sådan här förändring ser jag primärt som en humanitär aktion, således ett uttryck för socialistisk feminism, men även ett implicit ifrågasättande av normer och en ambition att bryta könsmonster, således även ett uttryck för queerteori, liberal- och radikalfeminism. I texten som skrivits i denna underrubrik ser jag en socialistisk feministisk tendens då texten främst ämnar att uppnå vad jag tolkar som humanitära åtgärder. Därefter följer sex punkter; där jag inte ser någon tydlig tendens, eftersom samtliga feministiska perspektiv får en snarlik representation.¹³³

Slutligen följer den sista underrubriken för detta område *Universitet/högskola och forskning*. Texten påbörjas med ett brett resonemang, Fi menar att ”könsmaktsordningen”, ”heteronormen” och ”den institutionaliserade rasismen” är påtaglig inom den högre

---

¹³² <http://www.feministisktinitiativ.se/downloads/platforms/feministiskpolitik.pdf>, a.a. s. 18

¹³³ Se Bilaga 3, a.a. s. 7 punkterna 18-23 (Utbildning/...)

utbildningen, anslagen till kvinnligt dominerade områden som humaniora är bristfälliga och måste åtgärdas. Ett uttryck av samtliga feminismer som jag har behandlat ses här, könsmakt och heteronorm betonas av queerteori och radikal-, fördelning av anslag marxistisk-, rasism av svarta kvinnors-, att utbildningen ska ge alla samma mottagande och bemöta folk likvärdigt ser jag som ett uttryck för socialistisk- och liberalfeminism.¹³⁴ Fi betonar den ekonomiska situationen och exemplifierar med höjda bostadspriser, och föräldraförsäkring för studenter. Att lägga en ekonomisk analys i fokus ser jag som marxistisk- och att utveckla tryggheten som socialistisk feminism.¹³⁵

Därefter lägger Fi sitt fokus på den hierarkiska strukturen inom högre utbildning, dessa strukturer skapar grunder för diskriminering och kränkningar med sexuella och rasistiska tendenser. Detta vill Fi motverka. Att ifrågasätta maktstrukturen ser jag som ett radikalfeministiskt intresse i första hand, men även socialistiska feminister vill att makten omfördelas, att motverka diskriminering på sexuella och rasistiska grunder uttrycker queerteori och svarta kvinnors feminism.¹³⁶ Samma perspektiv gör sig gällande längre fram i texten då Fi vill säkra kvalitetsnivån i högre utbildning med genus-, hbt- och antirasistiska perspektiv.¹³⁷ Fi ifrågasätter varför män besitter 86% av alla professorer trots att kvinnor är i majoritet i grundutbildningarna. Fi problematiserar den ”vita, västerländska normen” och menar att ett flertal kompetenta kvinnor förbises. Att få in fler kvinnliga professorer ser jag som ett uttryck för alla typer av feminism men det finns en tendens åt det radikalfeministiska hållet då Fi fokuserar på kvinnliga maktpositioner. Dessutom finns en tendens av svarta kvinnors feminism eftersom den ”vita, västerländska normen” lyfts fram.¹³⁸ Fi lyfter även fram kvinnliga doktoranders möjliga beroendeposition till män med makt. Här visas först en radikalfeministisk tendens då maktpositioner ifrågasätts men resonemanget breddas lite längre ned på sidan när Fi vill tillsätta mentorer för individuell karriärplanering, att genomföra detta ser jag som en humanitär aktion. Således är det ett uttryck för den socialistiska- och den liberala feminismen med ett intresse för individen.¹³⁹

---

¹³⁴ <http://www.feministisktinitiativ.se/downloads/platforms/feministiskpolitik.pdf>, a.a. s. 19

¹³⁵ <http://www.feministisktinitiativ.se/downloads/platforms/feministiskpolitik.pdf>, a.a. s. 19

¹³⁶ <http://www.feministisktinitiativ.se/downloads/platforms/feministiskpolitik.pdf>, a.a. s. 19

¹³⁷ <http://www.feministisktinitiativ.se/downloads/platforms/feministiskpolitik.pdf>, a.a. s. 19

¹³⁸ <http://www.feministisktinitiativ.se/downloads/platforms/feministiskpolitik.pdf>, a.a. s. 19-20

¹³⁹ <http://www.feministisktinitiativ.se/downloads/platforms/feministiskpolitik.pdf>, a.a. s. 20

Den avslutande delen handlar om svårigheterna att få ekonomiska medel och anslag. Fi menar att kvinnor har svårare att göra karriär inom akademien och att genusforskning delvis saknar legitimitet. Detta måste ändras, att få ökade medel eller anslag tolkar jag som en marxistisk feministisk efterfrågan medan att uppvärdera genusforskning väljer jag främst att tolka som ett radikalfeministiskt och queerteoretiskt intresse då de fokuserar på förståelsen om kön.¹⁴⁰ I texten som används i denna underrubrik anar jag en vag radikalfeministisk tendens med betoning mot ”genus” och ”kön” men den är inte tillräckligt synlig för att bedömas som tendentiös, de andra feministiska perspektiven får enligt mig en fullgod representation i texten som benämns. I punkterna ser jag ingen klar tendens. De uttrycker olika feministiska intressen men alla intressen representeras i princip likvärdigt.¹⁴¹

Arbete, familj och socialförsäkringar

Texten under denna rubrik är den längsta i hela detta dokument. Avsnittet består av ett flertal underrubriker och en mängd punkter. Först följer ett allmänt resonemang där Feministiskt initiativ menar att en politisk reform inom ett område kommer ge effekter på ett annat område. Därför måste man se det politiska arbetet för jämställdhet som en helhet. Resonemanget är främst socialistiskt feministiskt då de vill lägga grunden för en viss levnadsstandard. Resonemanget utvecklas därefter. Fi vill införa nya reformer för att kunna ta avgörande steg mot alla människors lika rättigheter, möjligheter och skyldigheter att bestämma över sitt egna liv och dess olika val oberoende av ”kön, sexuell läggning eller etnisk tillhörighet”. Från ett mer humanitärt fokus breddas resonemanget till att ingripa etnicitet (svarta kvinnors-), kön och sexuell läggning (queerteori och radikal-) och allas lika värde (liberalfeminism).

Därefter ifrågasätter Fi maktförhållanden på arbetsmarknaden. Fi menar att kvinnor straffas ekonomiskt för att de ofta kombinerar betalt arbete med vård av barn och närstående, dessutom missgynnas kvinnor med lönenivåer, anställningstrygghet, arbetstider etcetera. Detta måste förändras, ett fokus utifrån den ekonomiska aspekten av kvinnors beroende uttrycker främst den marxistiska feminismen. Att utveckla kvinnors anställningsformer, heltidsanställningar etcetera ser jag som en utveckling av kvinnors sociala skydd; ett socialistiskt feministiskt intresse. Och att problematisera könsmaktsordningen ser jag främst

---

¹⁴⁰ <http://www.feministisktinitiativ.se/downloads/platforms/feministiskpolitik.pdf>, a.a. s. 20

¹⁴¹ Se Bilaga 3, a.a. s. 8 punkterna 24-35 (Utbildning/...)

som ett uttryck för radikalfeminism. Tendenserna återkommer då resonemanget är snarlikt längre fram, att uppvärdera kvinnors lön (det finns en skillnad 3590 kronor) och en betoning på ekonomisk politik ger marxistisk-, att utveckla kvinnors villkor på arbetsmarknaden socialistisk- och att bryta skillnaderna mellan kön på flera plan i samhället ger radikalfeministiska indikationer möjligen kompletteras dessa med en liberalfeministisk indikation då kvinnors rätt till lika lön och kvinnors oavlönade arbete problematiseras. Fi kritiserar även det nuvarande pensionssystemet som enligt Fi missgynnar kvinnor. Jag tolkar detta som ett implicit uttryck för allas lika värde; liberalfeminism, marxistisk- och socialistisk feminism syns också då inkomst problematiseras och välfärden gynnas om kvinnor skulle få samma offentliga pension.¹⁴²

Fi för även ett resonemang om arbetsmarknaden, där Fi framförallt lägger sitt fokus på diskrimineringen mot ”invandrare”. Fi menar att personer som inte anses vara ”etniskt svenska” systematiskt missgynnas på arbetsmarknaden framförallt om personen är en kvinna, personer med utländsk bakgrund tvingas ofta ta ett jobb som de egentligen är överkvalificerade för. Resonemanget som förs representerar främst svarta kvinnors -, det finns en vag notering av marxistisk- och socialistisk feminism när de betonar social- och ekonomisk otrygghet. Men resonemanget ger främst ett uttryck för att etnisk diskriminering skall motverkas alltså ett uttryck för svarta kvinnors feminism.¹⁴³

I texten som följer förs resonemang om individer med funktionshinder och att kvinnor oftare jobbar deltid och sällan får sina behov av arbetsanpassning tillgodosedda. Vidare vill Fi satsa mer resurser inom välfärdssektorn samt att fokusera på ekonomisk politik för att öka kvinnors ekonomiska makt. Texten är främst ett uttryck av marxistisk- och socialistisk feminism då ekonomi och välfärd ställs i fokus. I det allmänna resonemanget anser jag att den socialistiska feminismen används mest flitigt men jag skulle inte säga att jag ser en socialistisk feministisk tendens då de övriga feminismerna betonas mer tydligt på vissa ställen, betoningen i ett stycke upplever jag som starkare än en vag betoning i ett flertal stycken. Således anser jag att ingen tendens åt något särskilt feministiskt håll är klar i detta allmänna resonemang som återfinns under denna rubrik.

---

¹⁴² <http://www.feministisktinitiativ.se/downloads/platforms/feministiskpolitik.pdf>, a.a. s. 21-22

¹⁴³ <http://www.feministisktinitiativ.se/downloads/platforms/feministiskpolitik.pdf>, a.a. s. 22

Nu presenterar Fi underrubriken *Lön och arbetsvillkor*. Fi anser att diskrimineringen på arbetsmarknaden tar sitt tydligaste uttryck på lönesidan. Trots att det finns en lagstadgad likalöneprincip så har lönegapet i princip varit konstant de 20 senaste åren. Att få igenom lika lön för lika arbete ser jag främst som ett uttryck för den liberala feminismen och allas lika värde även om alla typer av feminism troligen skulle vilja uppnå lika lön för lika arbete så tolkar jag intresset främst som liberalfeministiskt.¹⁴⁴

På nästa sida ifrågasätter Fi medlingsinstitutets direktiv som fortfarande menar att den mansdominerade industrin bör vara löneledande. Fi vill bryta den urgamla normen som värderar kvinnors arbete lägre än mäns arbete. Kvinnor måste få lika lön och en omfattande revision skall genomföras, stat, region, företag, kommuner och landsting allt ska granskas och korrigeras om så krävs inom fyra år. Om inte skall näringsförbud så småningom utdömas. Fortfarande är det liberalfeministiska intresset ("likvärdigt arbete") ledande men breddas med sanktioner (ekonomi) marxistisk- och socialistisk feminism då förändringen bidrar till kvinnors välfärd, jag ser även en vag tendens av queerteori och radikalfeminism då den manliga normen ifrågasätts.¹⁴⁵ Det radikalfeministiska perspektivet syns tydligt när Fi skriver;

Sexuella trakasserier och trakasserier på grund av kön är ett allvarligt integritetsbrott och arbetsmiljöproblem. Alla ska ha rätt till en arbetsplats fri från våld och trakasserier.¹⁴⁶

Våld och sexuella trakasserier "på grund av kön" är något radikala feminister vill motverka i allra högsta grad.

Längre fram lägger Fi sitt fokus på invandrade kvinnors arbetsvillkor och konstaterar att dessa måste förbättras. Framförallt för att få invandrade kvinnor att kunna ha makt över sin egen arbetssituation. Att få kvinnor i maktposition är både ett socialistisk- och radikalfeministiskt intresse. Texten är dock mest präglad av svarta kvinnors feminism eftersom invandrade kvinnor ställs i fokus. Fi avslutar denna underrubrik med ett resonemang kring könssegregeringen på arbetsmarknaden, detta och positionen som den primärt ansvarige för hem och relationer måste förändras för kvinnor. Att kunna välja yrke efter intresse ser Fi som ett krav för att ett samhälle skall kunna kallas sig demokratiskt. Att bryta denna norm ser jag främst som ett liberal- och radikalfeministiskt intresse.

¹⁴⁴ <http://www.feministisktinitiativ.se/downloads/platforms/feministiskpolitik.pdf>, a.a. s. 22

¹⁴⁵ <http://www.feministisktinitiativ.se/downloads/platforms/feministiskpolitik.pdf>, a.a. s. 23

¹⁴⁶ <http://www.feministisktinitiativ.se/downloads/platforms/feministiskpolitik.pdf>, a.a. s. 23

I texten som används i denna underrubrik finner jag ingen tydlig tendens, de olika typerna av feminism används snarlikt, däremot anser jag inte att queerteorin är representerad på ett fullgott sätt. Även om normer ifrågasätts så finner jag inget inslag av sexuella identiteter (hbt). Här presenterar Fi åtta punkter, där de flesta feministiska inriktningarna får en fullgod representation, dock förbises svarta kvinnors feminism helt i dessa punkter, då punkterna framförallt uttrycker andra typer av feminism.¹⁴⁷

Sedan följer nästa underrubrik *Företagande*. Resonemanget som Fi för i denna text ämnar att undanröja de hinder som finns för kvinnor som vill starta och driva egna företag. Fi vill omfördela medlen för att kunna skapa utvecklingsföretag, företagen skall inte drivas i vinstsyfte utan företagen ska förena arbetssökandes behov av arbetstillfällen med behoven för den lokala utvecklingen. När dessa företag visar sig ha livskraftiga produkter och tjänster kan de övertas av privatpersoner eller kooperativ och utvecklingsföretagen kan ta sig an nya idéer. Resonemanget är svårtolkat, men att underlätta för individer att starta eget ser jag som en möjlighet till individuell frihet. Således ser jag ett vagt liberalfeministiskt intresse. I övrigt kritiserar Fi det kapitalistiska vinstintresset. Fi vill bryta ny mark och omkonstruera samhället, vilket jag främst ser som ett socialistiskt feministiskt intresse och möjligen även ett marxistiskt feministiskt intresse då arbetssektorn fokuseras. De övriga typerna av feminism är frånvarande i denna underrubriks text.¹⁴⁸ Sedan radar Feministiskt initiativ upp nio punkter, där jag ser en socialistisk feministisk tendens då jag tolkar ett flertal av punkterna som humanitära. Dessutom anser jag att representering av svarta kvinnors- och liberalfeminism är alldeles för svag.¹⁴⁹

Därefter följer nästa underrubrik *Arbetslöshet*. För att lösa arbetsmarknadsproblematiken vill Fi bryta upp den segregerade arbetsmarknaden. Fi menar att försörjarrollen som kastas över männen leder till att kvinnor ofta hamnar i ofrivilligt deltidsarbete. Detta resulterar i att kvinnor osynliggörs i diskussioner om arbetslöshet och de omfattas inte av de åtgärdsprogram som sätts. För att bryta deltidsproblematiken måste samhället syna själva konstruktionen av tjänster ur ett feministisk perspektiv, ”tillsvidareanställningar”, ”resurspooler” för personal och kostnad för bristande organisationer bör ses över och åtgärdas. Vidare vill Fi omvandla de

---

¹⁴⁷ Se Bilaga 3, a.a. s. 8-9 punkterna 1-8 (Arbete/.../)

¹⁴⁸ <http://www.feministisktinitiativ.se/downloads/platforms/feministiskpolitik.pdf>, a.a. s. 24

¹⁴⁹ Se Bilaga 3, a.a. s. 9 punkterna 9-17(Arbete/.../)

medel som läggs på hel- eller deltids arbetslösa till ordinarie arbeten. Fi vill även utveckla en ny form av anställningsstöd som möjliggör direkt överföring av medel till den offentliga- och den privata sektorn. För att detta system skall kunna fungera anser Fi att det är nödvändigt för Arbetsmarknadsstyrelsen (AMS) att flytta sitt fokus till effektiv matchning och att AMS måste inta ett tydligt feministiskt och antirasistiskt perspektiv. I princip samtliga feministiska perspektiv gör sig gällande i texten som förs i denna underrubrik. Liberal- i sitt fokus på privat- och offentlig sektor samt kvinnors ofrivilliga deltidsarbete. Marxistisk- med en fokus på ekonomiskt slöseri och ekonomi, kostnader kan minskas. Radikal- som lägger vikten vid könsskillnader på arbetsmarknaden och problematiserar kvinnors deltidsarbete. Svarta kvinnors- med ett antirasistiskt perspektiv och socialistisk feminism då ett flertal av dessa aktioner skulle främja välfärden. Däremot ser jag inget konkret uttryck för queerteorin. Bland de punkter som Feministiskt initiativ tar upp för att motverka arbetslöshet, så anser jag att Fi förespråkar socialistisk feministiska idéer med fokus mot humanitära aktioner.¹⁵⁰

Därpå följer underrubriken *Ohälsa*. Fi för ett snarlikt resonemang genom samtliga av de textavsnitt som formuleras. Fi menar att ohälsan måste bekämpas, ohälsan står för den största utgiften i statsbudgeten och kvinnor är de som drabbas främst, dock verkar det inte som om de skador som kvinnor får vid sitt arbete definieras som arbetsskador. Detta vill Fi förändra. Förutom detta anser Fi att samhället skall införa rehabpooler för folk som fått arbetsskador, ett bra sätt för folk att komma tillbaka är en tjänst omplacering. Fi vill även minska antalet personer som förtidspensionerar eller sjukskriver sig. Dessa resonemang tolkar jag som humanitära aktioner, således ser jag en del spår av socialistisk feminism. Fi menar att Arbetsmiljön präglas av en tydlig könsdimension, bland annat verkar det finnas en skadenorm som inte innefattar de skador som kvinnor ådrar sig i sitt arbete. Fi vill även motverka den könsrelaterade diskrimineringen som finns, denna betoning på kön påvisar ett radikalfeministiskt fokus i texten. Dessutom återfinns en viss betoning på att ha individen i centrum vilket jag ser som ett liberalfeministiskt intresse. Det finns även en del spår av svarta kvinnors feminism i denna text när Fi belyser det faktum att invandrade kvinnor ofta drabbas hårdare. Däremot ser jag inga spår av queerteori eller marxistisk feminism i denna underrubriks text.¹⁵¹ Sedan följer sex punkter, som företräder tre av de feministiska perspektiven väl, radikalfeminism och queerteori (genusperspektiv) och socialistisk feminism

¹⁵⁰ Se Bilaga 3, a.a. s. 10 punkterna 18-23 (Arbete/...)

¹⁵¹ <http://www.feministisktinitiativ.se/downloads/platforms/feministiskpolitik.pdf>, a.a. s. 26-27

(humanitär aktion). Marxistiskt feminism får en halvdan representation medan svarta kvinnors feminism och liberalfeminism lyser med sin frånvaro bland dessa punkter.¹⁵²

Efteråt följer nästa underrubrik *Likabehandling*. Fi för ett aktivt resonemang som använder sig av samtliga feministiska perspektiv som jag har tagit upp. Fi menar att kvinnor diskrimineras i arbetslivet, diskriminering på grund av kön (radikal-), etnicitet (svarta kvinnors-), sexuell läggning (queerteori), klass (marxistisk-) och funktionsnedsättningar skall inte få förekomma menar Fi. Jag tolkar texten som att den implicit uttrycker alla människors lika värde (liberal-) och att det finns en humanitär attityd (socialistisk feminism) i bakgrunden. Möjligen finns det en vag betoning på etnicitet (svarta kvinnors feminism) i texten som används i denna underrubrik, men jag anser att texten är alldeles för kort för att med säkerhet kunna säga att detta skulle vara tendentiöst på något sätt.¹⁵³ Fi lägger fram ett flertal punkter som de vill verka för inom detta område. Punkterna behandlar främst diskriminering och företräder implicit alla typerna av feminism eftersom det inte alltid är självklart vilken typ av diskriminering som Fi vill motverka utan det verkar vara diskriminering i största allmänhet. De flesta punkterna intar denna allmänna hållning. Bland de punkter som inte gör det syns vissa tendenser åt olika feministiska intressen och eftersom majoriteten av punkterna kan tolkas som representativt för samtliga typerna av feminism som jag har behandlat så anser jag inte att dessa punkter är tendentiösa.¹⁵⁴

Fi:s nästa underrubrik heter *Funktionalitet*. Fi menar i denna text att personer med funktionshinder skall ses som ett samhällsansvar och inte som ett individuellt problem. Fi anser att det finns normer, strukturer och föreställningar om personer med funktionshinder och att samhället inte är anpassat till dessa personer. Fi betonar att föräldrarna (vanligtvis kvinnan) inte ska ta samhällets ansvar för att assistera barn eller vuxna med funktionshinder. Texten visar spår av liberal-, radikal- och socialistisk feminism då allas lika värde, normen om kvinnans roll som omsorgstagare ifrågasätts (kön) och ett systematiskt resonemang om en ökad acceptans för olikheter hos människor förs (humanitärt). Resonemanget som Fi för breddas senare till att ingripa samtliga typer av feminism. Fi problematiserar maktordning och diskriminering samt uppmärksammar olika strukturer som drabbar de som är

---

¹⁵² Se Bilaga 3, punkterna 24-29 a.a. s. 10 (Arbete/.../)

¹⁵³ <http://www.feministisktinitiativ.se/downloads/platforms/feministiskpolitik.pdf>, a.a. s. 27

¹⁵⁴ Se Bilaga 3, punkterna 30-44 a.a. s. 10-11 (Arbete/.../)

funktionsnedsatta. Dessa strukturer och diskriminering innefattar alla typer av feminism implicit eller explicit på något sätt.¹⁵⁵ Fi använder sig på ett snarlikt sätt av alla de feministiska perspektiven som jag har behandlat i denna underrubriks text. Möjligen ser jag en vag tendens av socialistisk-, liberal-, och radikalfeminism. Men jag skulle inte säga att texten i denna underrubrik är tendensiös då resonemangen inte är tillräckligt utvecklade. Därefter följer fem punkter, där det finns en tydlig socialistisk feministisk tendens då samtliga punkter föreslår insatser som jag tolkar som humanitära.¹⁵⁶

Nästa underrubrik som Fi använder sig av heter *Familj, föräldraskap och barn*. Fi ifrågasätter normerna i samhället, bland annat menar Fi att män måste ta mera husligt och barnomsorgs ansvar än vad de gör idag. Fi ifrågasätter även den heterosexuella normen samt normen om tvåsamhet, Fi vill bredda familjebegreppet bortom den heterosexuella kärnfamiljen. Texten representerar främst ett radikalfeministiskt och queerteoretiskt intresse då Fi ifrågasätter normen om tvåsamhet, normen om en heterosexuell relation och familj, samt normen om kvinnan som primär omsorgstagare och ansvarig för hemmet, föreställningar som dessa två teorier kritiserar. Vidare syns en vag marxistisk feministisk tendens då Fi implicit problematiserar reproduktionsansvaret och kvinnors ansvar för barnen i efterhand medan män får fortsätta arbeta. Dessutom kan ett ifrågasättande av kvinnors husliga ansvar även tolkas som ett liberalfeministiskt intresse. Det jag kan konstatera är att texten har en radikalfeministisk och en queerteoretisk tendens och att liberal- och marxistisk feminism är representerad i en mindre utsträckning. Däremot finns det en direkt frånvaro av svarta kvinnors- och socialistisk feminism.¹⁵⁷ Fi ställer upp sju punkter för detta område. I princip finns samtliga typer av feminism här och de får en snarlik representation, däremot ser jag inget uttryck för svarta kvinnors feminism bland dessa punkter.¹⁵⁸

Äldreomsorg och pensioner, heter nästa underrubrik som Fi använder sig av. Fi problematiserar det pensionssystem som finns idag, det missgynnar kvinnor menar Fi. Här ser jag ett fokus på kvinnan och hennes ”könsliga” ansvar och tolkar det som ett radikalfeministiskt uttryck. Vidare vill Fi sammanföra två tillämpade lagar till en, äldreomsorgslagen. Fi menar att pensionärerna tenderar att hamna mitt emellan de två lagarna

---

¹⁵⁵ <http://www.feministisktinitiativ.se/downloads/platforms/feministiskpolitik.pdf>, a.a. s. 28

¹⁵⁶ Se Bilaga 3, punkterna 45-49 a.a. s. 11-12 (Arbete/...)

¹⁵⁷ <http://www.feministisktinitiativ.se/downloads/platforms/feministiskpolitik.pdf>, a.a. s. 29-30

¹⁵⁸ Se Bilaga 3, punkterna 50-56 a.a. s. 12 (Arbete/...)

som tillämpas i dagsläget, därför behövs det en precisering. Jag tolkar uttrycket som en humanitär aktion och det visar på en närvaro av socialistisk feminism. Däremot skulle jag inte säga att texten som skrivits i denna underrubrik är tendensiös då Fi presenterar grunden i sitt resonemang, där alla typer av feminism är närvarande.¹⁵⁹

Majoriteten i gruppen äldre är kvinnor. Behandlingen av äldre är ett politikområde där det ur ett feministiskt perspektiv behövs stora förändringar. Här är det också tydligt att flera maktordningar interagerar så som kön, klass, etnisk bakgrund och sexuell läggning och att dessa faktorer har stor inverkan på det bemötande den enskilda äldre får.¹⁶⁰

Med en utgångspunkt från dessa ”maktordningar”, ”kön” (radikal-), ”etnisk bakgrund” (svarta kvinnors -), ”sexuell läggning” (queerteori), ”klass” (marxistisk-), allas lika värde implicit (liberal-) och en ökad välfärd implicit (socialistisk feminism) så infattas samtliga feministiska perspektiv som jag har behandlat. I de punkterna som sedan följer ser jag en socialistisk feministisk tendens där flera punkter uttrycker något jag tolkar som humanitära aktioner.¹⁶¹

Därefter följer den sista underrubriken för detta område *En samlad socialförsäkring*. Fi för ett systematiskt resonemang kring nya typer av samordning mellan olika instanser som ger socialt skydd. Fi vill garantera hjälp med en kontinuerlig kontaktperson, dessa aktioner ger ett intryck av den socialistiska feminismen då agerandet främst är humanitärt. Det finns också starka liberalfeministiska tendenser då individen sätts i fokus, en motverkning mot att individen skall hamna i kläm genom en utgångspunkt från individens förutsättningar skapar en viss individuell frihet. Vidare finns det ett visst fokus på ekonomin (marxistisk feminism) och ett ifrågasättande av normer och maktordning som uttrycker radikalfeminism och queerteori. Medan svarta kvinnors feminism inte finns representerad i denna text så används de andra typerna av feminism relativt jämlikt med en vag tendens åt den liberala feminismen. Därpå följer den sista punkten för detta område, i punkten syns ett fokus på individen (liberal-) som ska kunna uppnå sitt mål med ett väletablerat skyddsnät (socialistisk feminism). Det finns även en vag implikation av queerteori och radikalfeminism då genusmedvetenhet nämns. Jag tolkar dock punktens fokus på individen som mest tongivande och anser att den har en liberalfeministisk tendens, och en klar frånvaro av svarta kvinnors feminism och marxistisk feminism.¹⁶² Sammanfattningsvis kan jag konstatera att texten företräder samtliga

¹⁵⁹ <http://www.feministisktinitiativ.se/downloads/platforms/feministiskpolitik.pdf>, a.a. s. 31

¹⁶⁰ <http://www.feministisktinitiativ.se/downloads/platforms/feministiskpolitik.pdf>, a.a. s. 31

¹⁶¹ Se Bilaga 3, punkterna 57-66 a.a. s. 12-13 (Arbete/...)

¹⁶² Se Bilaga 3, punkt 67 a.a. s. 13 (Arbete/...)

feministiska riktningar på ett snarlikt sätt medan tendensen under punkterna riktas in på vad jag tolkar som humanitära aktion, en tendens av socialistisk feminism.

Samhällsbyggnad och bostadspolitik

Texten består av ett allmänt resonemang och en underrubrik. I det allmänna resonemanget läggs det största fokuset på att ifrågasätta mansberoendet, tvåsamhetsnormen, patriarkatet och den manliga norm som samhällsbyggandet implicit eftersträvar. Det resonemang som Fi för i den allmänna texten har mest radikalfeministiska och queerteoretiska tendenser. Texten kritiserar implicit kvinnors beroende position till män, och den manliga norm som Fi anser att samhället är uppbyggt efter. I övrigt finns det vaga spår av socialistisk-(säkerhet) och av svarta kvinnors feminism(etnicitet) men tendensen är tydlig queerteoretisk och radikalfeministisk.¹⁶³ Sedan följer ett flertal punkter, där samtliga typerna av feminism förekommer. Jag tycker mig dock se en tendens åt den socialistiska feminismen då ett flertal av punkterna innebär förändringar som jag skulle klassa som humanitära aktioner, förändringar som skulle underlätta för den gemene människan.¹⁶⁴

Därpå följer underrubriken *Boendesegregation*. Texten utgör en kraftig representation för svarta kvinnors feminism. Fi kritiserar segregationen på bostadsmarknaden och menar att den är en följd av de rasistiska strukturer som finns i samhället. Bland annat anser Fi att medierna hjälper till att skapa en föreställning av ett ”vi” och ett ”dom” där vi är de ”svenska” civiliserade medborgarna medan ”dom” är de annorlunda och ociviliserade invandrarna, detta vill Fi förändra. Texten har ett tydligt fokus på etnicitet och på förutsättningarna för invandrare på bostadsmarknaden. Det finns en vag antydning på marxistisk feminism då klass också benämns men tendensen i denna text är sprungen ur svarta kvinnors feminism.¹⁶⁵ Därefter presenterar Fi två punkter som båda ger indirekta uttryck för samtliga typer av feminism då Fi vill motverka diskriminering, och det finns en klar betoning på svarta kvinnors feminism då etnicitet och marginalisering betonas.¹⁶⁶ Sammanfattningsvis finns det tre tendenser i texten och i punkterna, radikal-, socialistisk- och svarta kvinnors feminism syns tydligare med fokus på könsmakt, etnicitet och humanitära aktioner.

---

¹⁶³ <http://www.feministisktinitiativ.se/downloads/platforms/feministiskpolitik.pdf>, a.a. s. 33

¹⁶⁴ Se Bilaga 3, punkterna 1-25 a.a. s. 13-15 (Samhällsbyggnad/...)

¹⁶⁵ <http://www.feministisktinitiativ.se/downloads/platforms/feministiskpolitik.pdf>, a.a. s. 35

¹⁶⁶ Se Bilaga 3, punkterna 26-27 a.a. s. 15 (Samhällsbyggnad/...)

Miljöpolitik

Inom detta område så vill Feministiskt initiativ verka för en hållbar utveckling av vår gemensamma miljö, samhället som människan lever i måste vara ekologiskt hållbart. Fi för ett systematiskt resonemang kring miljö och djur som grundar sig på deras etiska värderingar, däremot har jag svårt att koppla dem till något speciellt feministiskt perspektiv. Således ser jag inga tendenser åt någon särskild feministisk inriktning i denna text.¹⁶⁷ Sedan följer ett flertal punkter om miljöpolitiken där jag inte heller ser några tendenser, utan de utgör precis som texten ett mer etiskt ställningstagande.¹⁶⁸

Kultur och media

Feministiskt initiativ använder sig av tre underrubriker, i den första *Kulturpolitik* för Fi ett aktiv resonemang kring frågor om kön. Fi menar att kulturen över hela världen skapar idealiserade normer som grundas utifrån patriarkatet, vita heterosexuella män har tolkningsföreträde i det samhälle som vi lever i, detta vill Fi förändra. Den uppenbara betoningen på kvinnor och deras villkor samt fokuset på kön, patriarkat och normer ger klara radikalfeministiska och queerteoretiska implikationer, det finns vaga indikationer av svarta kvinnors - (etnicitet vid konstnärskapet) och liberalfeminism (individuell visningsrätt). Men tendensen är radikalfeminism och queerteori i denna text medan de övriga typerna av feminism är vagt representerade eller helt frånvarande.¹⁶⁹ Därefter ställer Feministiskt initiativ upp ett flertal punkter, där det återfinns en vag radikalfeministisk tendens där ”könskvotering”, könsmakt och synliggörandet av kvinnor ställs i fokus. Nästan alla de övriga feministiska perspektiven finns representerade, den som inte nämns är svarta kvinnors feminism.¹⁷⁰

Senare följer nästa underrubrik *Makt och media*. Där Fi för ett systematiskt resonemang om könsnormer. Fi menar att media reproducerar en normativ föreställning kring vad som anses vara kvinnligt – manligt, svenskt – icke svenskt och normalt – onormalt. Det patriarkala samhället upprätthåller bilden av män som subjekt och kvinnor som objekt, texten har tydliga queerteoretiska och radikalfeministiska tendenser, där normer och könsroller och föreställningar om kön problematiseras. Det finns ett vagt inslag av svarta kvinnors feminism

---

¹⁶⁷ <http://www.feministisktinitiativ.se/downloads/platforms/feministiskpolitik.pdf>, a.a. s. 36-37

¹⁶⁸ Se Bilaga 3, punkterna 1-13 a.a. s. 15 (Miljöpolitik)

¹⁶⁹ <http://www.feministisktinitiativ.se/downloads/platforms/feministiskpolitik.pdf>, a.a. s. 37-38

¹⁷⁰ Se Bilaga 3, punkterna 1-12 a.a. s. 15-16 (Kultur/...)

när etnicitet nämns i slutet av texten.¹⁷¹ Sedan följer tre punkter, två av dessa punkter finner jag svåra att placera medan den tredje uttrycker samtliga typer av feminism, således finns det ingen tendens bland dessa punkter.¹⁷²

Den slutliga underrubriken inom detta område heter *Sport och fritid*. Fi påpekar att idrotten är Sveriges största folkrörelse, vilket innebär att tränare, föräldrar och andra ledare har en stor roll för vilka typer av beteende som idrottsutövare präglas av. Inom ett flertal lagidrotter finns det jargonger som inte är acceptabla, homofobiska, kvinnoförnedrande och rasistiska uttryck används både på och utanför arenorna. Vidare anser Fi att det är ohållbart att finansiera en stor del av idrottsutövandet med den vinst som staten får in på svenska spel, det är lite för riskabelt med tanke på hur mycket idrott betyder för vissa. Fi poängterar nödvändigheten av att införa en ökad satsning på kvinnors idrottande, kvinnor måste få tillgång till flera arenor för att idrottande på lika villkor skall kunna uppfyllas. Resonemanget i texten innefattar samtliga typer av feminism eftersom Fi ifrågasätter jargongen, fördelningen av matcher och träningstider även om en satsning på kvinnors idrottande främst kan ses som ett radikalfeministiskt uttryck så ser jag ingen tydlig tendens i denna text.¹⁷³ Bland de punkterna som Fi ställer upp ser jag en klar radikal feministisk tendens med en betoning på kön och förutsättningarna för kvinnor.¹⁷⁴ Sammanfattningsvis kan jag konstatera att tendensen inom denna rubrik är radikalfeministisk både i texten och i punkterna.

Antirasism

Texten består av ett allmänt resonemang och en underrubrik. I det allmänna resonemanget finns det vaga implikationer av samtliga typer av feminism, ”diskriminering”, särbehandling ”kön”, ”trygghet”, ”delaktighet”, ”sexualitet” och ”könsuttryck” behandlas, men det finns ett uppenbart fokus på den etniska dimensionen, det allmänna resonemanget uttrycker först och främst svarta kvinnors feminism. Fi problematiserar den vita västerländska normen och ifrågasätter föreställningarna om ”vi” och ”dom”. Fi menar att denna kategorisering bara skapar avstånd och i slutändan diskriminering av människor som uppfattas som annorlunda. Fi tycker att samhället är för inriktat på att hitta skillnader mellan människor och skriva dessa som ”kulturella” eller indirekt essentiella, dessa föreställningar skapar sedan en kulturell- och

---

¹⁷¹ <http://www.feministisktinitiativ.se/downloads/platforms/feministiskpolitik.pdf>, a.a. s. 39-40

¹⁷² Se Bilaga 3, punkterna 13-15 a.a. s. 16 (Kultur/.../)

¹⁷³ <http://www.feministisktinitiativ.se/downloads/platforms/feministiskpolitik.pdf>, a.a. s. 40

¹⁷⁴ Se Bilaga 3, punkterna 16-21 a.a. s. 16-17 (Kultur/.../)

en vardagsrasism som måste brytas. Texten har en klar tendens av svarta kvinnors feminism.¹⁷⁵ De tio punkter som Fi ställer upp har en vag tendens av socialistisk feminism då jag har tolkat ett flertal av punkterna som humanitära aktioner, de övriga typerna av feminism får en snarlik representation.¹⁷⁶

Fi tar lite längre fram upp underrubriken *Migrationspolitik*. I det resonemang som förs finns samtliga typer av feminism företrädda, marxistisk- när statliga medel och ekonomiska intressen nämns, liberal- med ett implicit resonemang om alla lika värde och att alla människor skall ses som medborgare med vissa rättigheter, socialistisk- då ett flertal aktioner kan tolkas som humanitära samt radikalfeminism och queerteori där kön och övergrepp mot hbt- och sexualitet fokuseras. Men textens aktiva resonemang rör sig än en gång kring etnicitet och tendensen som syns är då svarta kvinnors feminism, skapandet av ”vi” och ”dom”, ”rasism”, ”flyktingarna”, ”asylskäl”, ”asylsökande” och liknande benämningar används flitigt i denna underrubrikstext.¹⁷⁷ Därefter följer ett flertal punkter, som på något sätt tar upp eller använder sig av samtliga typer av feminism men punkterna är klart tendensiösa med betoning mot svarta kvinnors feminism (eticitet) och socialistisk feminism (humanitärt).¹⁷⁸ Tendensen under denna rubrik såväl i skriven text som under de angivna punkterna läggs på etnicitet, svarta kvinnors feminism är det feministiska perspektiv som används flitigast.

Utrikes- och säkerhetspolitik

Det här är den sista rubriken i detta dokument och består av ett allmänt resonemang och sju underrubriker. I det allmänna resonemanget företräds samtliga typer av feminism i princip lika stor utsträckning, ”mänskliga rättigheter”, ”jämställdhet”, ”ojämlikheten” och ”medborgarskap” behandlas. Fi anser att Sverige som är ett välfungerande och välställt välfärdssamhälle har en skyldighet att försöka främja en global rättvisa och en hållbar utveckling. Texten har ingen klar tendens utan utgör en representering av samtliga feministiska skolor, möjligen finns en vag tendens av radikalfeminism när makt, kön,

---

¹⁷⁵ <http://www.feministisktinitiativ.se/downloads/platforms/feministiskpolitik.pdf>, a.a. s. 41-42

¹⁷⁶ Se Bilaga 3, punkterna 1-10 a.a. s. 17 (Antirasism)

¹⁷⁷ <http://www.feministisktinitiativ.se/downloads/platforms/feministiskpolitik.pdf>, a.a. s. 43-44

¹⁷⁸ Se Bilaga 3, punkterna 11-37 a.a. s. 17-19 (Antirasism)

sexualitet och normer används flitigt men det allmänna resonemanget utgör i första hand en allmän representering av samtliga typer av feminism i min mening.¹⁷⁹

I underrubriken *En ny feministisk syn på säkerhet*, kliver den radikalfeministiska tendensen fram och gör sig lite starkare. Fi menar att säkerhetspolitiken är patriarkal, den bygger på mäns föreställning att det är med militära medel och våld som man ska försvara staten. Denna traditionella syn på att det är staten som skall skyddas från externa hot med militära medel är problematisk, även om säkerhetspolitiken har omdefinierats till mänsklig säkerhet så uteblir kvinnors rättigheter och ett genusperspektiv. Fi nämner också att kroppslig integritet bör tas med i säkerhetspolitiken, att människor är autonoma individer och har rätt och frihet att välja sitt kroppsliga uttryck. Exemplet visar en tydlig radikalfeministisk närvaro i denna text med betoning på våld och patriarkat, även om spår syns av marxistisk- (ekonomiska intressen), socialistisk- (stjal pengar från social upprustning) och liberalfeminism (autonoma individer) så är texten klart tendentiös.¹⁸⁰ Därpå följer fem punkter som även de har en radikalfeministisk tendens då de uttrycker könsmissiga intressen av och för kvinnor.¹⁸¹

Nästa underrubrik heter *Internationellt alliansbyggande och aktörskap*. Fi bollar mellan fyra olika typer av feminism här, med ett fokus på alla kvinnors frigörelse (av kvinnor och för kvinnor), patriarkat och köns representation inom internationella organ syns det radikalfeministiska perspektivet tydligt i denna text. Fi tar även upp den exploaterande arbetsmarknaden och ekonomiska frågor vilket ger implikationer av marxistiskt feminism, slutligen finns det ett uttryck av svarta kvinnors feminism och en vag indikation på liberalfeminism då kvinnors intressen inte ses som enhetliga (implicit individuella, liberalfeministiskt) och kontextspecifika där lokala organisationer bäst avgör vad som skall åtgärdas. Den senare tanken innebär en frihet från att påtvinga någon att göra på ett visst sätt som förväntas utifrån en nordeuropeisk feministisk analys, något som jag tolkar som ett uttryck för svarta kvinnors feminism eftersom etnocentrism motverkas.¹⁸² Därefter följer fem punkter, där i princip alla typerna av feminism får en fullgod representation, möjligen en vag tendens åt radikalfeminism, men tendensen är inte tillräckligt tydlig enligt mig.¹⁸³

¹⁷⁹ <http://www.feministisktinitiativ.se/downloads/platforms/feministiskpolitik.pdf>, a.a. s. 46

¹⁸⁰ <http://www.feministisktinitiativ.se/downloads/platforms/feministiskpolitik.pdf>, a.a. s. 46-47

¹⁸¹ Se Bilaga 3, punkterna 1-5 a.a. s. 19 (Utrikes/.../)

¹⁸² <http://www.feministisktinitiativ.se/downloads/platforms/feministiskpolitik.pdf>, a.a. s. 47

¹⁸³ Se Bilaga 3, punkterna 6-10 a.a. s. 19-20 (Utrikes/.../)

Den följande underrubriken *FN:s roll i världspolitiken* innehåller ett kort resonemang där Fi lägger en viss betoning på våld som både kan ses som ett radikal- och socialistiskt feministiskt intresse, även om samtliga typerna av feminism vill motverka våld (främst mot kvinnor) så är våld eller hot om våld något de två nämnda typerna lägger mer fokus på. Således finns en tendens åt dessa två typer av feminism.¹⁸⁴ Därpå följer ett flertal punkter där jag ser en tendens åt den radikala feminismen med en betoning mot kön och makt och den socialistiska feminismens förslag på humanitära aktioner.¹⁸⁵

Därpå följer nästa underrubrik *Jämställdhetsintegrering, -budgetering och -revision*. Fi menar att alla organisationer ska genomföra en konsekvent analys av jämställdheten, samt av hur resurserna fördelas utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Och eftersom jämställdhet är ett mål som samtliga typer av feminism vill uppnå så ser jag ingen tendens i denna underrubriks text.¹⁸⁶ Sedan ställer Feministiskt initiativ upp två punkter där den ena intar ett uttryck för samtliga typer av feminism medan den andra intar ett mer radikalfeministiskt uttryck. Eftersom texten i helhet och en av punkterna är ett uttryck för samtliga typer av feminism ser jag ingen tendens varken i texten eller bland punkterna.¹⁸⁷

Senare följer underrubriken *En feministisk vision för den europeiska unionen*. Här lyfter Fi upp det europeiska samarbetet och hur EU påverkar medborgarnas vardag på flera olika nivåer. Bland annat med en större integration och brett samarbetsfält utgör EU ett spelrum som feminister måste utnyttja, texten är överlag svårplacerad inom en specifik typ av feminism. Ett vagt inslag av radikalfeminism finns dock när Fi nämner att den patriarkala strukturen måste bekämpas. Men jag anser inte att texten är tendensiös i denna underrubrik.¹⁸⁸ Fi ställer upp fem punkter som inte heller har en klar tendens åt en särskild typ av feminism utan samtliga typer av feminism är företrädda på ett jämlikt sätt.¹⁸⁹

Norden är underrubriken som följer därefter. Fi vill öka samarbetet inom den nordiska regionen samt att verka för att de baltiska länderna får ökat inflytande och deltagande i detta samarbete, texten är svår att placera inom en specifik sort av feminism, det finns en viss

¹⁸⁴ <http://www.feministisktinitiativ.se/downloads/platforms/feministiskpolitik.pdf>, a.a. s. 48

¹⁸⁵ Se Bilaga 3, punkterna 11-18 a.a. s. 20 (Utrikes/.../)

¹⁸⁶ <http://www.feministisktinitiativ.se/downloads/platforms/feministiskpolitik.pdf>, a.a. s. 49

¹⁸⁷ Se Bilaga 3, punkterna 19-20 a.a. s. 20-21 (Utrikes/.../)

¹⁸⁸ <http://www.feministisktinitiativ.se/downloads/platforms/feministiskpolitik.pdf>, a.a. s. 49

¹⁸⁹ Se Bilaga 3, punkterna 21-25 a.a. s. 20-21 (Utrikes/.../)

problematisering av sexturismen vilket jag tolkar som ett radikalfeministiskt uttryck, men det är inte tillräckligt tydligt eller utvecklat för att påstå att den här underrubrikstexten är tendensiös. Snarare visar den inget konkret uttryck för något feministiskt resonemang alls.¹⁹⁰ Fi ställer nu upp tre punkter där jag inte ser någon tydlig tendens utan samtliga feministiska perspektiv får en snarlik representering.¹⁹¹

Den sista underrubriken som Feministiskt initiativ tar upp heter *Feministiskt bistånd*. I resonemanget som förs finns ett tydligt fokus;

Den världsomspännande patriarkala maktordningen leder till en orättvis fördelning av jordens resurser och tvingar stora delar av världen befolkning, särskilt kvinnor och barn, till ett liv i extrem fattigdom. /.../. Samtidigt är det av största vikt att all fattigdomsbekämpning och allt biståndsarbete utformas utifrån ett klass- och genusperspektiv. Där könsroller och föreställningar om familjeekonomi och arbetsuppdelning tas för givna riskerar biståndet att reproducera eller förstärka maktordningar. /.../.¹⁹²

Stycket visar tydliga uttryck av marxistisk feminism med ett fokus på ”klass”, queerteori och radikalfeminism med ett fokus på ”könsroller”, ”genus-”, ”patriarkal maktordningen”. De senare nämnda förekommer lite mer tydligt och således anser jag att texten har en radikalfeministisk och queerteoretisk tendens med en möjlig betoning åt den tidigare, då radikalfeminismen har ett mer uttalat fokus mot patriarkat och maktordning.¹⁹³ I de punkter som Fi ställer upp återkommer denna radikalfeministiska och queerteoretiska tendens med fokus på ett ”genusperspektiv” och ”kvinnors rättigheter”.¹⁹⁴ Jag kan nu konstatera att texten och punkterna inom denna rubrik och dess underrubriker har en radikalfeministisk tendens.

5.4.1 Slutsats

Efter en noggrann analys av Fi:s tre policydokument kan jag konstatera att Fi representerar de olika feministiska perspektiven relativt väl, i de mer allmänt skrivna dokumenten (valmanifest och plattform) syns ingen tydlig tendens utan samtliga feministiska perspektiv representeras på ett jämlikt sätt. Däremot finns det två klara tendenser i det tredje dokumentet (för en feministisk politik). I de skrivna textavsnitten återkommer resonemangen om ”patriarkat”, ”maktordningar”, ”kön” ett flertal gånger. Det är inte svårt att se att den politik Fi främst vill

¹⁹⁰ <http://www.feministisktinitiativ.se/downloads/platforms/feministiskpolitik.pdf>, a.a. s. 50

¹⁹¹ Se Bilaga 3, punkterna 26-28 a.a. s. 21 (Utrikes/.../)

¹⁹² <http://www.feministisktinitiativ.se/downloads/platforms/feministiskpolitik.pdf>, a.a. s. 50

¹⁹³ <http://www.feministisktinitiativ.se/downloads/platforms/feministiskpolitik.pdf>, a.a. s. 50

¹⁹⁴ Se Bilaga 3, punkterna 29-32 a.a. s. 21 (Utrikes/.../)

föra är skapad ”av och för kvinnor”¹⁹⁵. Således finns det en tendens åt de radikalfeministiska idéerna och perspektiven i Fi:s politik. Analysen visar att hela sex av tolv områden betonar radikalfeministiska idéer och perspektiv. Däremot utgör andra idéer och perspektiv mesta delen av de punkter som Fi skrivit upp. Hela fem av elva punktlistor anser jag ha en tendens åt den socialistiska feminismen, då jag klassat flertalet av dessa punkter som humanitära aktioner. Även om dessa tendenser syns tydligt så anser jag att Fi lever upp till sitt syfte att motverka

Orättvisor och förtryck som bygger på kön, sexualitet, föreställningar om ras/etnicitet, funktionalitet, klass, tro/religion, könsuttryck, könsidentitet och ålder/...¹⁹⁶

I alla fall vid ett fokus på det som skrivs. Däremot anser jag att Fi har en viss frånvaro av den post-moderna feminismen eftersom Fi utelämnar både språk och diskurser, även om queerteorin i sig får en fullgod representering med Fi:s ifrågasättande av sexuella identiteter. Slutsatsen blir då att Fi förespråkar framförallt socialistiskt feministiska idéer i de olika punktlistorna, medan Fi i den aktiva texten och dess resonemang främst använder sig av radikalfeministiska idéer och uttryck. Eftersom jag anser att ett skrivet resonemang väger lite tyngre än uppställda punkter, anser jag att Fi i första hand grundar sig på radikalfeministiska idéer, uttryck och perspektiv, att Fi kan ses som ett ”Radikalt feministiskt initiativ” är något som Veronica Svärd konstaterar i sin artikel med samma namn.¹⁹⁷

6 Slutdiskussion

Det är inte så svårt att förstå den skeptiska attityden som finns gentemot feminister överlag eftersom de ofta anses vara ”manshatare”¹⁹⁸, en föreställning som sätter spår i samhället. Eftersom feminismen utgår från kvinnors situation så finns det onekligen en klar frånvaro av mäns situation, detta ställningstagande blir problematiskt när feminister argumenterar för ett demokratiskt jämlikt och jämställt samhälle. Frågan som ställs då blir, kan feminister verkligen påstå att de vill uppnå ett demokratiskt jämlikt och jämställt samhälle när de själva bortser från männens situation och förutsättningar? Rent intuitivt blir svaret nej, men rent teoretiskt blir svaret ja. I likhet med andra grupper som blir generaliserade så kopplas feminister ofta till det mest kontroversiella uttrycket av feminism, i feminismens fall antas

---

¹⁹⁵ Gemzöe, a.a. s. 45-47

¹⁹⁶ <http://www.feministisktinitiativ.se/stadgar.php>

¹⁹⁷ Svärd, Veronica ”Radikalt feministiskt initiativ” publicerad 2008-05-19 på <http://www.feministisktinitiativ.se/artiklar.php?show=692> tillgänglig den 2008-05-27 klockan (18:36)

¹⁹⁸ Olsson, Lova ”Ingen rabiatar manshatare” publicerad 2005-12-17 på http://www.svd.se/nyheter/inrikes/artikel_488919.svd tillgänglig den 2008-05-22 klockan (11:30)

alla feminister utgöra en representation av den radikala feminismen, där en del av de radikala feministerna med stolthet skulle kalla sig just manshatare. Den radikalfeministiska argumentationen om könsmakt, patriarkat, sexualitet och stränga krav på att få fram kvinnor i maktposition kan ses som väl kontroversiell och utmanande. Däremot är detta inte ett uttryck som tas av feminister överlag utan det radikalfeministiska uttrycket är bara en av de feministiska rösterna som hörs; eftersom den är kontroversiell så hörs den ofta lite mer tydligt än de andra typerna av feminism. Bland annat verkar det som om författaren Pär Ström har satt ett likhetstecken mellan feminism och radikalfeminism i det debattinlägg som han gör i SvD. Inlägget styrker bara det resonemang som motståndare mot feminismen kan tänkas föra.¹⁹⁹ Men Ström kritiserar av bland annat Gudrun Schyman, för att han missar helhetssynen.²⁰⁰ Dokumentären "Könskriget" som sändes år 2005 på SVT initierade en antifeministisk debatt som i sin tur ledde till ett bakslag för feminismen i Sverige, flera personer bland annat Linda Skugge (som var med och skrev *Fittstim*) menade att de inte var feminister längre. För att motverka detta skrevs antologin *Könskrig* vars fokus låg på att klä av sexismen.²⁰¹ Feminismen kommer fortsätta att inspirera till nya debatter och åsikter runt om i Sverige och i världen. Feministiskt initiativ är en av feminismens representanter och kommer med stor sannolikhet att argumentera för en feministisk politik i Sverige ett tag framöver, även om Fi inte skulle komma in i riksdagen till valet år 2010 så kommer den feministiska rösten inte att tystna.

6.1 Förslag på vidare forskning

Det finns ett flertal undersökningar som kommande forskare och skribenter kan tänkas göra, bland annat att analysera om feministiska idéer har tonats ned inom de politiska partierna och deras partiprogram på grund av den antifeministiska debatten som tog fart år 2005. Ett annat förslag är att genomföra en diskursanalys av Fi för att se hur Fi använder språket som maktverktyg. Vidare forskning skulle även kunna lägga ett fokus på olika strejker, exempelvis den för tillfället pågående vårdstrejken ur ett feministiskt perspektiv. En framtida forskning kan även undersöka om de politiska partierna missar något feministiskt perspektiv som Fi använder sig av.

---

¹⁹⁹ Ström, Pär "Män kuvas av statlig feminism" publicerad 2008-01-02 på http://www.svd.se/opinion/brannpunkt/artikel_731723.svd tillgänglig den 2008-05-22 klockan (12:00)

²⁰⁰ Hernadi, Alexandra "Ström missar helheten" publicerad 2008-01-02 på http://www.svd.se/nyheter/inrikes/artikel_732915.svd tillgänglig den 2008-05-27 klockan (19:00)

²⁰¹ Kalmteg, Lina "Hon vill klä av sexismen" publicerad 2007-10-16 på http://www.svd.se/kulturoje/litteratur/artikel_501137.svd tillgänglig den 2008-05-27 klockan (21:12)

Referenslista

- Aarnivaara, Sara och Jonsson, Alexandra (2005) *Kön, politik och makt – Den diskursiva kampen om tolkningsföreträde. Empiriskt exempel Feministiskt initiativ*. Lunds Universitet; Lund.
- Abbott, Pamela och Wallace Claire (1998) *Introduktion till sociologi- Feministiska perspektiv*. Lund; Studentlitteratur.
- Andersson, Sandra "Fi:s kandidater till riksdagsvalet 2006" citerar Göran Persson i en artikel som publicerats i Aftonbladet 2002-01-24
<http://www.feministisktinitiativ.se/riksdagslistan.php?person=Sandra%20Andersson>
- Berg, Stefan och Ericsson, Jenny (2005) *Feministiskt initiativ – vänster, höger eller mitten?* Södertörns Högskola; Stockholm.
- Bergström, Göran och Boréus, Kristina (2000) *Textens mening och makt – metodbok i samhällsvetenskaplig textanalys*. Lund: studentlitteratur.
- Bryson, Valerie (2003) *Feminist political theory- an introduction*. (andra upplagan) Palgrave Macmillan: New York.
- Butler, Judith (1990) *Gender trouble. Feminism and the subversion of identity*. London: Routledge.
- Carlbom, Mats "Fi ger upp som parti" publicerad 2007-02-20
<http://www.dn.se/DNet/jsp/polopoly.jsp?d=1042&a=620118>
- Carlbom, Mats "Fi ställer upp i valet" publicerad 2008-01-28
<http://www.dn.se/DNet/jsp/polopoly.jsp?d=1042&a=737254>
- "Declaration of Sentiments, Seneca Falls, New York, 1848"
<http://www.closeup.org/sentimnt.htm> 2008-04-08
- Dodd, K (ed.) (1993) *A Sylvia Pankhurst reader*. Manchester; Manchester University press.
- Ekenvall, Asta (1966) *Manligt och kvinnligt idéhistoriska studier*. Kvinnohistoriskt arkiv 5; Göteborg.
- Esaiasson, Peter; Gilljam, Mikael; Oscarsson, Henrik och Wängnerud Lena (2002) *Metodpraktikan – Konsten att studera samhälle, individ och marknad*. Nordstedts Juridik AB; Stockholm.
- Essevald, Johanna och Larsson, Lisbeth (1996) *Kvinnopolitiska nyckeltexter*. Studentlitteratur: Lund.
- F! För en feministisk politik Feministiskt initiativ 2006. www.feministisktinitiativ.se eller
<http://www.feministisktinitiativ.se/downloads/platforms/feministiskpolitik.pdf>

- Gemzöe, Lena (2002) *Feminism* Bilda förlag; Fälth & Hässler, Smedjebacken.
- Held, David (ed.) (1991) *Political theory today*. Polity press; Oxford. Okin Moller, Susan har skrivit det tredje kapitlet *Gender, the public and the private*.
- Hernadi, Alexandra "Flera demonstrationer inför Stureplansrättegång" publicerad 2007-09-26
http://www.svd.se/stockholm/nyheter/artikel_208845.svd
- Hernadi, Alexandra "Ström missar helheten" publicerad 2008-01-02 på
http://www.svd.se/nyheter/inrikes/artikel_732915.svd
- Jonsson, Gunnar "Aldrig mer i politiskt rampljus" publicerad 2005-11-16
<http://www.dn.se/DNet/jsp/polopoly.jsp?a=488999>
- Kalmteg, Lina "Hon vill klä av sexismen" publicerad 2007-10-16 på
http://www.svd.se/kulturnoje/litteratur/artikel_501137.svd
- Karlsson, Vanja och Nygren, Klara (2007) *I ambitionen att göra det alternativa – en studie i att skapa jämlika politiska organisationer i ett patriarkalt samhälle*. Lunds Universitet; Lund.
- Knocke, Wuokko (1991) *Invandrade kvinnor – vad är problemet?* Publicerad i Kvinnovetenskaplig tidskrift (KvT) nr 3
- Kymlicka, Will (2002) *Contemporary political philosophy*. (andra upplagan) Oxford University Press Inc, New York
- Lindell, Louise (2006) *Klassiska konflikter i en ny debatt – Analys av idéerna i debatten kring bildandet av ett feministiskt parti i form av Feministiskt initiativ*. Lunds Universitet, Lund.
- Marshall, T.H (1949) *Citizenship and social class*.
- Millet, Kate (1985) *Sexual politics*. London; Virago.
- Moustakakis, Maria och Ring, Emelie (2006) *(Fi)asko och (list)igheter – en granskning av rapporteringen i Svenska Dagbladet och Aftonbladet om de nya uppstickarpartierna Feministiskt initiativ och Junilistan*. Södertörns Högskola, Stockholm.
- Olsson, Lova "Ingen rabiati manshatare" publicerad 2005- 12-17 på
http://www.svd.se/nyheter/inrikes/artikel_488919.svd
- Plattform för feministiskt initiativ. www.feministisktinitiativ.se
- Schyman, Gudrun "Reinfeldt har vilselett de lågavlönade kvinnorna" publicerad 2007- 10- 30
<http://www.feministisktinitiativ.se/artiklar.php?show=600>
- Statistiska Central Byrån (SCB), (2006) *På tal om kvinnor och män*.
- Ström, Pär "Män kuvas av statlig feminism" publicerad 2008-01-02 på
http://www.svd.se/opinion/brannpunkt/artikel_731723.svd

Svenska Dagbladet och TT "Feministiskt initiativ presenterades"

http://www.svd.se/nyheter/inrikes/artikel_409723.svd

Svärd, Veronica "Radikalt feministiskt initiativ" publicerad 2008-05-19 på

<http://www.feministisktinitiativ.se/artiklar.php?show=692>

Valmanifest för Feministiskt initiativ 2006. www.feministisktinitiativ.se

Wendt Höjer Maria och Åse, Cecilia och Academia Adacta AB (1999) *Politikens paradoxer - en introduktion till feministisk teori* (andra upplagan) Lagerblads tryckeri AB, Karlshamn.

www.feministisktinitiativ.se

Young, Iris Marion (2000) *Att kasta tjejkast - Texter om feminism och rättvisa*. WS bookwell OY, Borgå, Finland.

Zetkin, Clara (1984) *Selected writings* Foner, P (ed.) New York; international publishers.

Öberg, Peter "Kvinnor bryter mönster" publicerad 2002 i Vårdförbundet nummer 1
Statistiska Centralbyråns tidning om arbetsliv och välfärd.

Valmanifest för Feministiskt initiativ 2006

Valåret 2006. Det är nödvändigt med ett **Feministiskt initiativ** i politiken

- för att kvinnor i genomsnitt har 4 300 kronor mindre än män i plånboken varje månad, trots att kvinnor arbetar lika mycket
- för att 46 % av alla kvinnor någon gång utsatts för fysiskt eller sexuellt våld eller hot om våld av en man och för att kvinnor fortfarande är rädda för bli överfallna och våldtagna på vägen hem
- för att kvinnor tar ut 81 procent av föräldraledigheten, vilket förstärker kvinnors underordning i arbetslivet och mäns bristande ansvarstagande för hem och barn
- för att ensamstående mammor är den enda familjekonstellation som under ett drygt decennium fått sämre och sämre villkor
- för att invandrade kvinnor tilldelas jobben med de allra mest otrygga arbetsvillkoren
- för att hatbrotten mot homosexuella, bisexuella och transpersoner ökar
- för att bostäder byggs med utgångspunkt i mäns löner.

Det är dags att trettio år av jämställdhetspolitik börjar synas i kvinnors liv! Det är dags för ett feministiskt initiativ i politiken. Vi sätter de feministiska frågorna högst på dagordningen. I **Feministiskt initiativ** är det ingen som suckar när jämställdhetsdiskussionerna väcks och ingen som ropar att något annat är viktigare. Därför kan vi göra skillnad i politiken.

Feministiskt initiativs politik bygger på insikten om att trots att kvinnor är olika, har olika erfarenheter, olika ekonomiska förutsättningar, skiljer sig i fråga om sexuell läggning och hudfärg/etnisk tillhörighet, så har alla kvinnor det gemensamt att vi möter strukturer som ger oss sämre villkor och möjligheter för att vi är kvinnor. För att jämställdhet ska kunna infrias måste denna könsmaktordning brytas. Kvinnor måste få mer makt och män måste ta ett steg tillbaka.

Arbete och fritid, hem och offentlighet, livets olika åldrar – alla delar i våra liv hänger ihop. Det gäller även politiken. Mäns dominans och patriarkatets maktordningar går alltså inte att bryta genom en enda åtgärd. Därför gör **Feministiskt initiativ** analyser av alla politikområden och ställer krav utifrån kvinnors villkor och erfarenheter. Vi vill verka för en feministisk politik i riksdagen.

Kvinnors löner måste höjas!

För att korrigera orättvisa löner måste en nationell arbetsvärdering göras. Det ska inte skilja dryga fyratusen kronor mellan vård och verkstad. Rätten till heltid ska gälla alla. Deltidsarbetslösheten bland kvinnor måste bort och arbetstiden måste kortas.

Mäns våld måste upphöra!

Trygghet och frihet från våld är en grundläggande mänsklig rättighet. Stat och kommun måste ta sitt ansvar för att motverka mäns våld samt skydda och hjälpa kvinnor och barn som utsätts. Internationellt måste ett nytt säkerhetsbegrepp formuleras – där det är människors säkerhet som ska stå i centrum, inte staters.

Föräldraförsäkringen måste individualiseras!

Det är dags för män att fullt ut ta sitt föräldraansvar. Alla föräldrar måste ta ansvar för både kärleken till och arbetet med sina barn. En individualiserad föräldraförsäkring är ett första steg mot en rättvisare arbetsdelning både i yrkeslivet och hemma.

En värld fri från diskriminering måste vara grunden!

Vår feministiska analys grundar sig i övertygelsen om demokratiska principer och alla människors lika värde. Vår vision är en värld fri från diskriminering. Att inkludera andra maktordningar baserade på etnicitet, sexuell läggning, funktionshinder och klass och att se hur de samverkar med könsmaktordningen är en central del av **Feministiskt initiativs** politik.

Samhällsbyggandet måste ske utifrån kvinnors villkor!

Kvinnor har rätt till det offentliga rummet och till ekonomisk, social och fysisk trygghet såväl i hemmet, på arbetsplatsen som i offentligheten. Samhället måste organiseras och byggas för att underlätta livets alla delar. Bostad till rimlig kostnad och samhällsservice inom rimligt avstånd är två grundläggande villkor för detta.

Plattform för Feministiskt Initiativ

Feministiskt initiativ har en vision om en värld där alla människor har samma möjligheter att leva ett fullödigt liv. Så ser verkligheten inte ut idag. Kvinnor är systematiskt underordnade män. Det vill vi ändra på. Feministiskt Initiativ fortsätter den kamp och det arbete som kvinnor under väldigt lång tid utfört för att förbättra sina liv. Ett envist arbete som fortfarande pågår i hem, på arbetsplatser, på gator och torg, i skolor, i litteraturen, i musiken, på teatern och i media. Feministiskt Initiativ sätter de feministiska frågorna högst upp på den politiska dagordningen.

Feministiskt initiativ vänder sig till kvinnor som vill avskaffa den patriarkala ordningen och till de män som solidariserar sig med oss i denna kamp.

Feministiskt initiativ tror inte att alla kvinnor kan enas om allt. Kvinnor är olika. Vi skiljer oss i intressen, förhoppningar och önsknings. Vi skiljs åt av förutsättningar och resurser. Vi tillskrivs olika positioner i samhället beroende på våra ekonomiska villkor och vilken klass vi råkar födas in i, vilken utbildning vi har, vilket land vi är födda i, vilken sexuell läggning vi har, vilken hudfärg vi har och vilka kulturella tillhörigheter vi har. Vi skiljer oss också i värderingar och i hur vi väger olika värden mot varandra. Men bortom dessa skillnader finns likheten: kvinnors liv, val, och möjligheter begränsas av den patriarkala maktordningen. Det patriarkala samhället tillåter män definiera, diskriminera och underordna kvinnor.

Maktordningen mellan kvinnor och män kan se ut på olika sätt och ta sig många uttryck, men den drabbar alltid kvinnor.

Feministiskt initiativ ställer krav utifrån en feministisk analys. Den bottnar i faktumet att även om kvinnor talar med olika röster, befinner sig på olika platser, har olika erfarenheter, lever på olika sätt och under skilda villkor, så möter vi alla den maktstruktur som överordnar män och underordnar kvinnor. Maktstrukturen innebär att det män är, gör och säger blir mer värt än det kvinnor är, gör och säger. Denna ordning är ett samhällsproblem, ett rättviseproblem, och ett allvarligt demokratiproblem.

Feministiskt initiativ ser kvinnors villkor. Bilder av kvinnor som sexobjekt möter oss varje dag. Män utsätter dagligen kvinnor för våld. Män våldtar kvinnor och flickor. Kvinnor som överskrider samhällets gränser för kön och sexualitet trakasseras och diskrimineras. Många ensamstående mammor lever under svår ekonomisk press. Handel med kvinnor pågår dagligen runt om i världen och i Sverige. Den globala arbetsmarknaden exploaterar fattiga kvinnors arbete. I Sverige ökar lönegapet mellan könen. Kvinnodominerade arbeten avlönas fortfarande lågt. Mycket av det arbete som kvinnor utför är fortfarande både osynligt och obetalt. Kvinnor gör största delen av hushållsarbetet och tar huvudansvaret för allt omsorgsarbete, såväl offentligt som privat. Kvinnor diskrimineras i yrkeslivet med motiveringen att vi föder barn - oavsett om vi gör det eller inte. Kvinnor får lägre pension än män. Kvinnor missgynnas i medicinsk forskning och i sjukvården. Äldre kvinnor behandlas illa. Kvinnor som inte passar in i en vit västerländsk norm tillskrivs en avvikande etnisk identitet och marginaliseras. Kvinnor med funktionshinder diskrimineras. Kvinnors liv sätts på spel av att asylpolitiken saknar insikt och förståelse för kvinnors asylskäl. Domstolar och rättsväsende frikänner män som gör sig skyldiga till våldtäkt och övergrepp medan kvinnor och flickor får sina liv förstörda. Kvinnors utrymme och möjlighet att göra sina röster hörda och bli tagna på allvar är sämre än mäns inom skola, yrkesliv, näringsliv, rättsväsende, kultur, media och politik. Detta och mycket mer vill vi förändra.

Punktlista

1. Politikens organisering

1. Att införa ett jämställdhetsutskott och en jämställdhetsmyndighet, tolkar jag som något samtliga perspektiv skulle vilja uppnå, jämställdheten är central oavsett feministiskt perspektiv.
2. Att införa arbetspraktik för politiker, med ett första syfte att bryta normen kring vem som skall utföra betalda och obetalda arbeten uttrycker, radikal-, liberal-, marxistisk- och postmodernfeminism.
3. Denna punkt påminner till viss del om den första, att inkludera jämställdhetsmål i riksrevisionens granskning går in under alla perspektiv.
4. Att öka anslaget till folkbildning med ett bredare feministiskt perspektiv ser jag även det som en representering för samtliga perspektiv.
5. Att överse de statliga bidragen till föreningsliv, idrott och mötesplatser för ungdomar med en tydlig folkrörelsepolitik som skall inkludera alla medborgare, tolkar jag som en humanitär åtgärd och är då ett uttryck för socialistiskfeminism och i viss mån svarta kvinnors feminism (alla medborgare).
6. Att verka för statliga bidrag till föreningsliv och organisationer som har en klausul mot diskriminering på grund av kön, etnicitet, sexuell läggning. Religion, funktionshinder och ålder ser jag som ett uttryck för alla feministiska perspektiv.
7. Att verka för att utländska medborgare ska få medborgarskap efter tre års folkbokföring, ser jag som ett uttryck för svarta kvinnors feminism.
8. Detsamma gäller under punkt åtta, där Fi anser att alla barn som föds i Sverige ska ha rätt till svenskt medborgarskap.
9. Punkt nio ger ytterligare uttryck för svarta kvinnors feminism, där Fi anser att utländska medborgare skall få delta i lokala val redan efter en månads folkbokföring.
10. Även punkt tio ger ett uttryck för svarta kvinnors feminism, Fi vill se att tredje lands medborgare som är bofasta i EU får Unionsmedborgarskap.²⁰²

2. Rättspolitik

1. Att trycka för att alla inom rättsväsendet och de som studerar juridik ska genomgå en obligatorisk utbildning med könsmakts-, antirasistiskt och hbt-perspektiv är något som samtliga typer av feminism skulle kunna trycka för.
2. Att kvotera, eller som Fi skriver positiv särbehandling kan även det ses som ett uttryck för samtliga feministiska perspektiv.
3. Att få in könsmakts- antirasistiskt, hbt-perspektiv och brottsofferkunskap i polisutbildningen är även det ett uttryck för samtliga feministiska perspektiv.
4. Att verka för barns rättigheter ser jag även det som ett uttryck för alla typer feminism.

²⁰² <http://www.feministisktinitiativ.se/downloads/platforms/feministiskpolitik.pdf>, a.a. s. 6

5. Att handlägga alla diskrimineringstvister i en allmän domstol kan även den vara ett uttryck för samtliga feministiska perspektiv.
6. Att verka för att transpersoner och de som inte passar in i normen för vad som ses som manligt respektive vad som ses som kvinnligt ska inkluderas för vad som utgör ett hatbrott, uttrycker främst queerteori och radikalfeminism.
7. Att hatbrott skall samlas under en särskild enhet inom polisen ser jag som ett uttryck för samtliga feminismer.
8. Att verka för att pengar skall tilldelas organisationer för att driva ett informativt arbete om hatbrott och diskriminering av homo- och bisexuella, transpersoner samt rasifierade grupper ser jag även det som ett uttryck för samtliga feministiska perspektiv.²⁰³

3. Sexualitet och kroppslig integritet

1. Att skapa andra och mer mångfaldiga normer för sexualitet för att utmana objektifiering, kvinnors sexualitet och heteronormativitet ser jag som ett liberal-, radikalfeministiskt och queerteoretiskt perspektiv.
2. Dessa tre perspektiv tas även i uttryck i den följande punkten där Fi vill verka för att skolpersonal ha ett öppet- och normkritiskt förhållningssätt till sexualitet.
3. Även punkt tre representerar dessa tre perspektiv när Fi vill se en återkommande sex- och samlevnadsundervisning ur ett normkritiskt perspektiv.
4. Den fjärde punkten tolkar jag som främst ett uttryck för den socialistiska feminismen, att inrätta ungdomsmottagningar i alla kommuner främjar troligen välfärden.²⁰⁴
5. Att ändra lagen om våldtäkt är främst något radikalfeminister strävar efter.
6. Att motverka exploatering är ett uttryck för den marxistiska feminismen.
7. Att behålla den nuvarande lagen samt att skärpa straffen för sexköp eller sexuella tjänster representerar främst den radikala feminismen.
8. Även punkt åtta att upprätta ett nationellt resurscentrum för prostituerade ser jag främst som ett radikal feministiskt och socialistiskt feministiskt intresse.
9. Att utvidga sexköpslagen till att även omfatta köp av sexuella tjänster för att göra förtjänst på dessa ser jag som ett radikalfeministiskt intresse.
10. Att verka för att alla under 18år inte skall utnyttjas i ett pornografiskt sammanhang, lagen måste ha en definierad ålder utifrån födelseår och inte utgöras vara en bedömningsfråga. Detta tolkar jag som ett intresse taget från framförallt socialistiskfeminism men kan vara ett uttryck för alla typer också.
11. Den socialistiska feminismen tas även i uttryck i denna punkt, där Fi vill utveckla socialtjänstlagen samt öka antalet kvinnojourer i Sverige, att alla ska vara likvärdiga implicerar ett liberal feministisk perspektiv och även svarta kvinnors feminism syns här då Fi trycker för ett antirasistiskt perspektiv.

²⁰³ <http://www.feministisktinitiativ.se/downloads/platforms/feministiskpolitik.pdf>, a.a. s. 7-8

²⁰⁴ <http://www.feministisktinitiativ.se/downloads/platforms/feministiskpolitik.pdf>, a.a. s. 8-9 punkterna 1-4 gäller *Sexualitet*.

12. Att ge fler resurser till att anpassa tillgängligheten och planeringen för kvinnojourer för funktionsnedsatta kvinnor ser jag främst som ett socialistiskt feministiskt perspektiv.
13. Att skärpa besöksförbuden för folk som har bedömts för våld mot partner, är främst ett radikal feministiskt intresse.
14. Att utveckla samordningen mellan myndigheter i ärenden som gäller våld eller hot om våld mot kvinnor är också det främst ett radikal feministiskt intresse.
15. Att utbilda personerna som jobbar med tjänster som innefattar ansvar kring frågan om mäns våld mot kvinnor och barn, så att de är medvetna om att våldet kan tas i olika uttryck beroende på vilken position kvinnan har, ser jag som ett radikal feministiskt och queerteoretiskt intresse.
16. Att män eller partners som utövar våld ska få hjälp samt att hjälpen skall ta utgångspunkter i hbt-, antirasistiska och könsmaktsperspektiv, uttrycker radikal-, postmodern- och svarta kvinnors feminism.
17. Att inrätta en resursjour samt att utbilda personalen på kvinnojourer så att de vet hur de ska bemöta och slussa vidare hjälpsökande ser jag som en humanitär åtgärd således är det ett socialistiskt feministiskt uttryck.
18. Att utbilda personal som arbetar med missbrukande och eller psykiskt sjuka kvinnor till att även se när dessa kvinnor har blivit utsatta för mäns våld, för att lättare se dessa kvinnor utöver deras missbruk eller sjukdom ser jag som en implikation av socialistisk feminism.
19. Att utöka skyddet för kvinnor och män som blir utsatta för våld i samkönade relationer ser jag som uttryck av radikalfeminism och queerteori.
20. Att genomföra en landsomfattande utredning om de kostnader som mäns våld mot kvinnor innebär, ger främst implikationer på radikal- och marxistiskfeminism.
21. Att styrka barnrättssäkerhet, ser jag som socialistisk feminism men alla feminismerna skulle skriva under här.
22. Att inrätta en BUP(Barn och ungdomspsykologi) mottagning som inriktar sig till barn som har bevittnat våld i familjen, punkten följer i samma spår som punkten ovan.
23. Att inrätta ett specifikt ställe för barn som utsätts för sexuella övergrepp för att inte bollas mellan olika instanser, följer även den de två tidigare punkterna.
24. Fi vill verka för ökade resurser för att i tillräcklig omfattning hjälpa de vuxna som har blivit utsatta för sexuella övergrepp som barn, går i samma linje som de tre punkterna ovan.
25. Att verka för tvingade förturer för att ha rätt till en ny bostad i en valfri kommun för den som blivit utsatt och eventuella barn ser jag som gemensamt feministiskt intresse.
26. Att förstärka elevvårdspersonalens kompetens så att de kan se när barn är offer för mäns våld mot kvinnor, våld i nära situationer eller sexuella övergrepp med ett genus-, hbt- och antirasistiskt perspektiv, ser jag som ett uttryck för samtliga feminismerna med en viss betoning på radikalfeminism, queerteori och svarta kvinnors feminism.
27. Att verka för fri abort ser jag främst som ett liberal feministiskt intresse.
28. Att ändra namnlagen så att denna inte styrs utav vilket biologiskt kön man föds med ser jag som ett radikal feministiskt och queerteoretiskt uttryck.

29. Att inkludera kön och transpersoner i lagstiftningen om hets mot folkgrupp, ger samma uttryck som punkten ovan.
30. Att verka för att barnen ska omfattas av hetslagstiftningen även om de själva inte tillhör någon av dessa grupper ser jag främst som ett socialistiskfeministiskt intresse.²⁰⁵

4. Vård, medicin och medicinskforskning

1. Att verka för att inget av könen ska utgöra normen i medicinsk forskning, utbildning och teknikutveckling, ser jag som ett queerteoretiskt och radikalfeministiskt intresse.
2. Att bedöma omsorgsbehovet på ett likvärdigt sätt oavsett kön, etnicitet och sexuell läggning, företräder enligt mig queerteori, svarta kvinnors-, radikal- och liberalfeminism.
3. Att verka för ett ökat anslag till genusforskning inom området hälsa och ohälsa inom medicinsk, tvär- och vårdvetenskaplig forskning tolkar jag främst som ett queerteoretiskt intresse.
4. Att kräva att läkar-, sjuksköterske- och andra vårdutbildningar skall ha ett obligatoriskt genus-, hbt- och antirasistisk perspektiv för att motverka reproduceringen av köns- och rasistiska stereotyper, ser jag som ett uttryck för samma typer av feminism som i punkt två.
5. Att genomföra en nationell folkhälsoundersökning om hälsan hos transpersoner ser jag som ett queerteoretiskt uttryck.
6. Att tandvård ska ingå i sjukförsäkringssystemet och omfattas av högkostnadsskyddet ser jag främst som ett ekonomiskt intresse således är det ett uttryck för marxistisk feminism.
7. Att verka för att asylsökande skall ha rätt till samma hälso- och sjukvård som andra bofasta i Sverige är främst ett uttryck för svarta kvinnors feminism och även ur en humanitär aspekt för socialistisk feminism.
8. Att stödja en utveckling samt att kontrollera kvaliteten inom alternativ vård kan jag inte placera under någon specifik typ av feminism.²⁰⁶
9. Att avveckla landstingen ser jag som en maktfördelning och är således ett uttryck för socialistisk feminism.
10. Att verka för en ökad bemanning inom vård och omsorg ser jag som ett humanitärt uttryck och även det utgör en socialistisk feministiskt riktning.²⁰⁷
11. Att upprusta förlossningsvården ser jag som ett humanitärt socialistiskt feministiskt uttryck.
12. Att ge den födande kvinnan rätt till att bestämma så långt som möjligt över sin graviditet, ser jag som ett liberalfeministiskt intresse.
13. Att införa val- och platsgaranti för födande kvinnor på valfritt sjukhus är även det ett liberalfeministiskt intresse.
14. Att bygga ut förlossningsvården ser jag som humanitärt, således ett uttryck för socialistiskfeminism.

²⁰⁵ <http://www.feministisktinitiativ.se/downloads/platforms/feministiskpolitik.pdf>, a.a. s. 10-12 punkterna 5-30 gäller *Kroppslig integritet*.

²⁰⁶ <http://www.feministisktinitiativ.se/downloads/platforms/feministiskpolitik.pdf>, a.a. s. 13 punkterna 1-8 allmänt resonemang om vård och medicin.

²⁰⁷ <http://www.feministisktinitiativ.se/downloads/platforms/feministiskpolitik.pdf>, a.a. s. 13 punkterna 9-10 gäller *yrke och organisation*.

15. Att garantera plats för medföljande person till kvinnan som föder samt att uppmuntra medföräldern i omsorgen om barnet, är även det humanitärt och ett uttryck för socialistiskfeminism.
16. Att ge alla nyförlösta kvinnor rätt att stanna i minst tre dygn, tyder jag som en vagt socialistiskt feministisk tendens.
17. Att ge bra eftervård för de kvinnor som väljer att gå hem tidigt ger även det en socialistiskfeministiskt prägel.
18. Att behandla förlossningsskador är även det humanitärt, alltså socialistisk feminism.
19. Att fånga upp lidande och att erbjuda eftervård och möjlig bearbetning går in under samma som punkten ovan.
20. Att erbjuda tolk vid önskemål, ser jag som socialistiskfeminism (humanitärt) men även en vag tydning på svarta kvinnors feminism, (all kvinnor kan nödvändigtvis inte svenska).
21. Att få in genus i utbildningen av föräldrar, mödra- och barnavård, samt att separera föräldrautbildningen från de två senare ser jag som ett radikalfeministisk och queerteoretiskt intresse genom att ifrågasätta normer.
22. Det samma gäller under denna punkt, föräldrautbildning ska erbjudas alla föräldrar oavsett familjekonstellation.
23. Att föräldrar ska ha individuellt ansvar för sina barn, har jag svårt att placera.
24. Att verka för en breddad fortbildning för personal inom mödra- och förlossningsvård genom att belysa hbt-, antirasistiska- och könsmakts frågor uttrycker enligt mig, queerteori, svarta kvinnors feminism och radikal feminism.
25. Att trycka för en användning av de medicinska tekniker som utvecklas i den pågående forskningen framför de rutiniserade arbetet ser jag som svårplacerat.
26. Att ge föräldrar information om amning och flasknäring ser jag som en humanitär aktion, ett uttryck för socialistisk feminism.
27. Att inte prioritera vem som har rätt till assisterad befruktning ser jag som ett radikalfeministisk och queerteoretiskt intresse eftersom de vill ifrågasätta normen.
28. Att verka för att ensamstående kvinnor ska ha rätt till assisterad befruktning, är enligt mig svårplacerad, jag väljer att tolka den som alla eftersom kvinnans intresse är i fokus.
29. Att verka för kvinnors rätt till att välja abortmetod och att ge barnmorskor rätt att handlägga medicinska aborter, ser jag som en humanitär åtgärd, alltså socialistisk feminism, men även som en möjlighet till ökad frihet alltså liberal feminism.²⁰⁸
30. Att få fler resurser och att upprusta den psykologiska och psykiatriska vården, ser jag främst som ett socialistiskfeministiskt intresse då det förstärker det sociala skydds nätet, men det är även en vag betoning på ekonomi alltså marxistiskfeminism.

---

²⁰⁸ <http://www.feministisktinitiativ.se/downloads/platforms/feministiskpolitik.pdf>, a.a. s. 14-15 punkterna 11-29 gäller *Rättighet till sexuell och reproduktiv hälsa*.

31. Att genomföra en feministisk analys av orsakerna kring kvinnors ohälsa tolkar jag som alla feministiska perspektiv då kvinnor sätts i fokus.
32. Detsamma gäller denna punkt har även den ett kvinnligt första fokus med en möjlig radikal feministisk tendens då man vill upprätta vårdavdelningar och annat enbart för kvinnor.
33. Flera resurser till kvinnoteam inom sjukvård, socialtjänst och psykiatri ser jag främst som humanitärt och således socialistiskfeminism, med en möjlig marxistiskfeministisk inverkan då ekonomi är med.
34. Flera resurser till arbetet mot mäns våld mot kvinnor inom psykiatrisk-, hälso- och sjukvården i stort, ger samma tendens som punkt 33, med en liten radikalfeministisk tendens då våldet fokuseras.²⁰⁹

5. Utbildning och forskning.

1. Att införa könsmakts-, hbt- och antirasistiska perspektiv i alla utbildningar samt att verka för en obligatorisk fortbildning skall ges till alla lärare i dessa perspektiv ser jag som ett uttryck för alla feministiska perspektiv, radikalfeminism och queerteori då kön ifrågasätts, svarta kvinnors feminism då antirasism inräknas, liberalfeminism utifrån det implicita allas lika värde, socialistiskfeminism då jag ser aktionen som humanitär och implicit marxistiskfeminism då de också kan lägga en betoning på könsmakt.
2. Att få in sex- och samlevnadsundervisning i examensmålen för lärare ser jag som ett queerteoretiskt, liberal-, socialistiskt och radikalfeministiskt intresse då det är humanitärt, i individernas intresse för ökad frihet samt en implicit problematisering av kvinnors och mäns sexualitet.
3. Följer i samma spår som punkt ett, att integrera könsmakts-, hbt-, antirasistiska och klassperspektiv samt utvidga kunskapen om funktionshinder ger samma indikationer som under punkt ett.
4. Att verka för att alla kommuner skall ge kontinuerlig vidare utbildning i genus- och antirasistisk pedagogik ser jag ger samma implikation som punkt ett med en möjlig betoning på svarta kvinnors feminism, queerteori och radikalfeminism.
5. Att skolor ska särredovisa hur de främjar jämställdhet samt att använda sanktioner mot de skolor som inte uppfyller sina mål, ger samma tendens som punkten ovan, bortsett från svarta kvinnors feminism.
6. Att öka personaltäteten inom förskola och fritidsverksamhet ser jag främst som en humanitär åtgärd och ett uttryck för socialistiskfeminism.
7. Att förskola och fritidsverksamhet skall vara avgiftsfri fram till 12 års ålder ser jag även det som en humanitär aktion; socialistiskfeminism.
8. Att förstärka barnperspektivet ger samma implikationer som punkt sex och sju.
9. Att lösa konflikter utan att använda sig av våld, det är nog alla typer av feminism intresserade av att däremot erbjuda feministiskt självförsvar ser jag främst som ett radikalfeministiskt intresse.
10. Att verka för barn med annat modersmål än svenska att få sin undervisning på modersmålet och på svenska, implicerar liberalfeminism (allas lika värde), men mer tydligt socialistiskfeminism humanitärt och svarta kvinnors feminism implicit etnicitet.

²⁰⁹ <http://www.feministisktinitiativ.se/downloads/platforms/feministiskpolitik.pdf>, s. 15-16 punkterna 30-34 gäller *Psykisk hälsa*.

11. Att stryka meningen ”i överensstämmelse med den etik som förvaltas av kristen tradition och västerländsk humanism” i Läroplanen ser jag som ett uttryck för samtliga feminismer men främst för svarta kvinnors feminism, för att motverka etnocentrism.
12. Att verka för en vetenskapligt grundad, sekulär och konfessionslös skola ser jag som svårplacerad.
13. Att inrätta en nationell ekonomisk handlingsplan för att motverka segregationen mellan skolor ser jag främst som socialistiskfeminism (humanitärt) och marxistiskfeminism (ekonomisk).
14. Att ge alla elever möjlighet till en professionell vägledning genomsyrad av genus- hbt- och antirasistiska perspektiv samt att vara medveten om arbetsmarknadens snabba förändringar och motverka den könssegregerade arbetsmarknaden ger enligt min mening ett uttryck för alla typer av feminism, svarta kvinnors feminism med sitt antirasistiska perspektiv, att motverka den könssegregerade arbetsmarknaden ser jag som ett uttryck för de resterande skolorna då marxistiskafeminister vill få samma typer av jobb, och de övriga vill ifrågasätta könsnormer.
15. Att ge elever möjlighet att utveckla sina intressen utan att upprätthålla normer för att förstärka könsbundna yrkesval, uttrycker enligt mig liberal- och radikalfeminism samt queerteori eftersom de ifrågasätter könsbundenheten kring yrkesval.
16. Att integrera körkortsutbildning i gymnasieutbildning är svårplacerad möjligtvis socialistiskfeminism, kan tolkas som humanitärt.
17. Att verka för en inkluderande skola även för barn med behov av särskilt stöd ser jag främst som en humanitär aktion alltså ett uttryck för socialistiskfeminism.²¹⁰
18. Att verka för att Eu:s definition av livslångt lärande skall inkludera demokratisk bildningstradition och ge utrymme för individers fria utveckling ser jag främst som ett liberalfeministiskt intresse.
19. Att avskaffa den allmänna värnplikten och ersätta den med samhällstjänst som ska utföras i både traditionellt mans- och kvinnodominerade verksamheter, ser jag som en utmaning mot könsnormer således queerteoretiskt, radikalfeministiskt och i viss mån liberalfeministiskt.
20. Att inrätta en lag som skall gälla alla vuxnas lärande med mål om jämställdhet och grunda denna lag på genus-, hbt- och antirasistiska perspektiv ser jag som uttryck för samtliga feminismer.
21. Att folkhögskolestudier ska bli en egen kvotgrupp i CSN:s(Centrala studiestödsnämnden) regelverk för att främja medborgerlig bildning ser jag som en humanitär åtgärd och därför socialistiskfeminism.
22. Att ge statliga bidrag till och påbörja ett samarbete med företagsutbildningar för att motverka en könssegregerad arbetsmiljö med ett genusperspektiv i fokus tolkar jag främst som queerteoretiskt och radikalfeministiskt och i viss mån marxistiskfeminism då ekonomin är närvarande.
23. Att kräva en jämställdhetsplan för alla anställda på vuxenutbildningar samt att de ska ha genuspädagogisk kompetens ser jag främst som ett queerteoretiskt och radikalfeministiskt intresse.²¹¹

²¹⁰ <http://www.feministisktinitiativ.se/downloads/platforms/feministiskpolitik.pdf>, a.a. s. 17-18 punkterna 1-17 gäller *Förskola, fritidshem, grundskola och gymnasieskola*.

²¹¹ <http://www.feministisktinitiativ.se/downloads/platforms/feministiskpolitik.pdf>, a.a. s. 18-19 punkterna 18-23 gäller *Vuxenutbildning*.

24. Att överse resurstilldelningen till högre utbildning ur ett könsmaktsperspektiv tolkar jag som ett marxistiskt feministiskt intresse (ekonomi) och ett radikalfeministiskt intresse (könsmakt).
25. Resonemanget i punkt 24 utvecklas här, Fi vill utveckla ett nytt studiefinansieringssystem förutom att ingripa de ovan nämna feminismerna så breddas punkten med socialt skydds nät breddar resonemanget med socialistiskfeminism.
26. Svårtolkad men jag antar att Fi vill utveckla ett system där människor skall kunna utvecklas utan att ställas i ekonomisk skuld, i sånt fall är det ett marxistiskfeministiskt (ekonomi) och socialistiskfeministiskt uttryck (humanitärt).
27. Att högre utbildning ska genomsyras av hbt-, genus- och antirasistiska perspektiv, företräder queerteori, radikal- och svarta kvinnors feminism.
28. Samma typer förekommer här då Fi vill införa dessa perspektiv i klientorienterade utbildningar.
29. Att bryta könspyramiden inom akademien och kräva att hälften av posterna ska vara besuttna av kvinnor ser jag som ett radikalfeministiskt intresse då maktpositioner för kvinnor läggs i fokus.
30. (Observera att dokumentet jag har tillgång till är fel numrerat, eftersom det här bör räknas som citat eller referat har jag återgett det som det står i ursprunglig text, punkt 30 återfinns inte i det dokumentet som jag har.)
31. Att varje doktorand skall ha rätt till bihandledare ser jag som socialistiskfeminism (humanitärt). Det underlättar även för individens ansvar, alltså liberalfeminism
32. Att införa individuell karriärplanering som norm, ser jag som ett uttryck för liberalfeminism.
33. Att alla doktorander skall få en mentor, samma som punkt 31, socialistiskfeminism och liberalfeminism.
34. Att den högre utbildningen skall förbli avgiftsfri för alla studenter, humanitärt socialistisk feminism, ekonomisk marxistiskfeminism och möjligen svarta kvinnors feminism då det diskuteras om avgift för utlandsstudenter.
35. Att öronmärka forskningsmedel till genusforskning ser jag som radikalfeministiskt och queerteoretiskt.²¹²

6. Arbete, familj och socialförsäkring

1. Att verka för principen ”lika lön för likvärdigt arbete” samt att höja lönerna inom kvinnodominerade sektorer ser jag främst som ett liberalt- och radikalfeministiskt intresse. Medan att motverka könsbarriären tolkar jag som ett queerteoretiskt uttryck.
2. Att verka för en 6 timmars arbetsdag har jag svårt att placera.
3. Att göra tillsvidareanställningar; fasta anställningar till en regel inom arbetsmarknaden ser jag främst som en humanitär åtgärd och ett uttryck för socialistiskfeminism.
4. Att deltidsarbetslösa som blir heltidsarbetslösa ska få ersättning som grundar sig på heltidsanställning tolkar jag som samma intresse som punkt 3, möjligen också ett ekonomiskt uttryck av marxistiskfeminism.

---

²¹² <http://www.feministisktinitiativ.se/downloads/platforms/feministiskpolitik.pdf>, a.a. s. 20-21 punkterna 24-35 gäller *Universitet/högskola och forskning*.

5. Att verka för EU:s direktiv inte ska få inskränka i föreningsfrihet, förhandlingsrätt, kollektivavtal och rätt till stridsåtgärder. Samt att undantaga vård, omsorg och utbildning ser jag främst som en humanitär åtgärd, alltså socialistiskfeminism.
6. Att förbättra arbetsmiljön inom kvinnodominerade arbetsområden samt att kartlägga betalt och obetalt arbete ur ett hälsoperspektiv och integrera genusperspektivet i arbetsmiljöarbete, uttrycker liberalfeminism (obetalt och betalt arbete), radikalfeminism (obetalt och betalt arbete och genusperspektiv), queerteori (genusperspektiv) samt socialistisk feminism då en förbättring av arbetsmiljön också kan förbättra välfärden.
7. Att Arbetsmarknadsverket ska problematisera konsekvenserna av kvinnors underordning när de arbetar med arbetslöshetsfrågor ser jag främst som ett radikalfeministiskt uttryck.
8. Att ersätta arbetsmarknadsstatistiken med beräkningsgrunder som skall synliggöra kvinnors villkor, tolkar jag som ett vagt uttryck för radikalfeminism.²¹³
9. Att åtgärda köns- och etnisk diskriminering via jämställdhetslagen på samma sätt som vid exempelvis diskriminering samt att utforma ett bättre trygghetssystem ser jag som ett uttryck för socialistiskfeminism då de fokuserar på socialt skydds nät, radikalfeminism fokuserar på könsdiskriminering, svarta kvinnors feminism på etnisk diskriminering och möjligen en implicit tanke om alla lika värde (liberalfeminism).
10. Att kvotera det underrepresenterade könet till börsnoterade styrelser ser jag främst som ett radikalfeministiskt uttryck.
11. Att stimulera småföretagandet samt att öronmärka statligt kapital till kvinnliga företagare ser jag som ett humanitärt socialistiskfeministiskt uttryck, kön som ett radikalfeministiskt uttryck och resursfördelning implicerar marxistiskfeminism.
12. Att verka för att få samtliga partnerskap inom arbetsmarknadspolitiken att uppnå en jämn könsfördelning samt att ge minst 50% av pengarna till regionala projekt ser jag främst som ett uttryck av radikalfeminism och queerteori då Fi implicit ifrågasätter definitionen av kön samt fördelar 50% av pengarna till kvinnor. En resursfördelning ger även en marxistiskfeministisk implikation.
13. Att förenkla skattesystemet ser jag främst som socialistisk feminism, då jag tolkar det som en humanitär åtgärd.
14. Att verka för arbets- och bidragssökande ska kunna starta företag och samtidigt få ekonomiskt stöd ser jag som ett humanitärt och ekonomiskt uttryck för socialistisk- och marxistiskfeminism.
15. Att redovisa all statistik och forskning som rör statliga insatser i näringslivet även ska ingripa en redovisning av könsuppdelning ser jag som ett radikalfeministiskt intresse.
16. Att förenkla regelverket för att starta eget samt att förlänga tiden för möjligheten till bidrag ser jag som en humanitär åtgärd, således ett socialistiskfeministiskt uttryck.
17. Att ge stöd till utvecklingsföretag för att stimulera sysselsättning ger samma tendens som punkt 16.²¹⁴

²¹³ <http://www.feministisktinitiativ.se/downloads/platforms/feministiskpolitik.pdf>, a.a. s. 23-24 punkterna 1-8 gäller *Lön och arbetsvillkor*.

²¹⁴ <http://www.feministisktinitiativ.se/downloads/platforms/feministiskpolitik.pdf>, a.a. s. 24-25 punkterna 9- 17 gäller *Företagande*.

18. Att få Arbetsmarknadsverket (AMV) i sitt arbete med arbetslöshetsfrågor att problematisera kvinnors underordning och synliggöra kvinnors villkor tolkar jag som ett radikalfeministiskt makt fokus.
19. Att ändra reglerna vid tillsvidareanställningar samt att inrätta resurspooler för extra personal ser jag främst som en humanitär insats, således socialistisk feminism.
20. att omvandla kostnaderna för arbetslösheten och omvandla dessa till tillsvidareanställningar, ser jag som ett uttryck för samma aktion som punkt 19, med ett möjligt marxistiskfeministiskt inslag om kostand, ekonomi.
21. Att skilja Ams från sin kontrollerande funktion underlättar individens frihet och är ett liberalfeministiskt intresse.
22. Att arbetssökande ska få en individ eller företagsanpassad utbildning i samarbete med AMS samt med företag som har anställningsbehov, ser jag dels som ett liberalfeministiskt uttryck då rätten till en viss utbildning prioritera men även för en socialistisk feminism då aktionen kan ses som humanitär.
23. Att arbetssökande och bidragssökande ska kunna få starta företag samt att de ska få ekonomiskt stöd under minst ett år ser jag som ett marxistiskt – och socialistiskt feministiskt intresse då ekonomi, arbete prioriteras samt att insatsen kan ses som humanitär.²¹⁵
24. Att slopa de 45 karensdagarna för a-kassaersättning ser jag främst som en humanitär aktion och ett uttryck för socialistisk feminism.
25. Att förbättra selekteringsprocessen för rehabilitering av långtidssjukskrivna samt att ha ett genusperspektiv i åtanke för att minska kvinnors förtidspensionering sätter kvinnorna i centrum vilket tyder på en radikalfeministisk tendens det ger även ett spår att queerteori då genusperspektivet nämns, jag ser även ett vagt uttryck för den socialistiska feminismen då minskandet av kvinnors förtidspensionering troligen gynnar välfärden.
26. Samma tendenser återkommer här precis som i punkt 25, genusperspektiv (queerteori och radikalfeminism), motverka folkhälsoproblemen (socialistisk feminism) möjligen en breddning med ett marxistiskt feministiskt perspektiv då sjukskrivningskostnaderna problematiseras.
27. Att inrätta en handlingsplan för att motverka depressioner och självmord i arbetslivet ser jag främst som ett socialistiskt feministiskt (humanitärt) uttryck.
28. Att personal och läkare inom försäkringskassan skall utbildas i kvinnors speciella arbetsmiljöproblematik samt ett genusperspektiv visar queerteoretiska och radikalfeministiska tendenser.
29. Att inrätta rehabpooler för de som tidigare har sjukskrivit sig ser jag främst som en humanitär aktion och således ett uttryck för socialistisk feminism.²¹⁶
30. Att budgivare vid offentlig upphandling även ska bifoga jämställdhetsplaner och mångfaldsplaner ser jag som ett uttryck för samtliga typer av feminism.
31. Att driva likabehandlingsprincipen för konkurrenslagstiftning och överenskommelser ser jag främst som ett liberalfeministiskt intresse (allas lika värde).

²¹⁵ <http://www.feministisktinitiativ.se/downloads/platforms/feministiskpolitik.pdf>, a.a. s. 25-26 punkterna 18-23 gäller *Arbetslöshet*.

²¹⁶ <http://www.feministisktinitiativ.se/downloads/platforms/feministiskpolitik.pdf>, a.a. s. 27 punkterna 24-29 gäller *Ohälsa*.

32. Att förlänga tidsperioden för diskriminering från fyra månader till ett år ser jag främst som en humanitär aktion och ett uttryck för socialistisk feminism.
33. Feministiskt initiativ för ett resonemang om diskriminering som jag placerar under samtliga typer av feminism, diskriminering i alla dess former innefattar alla typer av feminism.
34. Att motverka diskriminering i alla led uttrycker också alla typer av feminism.
35. Att kvalifikationskrav skall vara tydliga och utformade för att motverka diskriminering går även det in under samtliga typer av feminism.
36. Att skapa ett fungerande och ickediskriminerande system för validering av utländska betyg ger även det ett uttryck av samtliga typer av feminism med en vag betoning av svarta kvinnors feminism (etnicitet).
37. Att arbetsgivare skall vidta aktiva åtgärder för att främja jämställdhet och likabehandling med ett möjligt straff vid underlåtenhet, ser jag även det som ett uttryck för samtliga feministiska skolor eftersom jämställdhet alltid har utgjort målet för feminism.
38. Att skärpa jämställdhetslagen och andra diskrimineringslagar ser jag även det som ett uttryck för alla typerna av feminism.
39. Att utveckla olika ombudsmäns sanktionsmöjligheter ser jag som ett marxistiskt feministiskt (ekonomiskt), radikalfeministiskt och queerteoretiskt (HomO räknas upp) intresse i första hand.
40. Att höja skadestånd för arbetssökande som diskrimineras ser jag som ett uttryck för marxistiskt- och socialistisk feminism (ekonomi och humanitärt).
41. Att utveckla och ge mer resurser till de lokala antidiskrimineringsbyråerna ser jag som ett uttryck för samtliga typer av feminism.
42. Att ställa de lokala diskrimineringsverksamheterna under DO (diskrimineringsombudsmannen) har jag svårt att placera under någon speciell typ av feminism.
43. Att införa möjligheten till positiv särbehandling med ett första fokus på etnicitet ger spår av svarta kvinnors feminism.
44. Att överse systemet för utländska betyg ser jag som ett vagt uttryck för svarta kvinnors feminism då det underlättar för personer med annan etnisk bakgrund.²¹⁷
45. Att ändra lagen för särskilt stöd (LSS) ser jag som en humanitär aktion och ett uttryck för socialistisk feminism.
46. Att biståndshandläggare förutom att ange antal timmar även ska ange de arbetsuppgifter som ska utföras av personliga assistenter samt att få en period av brevidgång när assistenten byts ut går i samma spår som punkt 45.
47. Att förstärka sanktionsmöjligheterna för Arbetsmiljöverket vid en granskning av arbetsmiljön ur ett funktionshinderperspektiv ser jag som en humanitär (socialistisk feminism) och ekonomisk (marxistisk feminism) åtgärd.

---

²¹⁷ <http://www.feministisktinitiativ.se/downloads/platforms/feministiskpolitik.pdf>, a.a. s. 27-28 punkterna 30-44 gäller *Likabehandling*.

48. Att få till en ökad utveckling av teknologiska produkter som ska undanröja funktionshindrande miljöer med en basering på kvinnors och mäns olika behov ser jag dels som socialistisk feminism (humanitär aktion) och radikal feminism (fokus på kön).
49. Att ge stöd till företag som uppfyller målen för tillgänglighet med kvinnors behov i fokus tolkar jag precis som punkt 48.²¹⁸
50. Att individualisera föräldraförsäkringen ser jag som ett implicit uttryck för radikalfeminism och queerteori då Fi vill bredda föräldraskapet bortom kärnfamiljen, dessutom tolkar jag det som en humanitär aktion och då även ett uttryck för socialistisk feminism möjligen ett uttryck för liberalfeminism med ökad individuell frihet.
51. Att ändra föräldrabalken så att den utgår från barns rätt till omsorg istället för biologiska föräldrars rätt till sina barn ser jag främst som en humanitär aktion och ett uttryck för socialistisk feminism.
52. Att höja underhållsbidraget tolkar jag precis som punkt 51.
53. Att driva homosexuella och ensamståendes rätt till adoption på lika villkor som andra familjeformer i det internationella adoptionsrådet ser jag främst som ett radikalfeministiskt och queerteoretiskt intresse.
54. Att göra barnbidraget generellt så att en höjning av detta bidrag inte leder till en sänkning av andra bidrag samt att se över försörjningsstödet med ett genusperspektiv, uttrycker socialistisk feminism (humanitärt att höja och inte påverka andra bidrag) och radikalfeminism samt queerteori med ett genusperspektiv.
55. Att förbättra kunskapen om rätten och skyldigheten till underhåll har jag svårt att placera under någon speciell typ av feminism.
56. Att ersätta äktenskapsbalken, sambolagen och partnerskapslagen med en ny samlevnadsbalk ser jag främst som ett ifrågasättande av den heterosexuella normen och är således ett intresse för radikalfeminism och queerteoretiker.²¹⁹
57. Att skapa en särskild äldreomsorgslag tolkar jag en humanitär aktion, ett socialistiskt feministiskt uttryck.
58. Att få flera resurser till äldreomsorgen samt att äldre ska ha möjlighet att välja var de vill bo ser jag som ett humanitärt uttryck (socialistisk feminism), marxistisk feminism (ekonomi, resurser) och ett uttryck för individuell frihet (liberal feminism).
59. Att inrätta en ny typ av demensboende ser jag också som en humanitär aktion, socialistisk feminism.
60. Att inrätta speciella demensboende för personer med våldstendenser eller personlighetsstörningar tolkar jag på samma sätt som punkt 59.
61. Att ändra pensionssystemet så att det görs jämställt mellan kvinnor och män anser jag vara ett uttryck för alla typer av feminism då jämställdhet fokuseras.
62. Att inrätta ett jämställdhetsperspektiv för att bevilja insatser ser jag också som ett uttryck av samtliga feminismer på samma grund som punkt 61.

---

²¹⁸ <http://www.feministisktinitiativ.se/downloads/platforms/feministiskpolitik.pdf>, a.a. s. 29 punkterna 45-49 gäller *Funktionalitet*.

²¹⁹ <http://www.feministisktinitiativ.se/downloads/platforms/feministiskpolitik.pdf>, a.a. s. 30-31 punkterna 50-56 gäller *Familj, föräldraskap och barn*.

63. Att anställa en fast kontaktperson för de som har svårt att veta vart man ska vända sig med sina problem ser jag som en humanitär aktion och ett uttryck för socialistisk feminism.
64. Att utöka hemtjänsten går i samma spår som punkt 63.
65. Att försöka driva igenom en lag förändring som gör att diskriminering av kvinnor i pensionssystem blir olagligt ser jag främst som en humanitär aktion (socialistisk feminism) men även som ett uttryck för radikal feminism (fokus på kvinnor / kön).
66. Att alla äldre ska få möjlighet att vistas ute minst en gång i veckan ser jag främst som en humanitär aktion (socialistisk feminism).²²⁰
67. Att verka för en samlad socialförsäkring som fokuserar på individens väg mot arbetslivet och ekonomisk självständighet ser jag som ett liberalfeministiskt uttryck (individ) och ett uttryck för socialistisk feminism då socialförsäkringen ingår i ett skydds nätverk som garanterar en viss levnadsstandard. Den liberalfeministiska tendens syns än mer när varje människas behov nämns samt när individen bör följas ända fram till målet vilket jag anser utgår från allas lika värde även om liberalfeminister inte vill ha kontroller. Det finns även ett spår av queerteori och radikalfeminism då genusmedvetenheten nämns.²²¹

7. Samhällsbyggnad och bostadspolitik

1. Jag har svårt att placera denna punkt då jag inte riktigt vet vad 15 minuters principen innebär, men om effekterna blir de som Fi påstår ser jag punkten som ett socialistiskt feministiskt uttryck (humanitärt).
2. Att garantera alla medborgares trygghet, särskilt kvinnorna ser jag som uttryck för liberal- (alla skall ses som medborgare), socialistisk- (trygghet måste garanteras) och radikalfeminism (fokus på kvinnor / kön).
3. Att alla grupper som tar samhällsbyggande beslut skall bestå av 50% kvinnor och 50% män ser jag som en tanke som främja jämställdheten och ett uttryck för samtliga feministiska skolor.
4. Att bryta patriarkatet för att åstadkomma en demokratisering av samhällsprocessen ser jag främst som ett radikalfeministiskt intresse.
5. Att förvalta infrastrukturen med hänsyn till resurshållning och ekologi har jag svårt att placera under någon specifik feministiskt inriktning.
6. Att ge alla personer som är med i samhällsbyggandet en baskunskap i jämställdhet ser jag som ett uttryck för samtliga feministiska skolor.
7. Att bygga ut kollektivtrafiken samt att minska avgasutsläppen har jag svårt att placera inom någon typ av feminism.
8. Att öka tillgängligheten i samhället ser jag som en humanitär aktion, socialistisk feminism.
9. Att verka för att samhällsekonomiska uträkningar (marxistisk feminism) skall utgå från ett feministiskt, hbt (queerteori, radikalfeminism), antirasistiskt- (svarta kvinnors feminism) och en hänsyn till

²²⁰ <http://www.feministisktinitiativ.se/downloads/platforms/feministiskpolitik.pdf>, a.a. s. 31 punkterna 57-66 gäller *Äldreomsorg och pensioner*.

²²¹ <http://www.feministisktinitiativ.se/downloads/platforms/feministiskpolitik.pdf>, a.a. s. 32 punkt 67 gäller *En samlad socialförsäkring*.

funktionshindrade personer (humanitärt, socialistisk feminism) och ett implicit uttryck av allas lika värde/ solidaritet (liberalfeminism) uttrycker samtliga typer av feminism.

10. Att alla skall ha rätt till utbildning och tillgång till offentlig service ser jag främst som ett liberalfeministiskt intresse då jämlikhet ställs i fokus.
11. Att genomföra en bostadsvaneundersökning för att kunna skapa trygghet (socialistisk feminism) samt att kunna se fördelningen i det privata- och offentliga rummet (liberal- och radikalfeminism) visar tendenser av de perspektiv som nämns.
12. Att ge varje vuxen individ rätt till egen bostad för en rimlig kostnad samt att utveckla nya boende- och hyresrättsformer plus att se över boendeformerna för utsatta grupper ser jag som ett uttryck för liberal- (individ), svarta kvinnors- (flyktingar) och socialistisk feminism (humanitär aktion).
13. Att få fler härbärgen för kvinnor ser jag som ett vagt uttryck av radikalfeminism (av kvinnor, för kvinnor / kön).
14. Att verka för andra former av flerboende ser jag som ett implicit uttryck för radikalfeminism och queerteori, då punkten implicit ifrågasätter tvåsamheten som den enda boendeformen.
15. Att återinföra kommunala bostadsförmedlingar samt att ge alla de som står i kö en möjlighet att meritera sig för alla lägenheter som annonseras ut ser jag främst som ett humanitärt uttryck (socialistisk feminism).
16. Att verka för att allmännyttans kostnadsnivåer och bostadsprogram ska baseras på kvinnors ekonomi ser jag som ett radikalfeministiskt uttryck (fokus på kön).
17. Att förtursansökningar från sociala myndigheter ska ge förtur i bostadskön ser jag som ett socialistiskfeministiskt uttryck (humanitärt agerande).
18. Att allmännyttan ska vara en god förebild har jag svårt att placera inom någon typ av feminism.
19. Att prioritera upplåtelseformer till ungdomar ser jag som ett uttryck för socialistisk feminism (humanitärt).
20. Att ha ett fast bundet taxeringsvärde för att undvika överraskande höjningar av dessa ser jag som en humanitär och ekonomisk aktion och således är de uttryck för socialistisk- och marxistisk feminism.
21. Att inrätta kooperativa hyresrätter med demokratiska styrelseorgan anser jag inta en implicit ståndpunkt mot hierarki, maktuppdelning och kan tolkas som radikalfeminism.
22. Att utveckla lägenhetssammansättningarna ser jag som en humanitär aktion om vårdnaden av barn som Fi ger som exempel verkligen underlättas och är ett uttryck av socialistisk feminism.
23. Att verka för flexibla lösningar i samhällsplaneringen så att arbetslokaler, service och skolor finns inom samma närområde kanske till och med samma fastighet ser jag även det som ett socialistiskfeministiskt uttryck av en humanitär aktion.
24. Att utreda hyresregleringen så att den hindrar diskriminering anser jag vara ett uttryck för samtliga typer av feminism, då diskriminering kan innefatta olika grupperingar, men punkten har en lite starkare tendens av marxistisk feminism då vinsten (ekonomi) bör återinvesteras i bostadsområden för låg och medelinkomsttagare.

25. Att verka för en demokratiskt styrd Bo- och markkreditbank som skall vara huvudaktör för frågor om markanvisningar och kravmärkt bostadspolitik, har jag svårt att koppla till någon speciell typ av feminism som jag har behandlat.²²²
26. En konsekvensanalys av diskriminerings effekterna för marginaliserade områden ser jag som ett uttryck för samtliga typer av feminism, med en viss betoning åt svarta kvinnors feminism då marginalisering betonas.
27. Att införa sanktioneringsmöjligheter mot hyresvärdar och andra aktörer på bostadsmarknaden för att eliminera diskriminering med en betoning på etnicitet ser jag samma tendens som punkt 26.²²³

8. Miljöpolitik

1. Att främja en omställning mot ett mer ekologiskt uthålligt energisystem, ger enligt mig ingen indikation åt någon särskild feministiskt riktning.
2. Att verka för ett nationellt hållbart energisystem ger samma indikation som punkt 1.
3. Att avveckla kärnkraften följer i samma spår som punkterna ovan.
4. Att utveckla alternativa drivmedel ger samma tendens som ovan.
5. Att verka för att järnvägen ska få hög prioritet inom transportsektorn går i samma linje.
6. Att införa högre skatter för de som förorenar går också i samma spår.
7. Att verka för att djurskyddslagstiftningen skall efterlevas går i samma tankar.
8. Att utveckla eller införa alternativ till djurförsök tolkar jag som samma intresse.
9. Att förbjuda vilda djur på cirkus ger samma indikation.
10. Att förbjuda pälsdjursuppfödning går i samma spår som punkterna ovan.
11. Att förbjuda sexuella övergrepp mot djur ger samma tendens.
12. Att förbjuda innehav och spridning av djurpornografi går i samma spår.
13. Att tillåta husdjur på kvinnojourer kan jag inte heller placera.²²⁴

9. Kultur och media

1. Att verka för att alla statliga kulturinstitutioner ska ha ett könsmakts-, hbt- och antirasistiskt perspektiv i deras uppdragsbeskrivning uttrycker radikal-, svarta kvinnors feminism och queerteori.
2. Att införa könskvotering ser jag främst som ett radikalfeministiskt intresse.
3. Att inrätta ett kvinnohistoriskt museum ser jag som ett radikalfeministiskt intresse (kön).
4. Att kulturmiljöarbetet ska innefatta en feministisk dimension för att synliggöra kvinnors liv och arbete, ser jag som ett radikalfeministiskt intresse.

²²² <http://www.feministisktinitiativ.se/downloads/platforms/feministiskpolitik.pdf>, a.a. s. 33-35 punkterna 1-25 gäller det allmänna resonemanget om bostäder.

²²³ <http://www.feministisktinitiativ.se/downloads/platforms/feministiskpolitik.pdf>, a.a. s. 35 punkterna 26-27 gäller *Boendesegregation*.

²²⁴ <http://www.feministisktinitiativ.se/downloads/platforms/feministiskpolitik.pdf>, a.a. s. 37 punkterna 1-13 gäller *Miljöpolitik*. Dessa punkter är främst etiska riktlinjer och jag kan inte koppla dessa till någon särskild feministisk inriktning.

5. Att verka för individuell visningsersättning ser jag främst som ett liberalfeministiskt intresse eftersom den är knuten till individuella prestationer.
6. Att införa ett rimligt och rikstäckande avtal för konstnärer ser jag som en humanitär aktion och ett uttryck för socialistisk feminism.
7. Att överse den differentierade momsens för konstnärer och deras alster har jag svårt att placera inom någon särskild typ av feminism.
8. Att verka för en ökad ateljé tillgång ser jag som en humanitär insats och ett uttryck för socialistisk feminism.
9. Att verka för stöd som ska användas till att utöka möjligheten till uppdrag har jag svårt att placera under någon typ av feminism.
10. Att verka för ökade möjligheter för att stärka alternativa erfarenheter genom folkbildningens olika aktörer och arenor har jag svårt att placera inom en specifik typ av feminism.
11. Att få mer resurser till undervisning om kultur i skolorna kan tolkas som ett marxistiskt feministiskt uttryck (ekonomi).
12. Att stärka folkbiblioteken har jag svårt att placera under något speciellt feministiskt perspektiv.²²⁵
13. Att införa kritisk diskussion och analys av media som ett inslag i grund- och gymnasieskolan, kan jag inte placera under en speciell typ av feminism, möjligen kan den vara ett uttryck för radikalfeminism och queerteori eftersom media och deras makt ifrågasätts men tendensen är för vag.
14. Att utreda konkurrenssituationen i distributionsledet är även den svår att placera under en speciell typ av feminism.
15. Att inrätta ett genusgranskningsråd, är främst ett radikalfeministiskt och queerteoretiskt intresse men det breddas till att infatta samtliga typer av feminism då rådet skall kartlägga genuskildringar i media utifrån flera olika utgångspunkter, däribland klass, sexualitet etcetera.²²⁶
16. Att ändra finansieringsform ser jag främst som en humanitär aktion, möjligtvis en ekonomisk aktion och således ett uttryck för den socialistiska- och den marxistiska feminismen.
17. Att utbilda alla ledare och tränare i genus-, hbt- och antirasistiska frågor för att motverka normativa uppfattningar ger ett implicit uttryck av alla typer av feminism och ett mer tydligt uttryck av svarta kvinnors feminism (etnicitet) radikalfeminism och queerteori (hbt och genus).
18. Att alla oavsett kön skall ha lika villkor inom idrotten ser jag främst som ett radikalfeministiskt intresse (kön), möjligen ett liberalfeministiskt intresse av allas lika värde.
19. Att fördela de skattemedel som ges till idrotten lika mellan tjejer och killar ser jag främst som ett radikalfeministiskt uttryck, möjligen ett marxistiskt/feministiskt uttryck (ekonomi).
20. Att genusgranska föreningar så att snedfördelningar av resurser inte förekommer ser jag främst som ett radikalfeministiskt intresse, fokus på kön.

²²⁵ <http://www.feministisktinitiativ.se/downloads/platforms/feministiskpolitik.pdf>, a.a. s. 38-39 punkterna 1-12 gäller *Kulturpolitik*.

²²⁶ <http://www.feministisktinitiativ.se/downloads/platforms/feministiskpolitik.pdf>, a.a. s. 40 punkterna 13-15 gäller *Makt och media*.

21. Att införa en kvinnlig proffsliga i fotboll och ishockey, ser jag även det som ett radikalfeministiskt uttryck då det gäller ett etablerande av kvinnors idrottande som likvärdigt mäns.²²⁷

10. Antirasism

1. Att se till att de utlänningar som har blivit utsatta för trafficking eller våld ska ha rätt att stanna i Sverige ser jag som en humanitär aktion och ett uttryck för socialistisk feminism, möjligen även ett uttryck för radikalfeminism med ett fokus på våld, men våld vill även socialistisk feminist motverka.
2. Att utreda de samhällskostnader som etnisk diskriminering medför i samhället tolkar jag som ett uttryck för svarta kvinnors feminism.
3. Att höja skadestånden vid diskrimineringstvister kan är ett uttryck för samtliga typer av feminism, möjligen ett starkare uttryck av svarta kvinnors feminism i det här fallet.
4. Att förändra och utöka rättshjälpsreglerna vid diskrimineringstvister går i samma spår som punkt 3.
5. Att aktivt motarbeta rasism, diskriminering och fientlighet som riktas mot de nationella minoriteterna tolkar jag som ett uttryck av samtliga typer av feminism.
6. Att göra rennäringslagen könsneutral är främst ett radikalfeministiskt och queerteoretiskt intresse.
7. Att skriva under konvention 169 i FN:s organisation ILO (International Labour Organisation) som gäller ursprungsbefolkningarnas suveräna rättigheter har jag svårt att placera under en speciell typ av feminism.
8. Att ändra grundlagen så att de nationella minoriteterna lyfts fram ser jag främst som en humanitär insats och således ett socialistiskfeministiskt uttryck.
9. Att motverka de brister som finns när det gäller utbildning i de nationella minoritetsspråken, tolkar jag på samma sätt som punkt 8.
10. Att öka kunskapen om kvinnors och mäns situationer i nationella minoritetsgrupper så att de inte undantas från det jämställdhetsarbete som pågår utanför minoritetsgruppen, tolkar jag dels som en humanitär aktion men även som ett uttryck för samtliga typer av feminism då jämställdheten fokuseras.²²⁸
11. Att se till att Sverige efterlever konventioner som ser till flyktingar och asylsökandes rättigheter och påskyndar utredningar så att beslut uppnås snabbare, uttrycker främst svarta kvinnors feminism (flyktingar och asylsökande påverkas av en etnisk dimension) och även socialistisk feminism (humanitär aktion).
12. Att förföljelse på grund av kön, sexuell läggning eller könsuttryck skall vara tillräckligt för att kunna söka asyl, ser jag främst som ett queerteoretiskt och radikalfeministiskt intresse.
13. Denna punkt är en utveckling av punkt 12 personer som riskerar sitt liv på grund av kön, sexuell läggning eller intar normbrytande könsuttryck skall räknas som politiska flyktingar, ger samma implikationer som punkt 12 med en breddning till humanitär aktion (socialistisk feminism) och möjligen svarta kvinnors feminism (flykting och asyl).

²²⁷ <http://www.feministisktinitiativ.se/downloads/platforms/feministiskpolitik.pdf>, a.a. s. 40 punkterna 16-21 gäller *Sport och fritid*.

²²⁸ <http://www.feministisktinitiativ.se/downloads/platforms/feministiskpolitik.pdf>, a.a. s. 42-43 punkterna 1-10 gäller det allmänna resonemanget om antirasism.

14. Att asylsökande kvinnor ska synliggöras samt att de ska få adekvat hjälp ser jag främst som ett uttryck av svarta kvinnors feminism (etnicitet) men även av socialistisk feminism (humanitär).
15. Att alla som uppfyller lagens villkor om upprätthållstillstånd också ska få det ger samma indikation som punkt 14.
16. Att statslösa ska få permanent uppehållstillstånd om inget särskilt skäl talar mot det ser jag som en humanitär aktion och ett uttryck för socialistisk feminism.
17. Är en utveckling av punkt 16 och präglas av samma feminism, att ge permanent uppehållstillstånd till alla som har sökt asyl innan den 31 december 2004 som fortfarande väntar på besked, tolkar jag som sagt på samma sätt som punkt 16.
18. Att utbilda all den personal som arbetar med flyktingar i genus-, hbt- och antirasistiska perspektiv ger uttryck av radikalfeminism, queerteori och svarta kvinnors feminism.
19. Att ge asylsökande tidsbegränsat arbetstillstånd samt att utbilda asylsökande om rättigheterna vid anställning ser jag som ett humanitärt och möjligen ett arbetsfokuserat intresse och således är det ett uttryck för socialistisk- och marxistisk feminism.
20. Att ge utbildningsmöjligheter till asylsökande som behöver komplettera sin utbildning för att få arbete ser jag som ett socialistiskfeministiskt uttryck (humanitärt) men även ett uttryck för liberalfeminism med utbildningsmöjligheter för alla i fokus.
21. Att asylsökande skall utbildas i svenska och i svensk lagstiftning ser jag som ett uttryck för samma perspektiv som punkt 20 men även som ett uttryck för svarta kvinnors feminism med ett fokus på etnicitet.
22. Att ge gömda barn rätt till utbildning och sjukvård utan att använda detta som syfte för att få tag på någon som skall utvisas ser jag ett uttryck för samma tendenser som punkt 21.
23. Att ingen person skall behövas vistas längre än sex månader på en mottagningsenhet ser jag som ett humanitärt uttryck, socialistisk feminism.
24. Att alla asylsökande ska få tillgång till den offentliga sjukvården ser jag som ett socialistiskfeministiskt och svarta kvinnors feminism intresse, etnicitet och humanitet.
25. Att ingen ska behöva sättas i förvar på grund av utvisningsbeslut ser jag som en humanitär aktion, socialistisk feminism.
26. Att den individuella kartläggningen av nyanlända flyktingar inte får färgas av förutbestämda rasistiska eller patriarkala uppfattningar, punkten har uttryck av radikalfeministiska (patriarkat), liberalfeministiska (individuella) och svarta kvinnors feminism (rasism, flyktingar).
27. Att införa fadderverksamhet ser jag som ett socialistiskt feministiskt intresse (humanitärt).
28. Att nyanlända skall få välja var de ska bosätta sig samt underlätta för dessa att komma in på arbetsmarknaden ger samma indikation som punkt 27.
29. Att ordna bostäder samt svenskundervisning för nyanlända flyktingar och asylsökande ser jag som ett uttryck för socialistisk feminism (humanitärt) och för liberalfeminism, rätt till utbildning.
30. Att ge kvinnliga flyktingar lika möjligheter att komma igång med SFI (svenska för invandrare) ser jag som ett liberalfeministiskt uttryck, allas lika rätt till utbildning.

31. Att utreda varför män får högre introduktionsersättning i jämförelse med kvinnor, och sedan förändra detta anser jag främst vara ett radikalfeministiskt uttryck.
32. Att säkerställa resursfördelningen mellan kvinnor och män samt att analysera fördelningen med ett könsmaktsperspektiv tolkar jag som ett uttryck för marxistisk feminism (ekonomi och fördelning) och radikalfeminism (könsmakt).
33. Att underlätta familjeåterförening ser jag som en humanitär aktion och ett uttryck för socialistisk feminism.
34. Att avskaffa visumkrav och transportöransvar inom EU ser jag som ett vagt uttryck för svarta kvinnors feminism då en avskaffning av visum underlättar för flyktingar.
35. Att asylsökande ska erbjudas läkarundersökning inom en månad ser jag som ett uttryck för svarta kvinnors feminism (etnicitet, asyl) och socialistisk feminism (humanitärt).
36. Att personal vid välfärdsinstitutioner även skall utöva sekretess även vid gömda personer ser jag som ett snarlikt uttryck som punkt 35.
37. Att SFI undervisningen skall utgå från ett feministiskt och antirasistiskt perspektiv samt individens egna förutsättningar tolkar jag som ett uttryck för svarta kvinnors feminism (antirasism) och liberalfeminism (individens egna förutsättningar).²²⁹

11. Utrikes- och säkerhetspolitik

1. Att verka för en utveckling av global mänsklig säkerhet samt att omställa krigsmaterielproduktion till civil produktion ser jag som ett socialistiskfeministiskt intresse, en humanitär aktion.
2. Att innefatta strukturellt våld riktad mot kvinnor i det globala säkerhetspolitiska begreppet ser jag främst som ett radikalfeministiskt uttryck.
3. Att krigsvåldtagna kvinnor skall kunna få flyktingstatus tolkar jag främst som ett uttryck radikalfeminismen (köns intresse).
4. Att Sverige ska erbjuda hjälp till våldtagna kvinnor tolkar jag som radikalfeministiskt (kön / av och för kvinnors) och socialistiskfeministiskt uttryck (humanitärt).
5. Att fler kvinnor ska få finnas med i svensk internationell konflikthantering ser jag främst som ett radikalfeministiskt uttryck (kvinnor till inflytande).²³⁰
6. Att kvotera förtroendeposter i internationella organisationer med ett avseende på kön ser jag som ett radikalfeministiskt intresse (kvinnor i maktposition).
7. Att alla som representerar Sverige i internationella sammanhang skall genomgå ett utbildning i genus-, hbt- antirasistiska frågor samt ha kännedom om patriarkala mekanismer uttrycker radikalfeminism (kön, patriarkat), queerteori (sexuell identitet) och svarta kvinnors feminism (antirasism).
8. Att knyta kontakter och utveckla samarbeten mellan kvinnoorganisationer på olika nivåer tolkar jag främst som ett socialistiskfeministiskt intresse (humanitär aktion).

²²⁹ <http://www.feministisktinitiativ.se/downloads/platforms/feministiskpolitik.pdf>, a.a. s. 44-45 punkterna 11-37 gäller *Migrationspolitik*.

²³⁰ <http://www.feministisktinitiativ.se/downloads/platforms/feministiskpolitik.pdf>, a.a. s. 46-47 punkterna 1-5 gäller *En ny feministisk syn på säkerhet*.

9. Att Sverige i FN ska arbeta för en förbättrad implementering av Säkerhetsrådet resolution 1325 som vill öka kvinnors aktiva deltagande i fredsprocesser tolkar jag som ett radikalfeministiskt intresse (kön).
10. Att alla världens kvinnor ska ha grundläggande mänskliga, politiska och sociala rättigheter (indirekt fullvärdiga medborgare) uttrycker samtliga typer av feminism.²³¹
11. Att verka för konfliktlösning på icke-militär grund uttrycker samtliga typer av feminism möjligtvis ett lite starkare uttryck av radikal- och socialistiskfeminism då de problematiserar våld.
12. Att få FN att satsa mer resurser så att kunskapen om "early warning" indikationer utvidgas ser jag främst som ett socialistiskfeministiskt intresse (humanitär aktion).
13. Att humanitära och civila insatser blir lika viktiga i FN-interventioner som militär ser jag som ett snarlikt uttryck som punkt 12.
14. Att alla FN-styrkor skall ha samma minimiutbildning med ett genus- (radikalfeminism, kön), hbt- (queerteori, sexuell identitet) och antirasistiskt perspektiv (svarta kvinnors feminism). Uttrycker det tidigare nämnda typerna av feminism, med en vag betoning på radikalfeminism (sexuellt missbruk).
15. Att reformera FN:s organisation speciellt att genomföra en ny maktfördelning ser jag som ett radikalfeministiskt och socialistiskfeministiskt uttryck (makt).
16. Att få större lyhörighet gör internationella NGO (Non governmental organizations) i FN, för att få de civilas röster att höras och tillvaratas oftare ser jag främst som ett uttryck för queerteori då exempel ges med hbt-organisationer.
17. Att Sverige i förhandlingar med FN skall driva för reformer i länder där mänskliga rättigheter inte respekteras, med en utgångspunkt från, kvinnors, hbt-personers, etniska och kulturella minoriteter och funktionshindrade uttrycker samtliga typer av feminism.
18. Att upprätta en internationell FN-konvention mot diskriminering på grund av sexuell läggning ger ett uttryck av queerteori och radikalfeminism.²³²
19. Att införa och genomföra jämställdhetsintegrering, -budgetering och -revision som ledande principer för allt internationellt arbete uttrycker samtliga typer av feminism, jämställdhet i fokus.
20. Att införa ett protokoll som går igenom rapporters resultat ur ett könsmaktsperspektiv ser jag främst som ett radikalfeministiskt intresse.²³³
21. Att en EU-kommissionär för jämställdhet och antidiskriminering med ett tydligt ansvar samt att ytterligare medel skall tilldelas så att arbetet med jämställdhet kan förbättras inom unionen och i NGO:s, uttrycker samtliga typer av feminism (jämställdhet).
22. Att upprätta konfliktförebyggande institutioner har jag svårt att placera under en särskild typ av feminism.
23. Att militära interventioner endast kan ske på mandat av FN har jag också svårt att placera under en särskild typ av feminism.

²³¹ <http://www.feministisktinitiativ.se/downloads/platforms/feministiskpolitik.pdf>, a.a. s. 48 punkterna 6-10 gäller *Internationellt alliansbyggande och aktörskap*.

²³² <http://www.feministisktinitiativ.se/downloads/platforms/feministiskpolitik.pdf>, a.a. s. 48-49 punkterna 11-18 gäller *FN:s roll i världspolitiken*.

²³³ <http://www.feministisktinitiativ.se/downloads/platforms/feministiskpolitik.pdf>, a.a. s. 49 punkterna 19-20 gäller *Jämställdhetsintegrering, -budgetering och -revision*.

24. Att ansökningarna för ett medlemsland i EU ska prioritera mänskliga rättigheter lika högt som de marknadsekonomiska förutsättningarna med en ökad vikt på kvinnors, hbt-personers, funktionshindrades samt etniska och kulturella minoriteters mänskliga rättigheter ger ett uttryck av samtliga typer av feminism.
25. Att EU och alla dess medlemsländer skall signera och ratificerar internationella jämställdhetsdokument ger ett uttryck av samtliga typer av feminism (jämställdhet).²³⁴
26. Att öka det nordiska och baltiska samarbetet samt att fortsätta ha jämställdhet som en central komponent ser jag som ett uttryck för samtliga typer av feminism (jämställdhet).
27. Att Norden och dess grannländer skall driva mänskliga rättighetsfrågor exempelvis, rätten till asyl, skydda kvinnor, hbt-personer, etniskt eller kulturellt underordnade grupper ger även det uttryck för samtliga typer av feminism.
28. Att ändra äktenskapskonventionen så att hbt-personer får lika rättigheter ser jag främst som ett queerteoretiskt och radikalfeministiskt uttryck.²³⁵
29. Att biståndsarbetet ska genomsyras av ett genusperspektiv, där barns, kvinnors, ungdomars och hbt-personers rättigheter främjas samt ett fokus på reproduktiv hälsa ger intryck av radikalfeminism (av kvinnor för kvinnor), queerteori (hbt, könsidentitet) och marxistisk feminism (reproduktion).
30. Att Sverige skall prioritera skuldavskrivningen ur ett demokratiskt-, antirasistiskt- och ett genusperspektiv ser jag som ett uttryck för samtliga typer av feminism. Marxistisk feminism (ekonomiskt beroende skall upphöra), socialistisk feminism (humanitär aktion), svarta kvinnors feminism (hjälp fattiga ekonomier ofta länder i tredje världen), queerteori och radikalfeminism (genusperspektiv) samt implicit allas lika värde (liberalfeminism).
31. Att kvinnor ska ha rättighet till sexuell och reproduktiv hälsa ser jag som ett marxistiskt- (reproduktion) och radikalfeministiskt intresse (sexualitet).
32. Att se till att Sida efterlever det genusperspektiv som skall genomsyra deras arbete ser jag som ett radikalfeministiskt och queerteoretiskt uttryck.(Genus).²³⁶

---

²³⁴ <http://www.feministisktinitiativ.se/downloads/platforms/feministiskpolitik.pdf>, a.a. s. 49-50 punkterna 21-25 gäller *En feministisk vision för den europeiska unionen*.

²³⁵ <http://www.feministisktinitiativ.se/downloads/platforms/feministiskpolitik.pdf>, a.a. s. 50 punkterna 26-28 gäller *Norden*.

²³⁶ <http://www.feministisktinitiativ.se/downloads/platforms/feministiskpolitik.pdf>, a.a. s. 50-51 punkterna 29-32 gäller *Feministiskt bistånd*.